

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİL BİLİM ANABİLİM DALI

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE A1 SÖZVARLIĞI ÖĞRETİMİ
İÇİN GÖREV TEMELLİ İHTİYAÇ ANALİZİ

Tezli Yüksek Lisans Tezi

İpek GÜRÇAĞLAR

Ankara, 2024

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİL BİLİM ANABİLİM DALI**

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE A1 SÖZVARLIĞI ÖĞRETİMİ
İÇİN GÖREV TEMELLİ İHTİYAÇ ANALİZİ**

Tezli Yüksek Lisans Tezi

İpek GÜRÇAĞLAR

Prof. Dr. Gülsün Leyla UZUN

Ankara, 2024

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİL BİLİM ANABİLİM DALI**

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE A1 SÖZVARLIĞI ÖĞRETİMİ İÇİN GÖREV
TEMELLİ İHTİYAÇ ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Gülsün Leyla UZUN

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Adı ve Soyadı

- 1- Prof. Dr. Gülsün Leyla UZUN
- 2- Doç. Dr. Elif ARICA AKKÖK
- 3- Doç. Dr. Başak Ümit BOZKURT

Tez Savunması Tarihi:

08.07.2024

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Prof. Dr. Gülsün Leyla UZUN danışmanlığında hazırladığım “Yabancı Dil Olarak Türkçe A1 Sözcük Öğretimi İçin Görev Temelli İhtiyaç Analizi, (Ankara.2024)” adlı yüksek lisans tezindeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

İpek GÜRÇAĞLAR

17.07.2024

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
KISALTMALAR.....	iv
TABLOLAR.....	v
ÖNSÖZ	vii
GİRİŞ	1
1.1. Araştırma Problemi.....	1
1.2. Araştırmanın Konusu ve Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Araştırma Soruları.....	3
1.5. Araştırmanın Varsayımları	4
1.6. Sınırlılıklar	4
KURAMSAL ÇERÇEVE	5
2.1. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ve A1 Dil Düzeyi Tanımlaması.....	5
2.1.1. Dil Kullanımının Bağlamı	9
2.2. Sözvarlığı	10
2.2.1. Yabancı Dil Öğretiminde Sözvarlığının Yeri.....	12
2.2.2. Sözvarlığı Belirleme Çalışmaları	14
2.2.2.1. Sıklık.....	14
2.2.2.2. Derlem	16
2.2.2.3. Türkçede Sıklık ve Derlem Çalışmaları	17
2.2.3. A1 Dil Düzeyinin Sözvarlığı.....	21

2. 3. Yabancı Dil Öğretiminde İhtiyaç Analizi.....	22
2.3.1. İhtiyaç Türleri.....	26
2.3.2. İhtiyaç Analizi Yaklaşımları ve Türleri	28
2.3.2.1. Hedef Durum Analizi	28
2.3.2.2. Mevcut Durum Analizi.....	29
2.3.2.3. Eksiklik Analizi	29
2.3.2.4. Strateji Analizi.....	30
2.3.2.5. Araç Analizi.....	31
2.3.2.6. Göreve Dayalı İhtiyaç Analizi.....	31
YÖNTEM.....	34
3.1. Araştırmanın Deseni.....	34
3.2. Çalışma Grubu.....	35
3.3. Veri Toplama Araçları.....	37
3.3.1. Görüş Formu	39
3.3.2. Odak Grup Görüşmesi.....	39
3.4. Verilerin Toplanması.....	41
3.5. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi	42
3.5.1. Görüş Formundan Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi	43
3.5.2. Odak Grup Görüşmesinden Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi.....	43
BULGULAR.....	45
4.1. Görüş Formlarına İlişkin Bulgular.....	45
4.2. Odak Grup Görüşmelerine İlişkin Bulgular	56

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	69
5.1. Elde Edilen Bulgulara İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	69
5.2. Elde Edilen Bulgular Sonucu Önerilen Hedef Görevler.....	74
5.3. Elde Edilen Bulgular Sonucu A1 Sözvarlığı Önerisi.....	78
5.4. Öneriler.....	90
KAYNAKÇA.....	92
EKLER.....	100
ÖZET.....	118
ABSTRACT.....	120

KISALTMALAR

bağ.	bağlaç
bk.	Bakınız
CEFR	Common European Framework of Reference for Languages
D-AOBM	Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni
e.	edat/ ilgeç
f.	fiil/ eylem
İA	İhtiyaç Analizi
is.	isim/ ad
İY.	iyelik
K	Konuşmacı
nic.	niceleyici
OBM	Ortak Başvuru Metni
OTD	ODTÜ Türkçe Derlem
ÖE	Öğretim Elemanları
sf.	sıfat/ ön ad
TÖMER	Türkçe Öğretim Merkezi
TUD	Web Tabanlı Türkçe Ulusal Derlemi
vb.	ve benzeri
YDT	Yabancı Dil olarak Türkçe
zf.	zarf/ belirteç
zm.	zamir/ adıl

TABLÖLAR

Tablo 1. A1 Öz Değerlendirme Tablosu	8
Tablo 2. Öğretim elemanlarının eğitim ve YDT öğretim deneyimlerine ilişkin bilgiler	36
Tablo 3. Katılımcı öğrencilerin betimleyici bilgileri.....	37
Tablo 4. Katılımcı öğrencilerin Türkçe öğrenim sürecine ilişkin bilgiler.....	38
Tablo 5. Öğretim elemanlarının A1 düzeyindeki deneyimlerine ilişkin bulgular.....	45
Tablo 6. OBM Bildirişim konularının A1 düzeyine göre önceliklerine ve nedenlerine ilişkin bulgular	46
Tablo 7. OBM bildirişim konularının A1 düzeyinde yer almasına ilişkin bulgular.....	48
Tablo 8. Bildirişim konularına göre öncelikli hedef görevlere ilişkin bulgular	49
Tablo 9. Öğrencilerin ders materyalleri dışında örnekler istediği konu veya bağlamlara ilişkin bulgular	53
Tablo 10. Öğrencilerin ders materyalleri dışında örnekler istediği bildirişim konularına ilişkin bulgular	54
Tablo 11. Eklenmesi gerekli görülen, sözcü, sözcüksel birimler ve sözcük önerilerine ilişkin bulgular	55
Tablo 12. Katılımcı öğrencilerin ders kitaplarının sözlü iletişimde yeterliliği konusunda görüşlerine ilişkin bulgular	56
Tablo 13. Katılımcı öğrencilerin 14 bildirişim konusu için önem derecelendirmesine ilişkin bulgular	58
Tablo 14. Katılımcı öğrencilerin bildirişim konularına göre ihtiyaç olarak belirttiği hedef görevlere ilişkin bulgular	59
Tablo 15. OBM bildirişim konularına göre YDT A1 düzeyi için önerilen öncelikli hedef görevler	75
Tablo 16. OBM bildirişim konularına göre YDT A1 için önerilen sözcük ve sözcüksel birimler.....	81

Tablo 17. OBM bildirifim konularına göre YDT A1 için önerilen söylem birimler 88

Tablo 18. OBM bildirifim konularına göre YDT A1 için önerilen sözdizimsel birimler
..... 89

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe alanında kullanıcı ihtiyaçlarına dönük Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ile uyumlu A1 düzeyinde Türkçe öğrenenlerin öncelikli hedef görev ihtiyaçları değerlendirilerek A1 sözvarlığı önerisi sunulması hedeflenmiştir. Alana, gelecek araştırmalara, Türkçe öğretenlere ve öğrenenlere katkı sağlaması umularak çalışılmıştır.

Tez çalışmamda planlanmasında, araştırılmasında ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, akademik birikimiyle bana örnek olup yol gösteren, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, bana inanmaktan vazgeçmeyen sayın hocam, tez danışmanım Prof. Dr. Gülsün Leyla UZUN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Değerli görüşlerini ve bilgi birikimlerini paylaşarak çalışmama katkı sağlayan ve çalışmam boyunca beni destekleyen değerli meslektaşlarım Dr. Ali Osman DURMUŞ, Dr. Kemal MUTLU, Elif VARLI, Uğur OKUR, Özge ERDOĞAN, Rana AYRIK ve Yasemin VARLI'ya çok teşekkür ederim. Çalışmamın yöntemini belirleme sürecinde bana yol gösteren sayın hocam, Prof. Dr. Mustafa SEVER'e, çalışmamda veri elde etmeme olanak tanıyan Ankara Üniversitesi TÖMER müdürü sayın Prof. Dr. Timur GÜLTEKİN'e, Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy ve Beşiktaş şubelerindeki tüm okutman arkadaşlarıma, çalışmama katkı sağlayan öğrencilerimize ve bu süreçte yardımlarını esirgemeyen Utrecht Üniversitesi Öğr. Üyesi Dr. Müge Özoğlu'na çok teşekkür ederim.

Gösterdikleri manevi destekle yanımda olan tüm dostlarıma, bana inanan ve varlıkları ile bana güç veren sevgili anneme, babama, teyzeme ve ağabeyime sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Dilbilimsel araştırma alanında çok çalışılmış diller olan Avrupa dillerine baktığımız zaman ikinci dil öğretimi konusunda yapılmış çalışmalar doğrultusunda alana kazandırılmış pek çok araştırma yöntemi, dil öğretim yaklaşımı, öğretim programı tasarımı, ürün geliştirme yöntemi ile elde edilmiş çeşitli öğretim materyalleri ile karşılaşmak olağanlaşmış bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için yapılan çalışmalar her ne kadar son yıllarda daha çok yürütülüyor olsa da alanda dil düzeylerine göre uyarlanmış materyal çeşitliliği ihtiyacını henüz gidermiş görünmemektedir. Düzeylere özel tasarlanmış sözlük ve boş zaman etkinliği olarak okuma kitaplarının yetersizliği, özel amaçlara uygun öğretim programları ve bu programlara uygun ders materyallerinin eksikliği de yadsınamaz bir gerçektir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil ihtiyaçlarına dönük çalışmalarda, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne uygun düzeylere özgü ayrıntılı çalışmalara gereksinim olması nedeniyle, bu çalışmada başlangıç düzeyi olan A1 için ürün geliştirme üzerine çalışılabilmesi adına, öğrenimde ilk adımı başlatan ve sağlam temel oluşturabilmek için öncelikli olan sözvarlığı ihtiyaçlarını belirlemek üzerine yola çıkılmıştır.

1.1. Araştırma Problemi

Genelde bir dilin yabancı dil olarak öğretiminde, özelde ise Türkçenin yabancı dil öğretiminde öğrenme ve öğretmeye yönelik modellemeler davranışçı yaklaşımlarla idealleştirmelere dayanılarak tümdengelimli bir bakış açısıyla yapılandırılmaktadır. Dil öğretimindeki yaklaşımsal makas değişimi ile birlikte bu konuda giderek idealleştirmelerden uzaklaşıldığı görülmektedir. Bu durumun temel nedeni, dil

öğrenmenin basit bir biçimde sadece bellekte tutma ve tekrarlama işlemleri ile açıklanamayacak oluşudur. Dil öğrenme doğru anlama, nasıl öğreneceğini öğrenme, ihtiyaç duyulanları önceleyerek öğrenme gibi bilişsel süreçleri de içerir. Bu çerçevede günümüzde dil öğrenme ve öğretme konusunda ihtiyaç analizi giderek daha da çok öne çıkmaktadır. Bu yolla ortaya konacak olan dil verisinin kullanıcı odaklı öğrenme ve öğretme modelleri için asıl malzemeyi sunacağı, böylece yapılandırılan modelleme önerilerinin yabancı dil öğrenme sürecini, beklenen ve istenen biçimde doğal dil öğrenme sürecine yakınlıştırabileceği ve söz konusu önerinin hedef davranışlara erişimi sağlamada daha etkin olabileceği bu çalışmanın temel kuramsal tartışmasını oluşturmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen genç-yetişkin ve yetişkin dil kullanıcılarının dil kullanım ihtiyaçlarının bireysel farklılıkları, ilgi alanları ve kullanım amaçları doğrultusunda değişmekte oluşu bir gerçektir. Ancak bunların yanı sıra değişen teknolojiler ve değişen yaşam koşulları ile güncel dil kullanım ihtiyaçları da değişim göstermektedir. Bu gerekçeler doğrultusunda yabancı dil olarak Türkçe (YDT) dil kullanıcılarının dil öğrenme ihtiyaçlarının yapıldığı araştırmaların yanında, sözvarlığı ihtiyaçlarının da saptanması üzerine bir araştırma gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

1.2. Araştırmanın Konusu ve Amacı

Bu araştırmanın konusu, YDT A1 kullanıcılarının Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) temelinde sorgulandığında ortaya çıkan sözvarlığı ihtiyaçlarıdır. Amacı ise, YDT A1 düzeyi için Türkçe dil kullanıcılarının ihtiyacına göre etkin bir sözvarlığı önerisi sunmak olacaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

YDT dil kullanıcılarının sözvarlığı ihtiyaçları konusunun daha önce çok az ve dar kapsamlı olarak çalışılmış oluşu durumu nedeniyle kapsamlı bir ihtiyaç analizinin yapılması Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi açısından önem taşımaktadır. Alanda

yapılmış olan sözvarlığı belirleme çalışmalarının büyük bir kısmının öğretim programlarında kullanılan ders kitapları ve yazılı derlem çalışmaları üzerinden yapılmış olması dikkat çekmektedir. Ayrıca, önceki alt başlıkta da belirtildiği gibi; dil değişen bir olgu olduğu için, değişen yaşam koşulları ve teknolojilerle birlikte kullanıcı ihtiyaçları da değişim gösterecektir. Dolayısıyla, dil öğretimi açısından ortaya konacak ihtiyaç listelerinin de güncel değerli olması da doğal olarak büyük önem taşıyacaktır. Bu görüş doğrultusunda, ikinci dil edinim sürecinde dili öğrenenlere dil ihtiyaç analizi uygulanmasının yanı sıra sözvarlığı ihtiyaçlarının da belirlenebilmesi ve etkin bir öğrenme gerçekleştirilebilmesi için sözvarlığı ihtiyaç analizi uygulamasının gerekli olduğu düşünülerek bu çalışmanın temelleri atılmıştır. Bu araştırma ile, A1 dil kullanıcılarının sözvarlığı ihtiyaçlarını belirlemek üzere uygulanacak olan sözvarlığı ihtiyaç analizinin sonucu ile belirlenecek olan sözvarlığı önerisinin YDT sözvarlığı öğretiminde A1 düzeyinde geliştirilecek güncel materyallere ve sözlük oluşturma çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırma Soruları

Tezin konusu çerçevesinde aşağıda yer alan sorulara yanıtlar aranmaktadır:

1. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (D-AOBM) yer alan bildirişim konularına göre A1 kullanıcılarının sözvarlığı ihtiyaçları nelerdir?

1.1. D-AOBM ile uyumlu hangi bildirişim konuları A1 kullanıcılarının öncelikli ihtiyaçlarıdır?

1.2. A1 kullanıcılarının öncelikli hedef görev ihtiyaçları nelerdir?

1.3. A1 dil kullanıcılarının öncelikli ihtiyaçları olan bildirişim konularına ve hedef görevlere dönük sözvarlığı önerisi nedir?

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmaya katkı sağlayan çalışma grubunu oluşturan katılımcı alan uzmanları ile katılımcı öğrencilerin kendilerine yöneltilen soruları dikkate aldığı ve samimi yanıtlar verdikleri kabul edilmiştir.

1.6. Sınırlılıklar

Bu çalışmada hedeflenen ihtiyaç analizi YDT ğrenen A1 düzeyindeki bireylerin sözvarlığı alanındaki ihtiyaçlarını belirlemek olduğundan, temel dil kullanıcıları için tanımlanmış olan A1 dil düzeyi ile sınırlandırılmıştır. Hedef gözlem alanı ise, sözlü dil ortamı ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ve A1 Dil Düzeyi Tanımlaması

Avrupa Konseyi, Modern Diller Bölümü tarafından geliştirilmiş olan *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni* (Common European Framework of Reference for Languages [CEFR], 2001), Ortak Başvuru Metni'nde şöyle açıklanmaktadır:

Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa ülkelerinde hedef dillere yönelik öğretim programlarının, program yönergelerinin, sınav ve ders kitaplarının vb. hazırlanması için temel oluşturmaktadır. Dil öğrenenlerin, bu dilde bilişimsel gereksinimlerini karşılamak için neler yapmaları ve öğrenmeleri gerektiğini, bilişimsel açıdan başarılı olabilmeleri için hangi bilgi ve yeterliklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı olarak betimlemektedir. Bu tanımlamalar o dilin kültür boyutunu da kapsamaktadır. Başvuru Metni aynı zamanda, dil öğrenenin yaşam boyu ve öğrenim sürecinin her basamağında elde ettiği kazanımın ölçülmesi için gerekli yeterlik düzeylerini de tanımlamaktadır. (s. 1)

Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi olarak da çevrilen ve bilinen Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, bu çalışmada bundan sonra D-AOBM olarak kullanılacaktır. Dil kullanıcısını başka bir ifade ile öğreneni sosyal dünyada etkin olan ve öğrenme sürecine çaba sarf eden bir *sosyal aktör* (social agent) olarak sunan, bilişim aracı olarak dillerin öğretilmesini ve öğrenilmesini teşvik etmek amacıyla olan ve örnek tanımlayıcılar tarafından tanımlanan başlangıç ve temel düzeyleri temsil eden Temel Kullanıcı (A1-A2), Bağımsız Kullanıcı (B1-B2), son olarak Yetkin Kullanıcı (C1-C2)

olmak üzere üç ana düzey altında altı alt düzey belirlenerek ortak başvuru düzeyleri sağlayan D-AOBM'nin amacı aşağıdaki maddelerle açıklanmaktadır:

- Farklı ülkelerdeki eğitim kurumları arasında iş birliğini teşvik etmek ve kolaylaştırmak,
- Dil niteliklerinin karşılıklı olarak tanınması için sağlam bir temel sağlamak,
- Öğrenenlerin, öğretmenlerin, ders tasarlayanların, sınav kurumlarının ve eğitim yöneticilerinin konumlanmalarına ve çalışmalarını koordine etmelerine yardımcı olmaktır. (CEFR, 2020, s. 28)

A1 dil düzeyi küresel ölçeklendirmede şu ifadelerle tanımlanmıştır:

Somut ihtiyaçların karşılanmasına yönelik, bilinen günlük ifadeleri ve oldukça basit tümceleri anlayabilir ve kullanabilir. Kendini ve başkalarını tanıtabilir. Başkalarına, nerede yaşadığı, tanıdığı kişiler, sahip olduğu şeyler gibi kişisel ayrıntılar içeren sorular sorabilir ve yanıtlayabilir. Diğer kişinin yavaş ve net konuşması ve yardım etmeye hazır olması koşuluyla basit bir şekilde iletişim kurabilir. (CEFR, 2001, s. 24)

Yabancı dil öğrenenlerin kendi bildirimsel dil yeterlik düzeylerine ilişkin değerlendirmelerini yapabilmeleri için dil becerilerine göre hazırlanmış olan öz değerlendirme betimlemeleri için gerekli tanımlamalar da yer almaktadır (bk. CEFR, 2001, s.26, daha kapsamlı bilgi için).

Başlangıç ya da *Keşif* (Breakthrough) düzeyi olarak da tanımlanan A1 dil düzeyi, dil üretebilme yeteneği içinde tanımlanabilecek en temel düzey olarak değerlendirilmektedir. Yeni başlayanlar için basit, genel görevlerle ilgili ancak yararlı hedef oluşturabilecek tanımlayıcılar aşağıdaki gibi belirtilmiştir:

- Dilsel iletiyi parmağıyla ya da başka bir hareketle gösterebilirse, basit bir alışveriş yapabilir.
- Gün, saat ve tarihi söyleyebilir ve sorabilir.
- Basit bir biçimde selamlama yapabilir.
- “Evet, hayır, özür dilerim, lütfen, affedersin” diyebilir.
- Adını, adresini, milliyetini ve medeni durumunu yazabileceği basit bir formu doldurabilir.
- Basit bir kartpostal yazabilir. (CEFR, 2001, s. 31)

A1 Düzeyi içerik tutarlılığı tanımlaması ise şöyle tanımlanmıştır:

Öğrenenin basit karşılıklı etkileşim yapabileceği düzey– kendisi, yaşadığı yer, tanıdığı kişiler ve sahip olduğu eşyalarla ilgili basit sorulara yanıt verebilir ve soru sorabilir; kendisiyle ilgili ya da kendisine yabancı olmayan alanlarda kalıplaşmış anlatımlar ve ayrıcalıklarla yetinmeksizin basit sözcelerle konuşmaya katılabilir ve aynı biçimde yanıt verebilir. (CEFR, 2001, s.33)

Avrupa Konseyi tarafından 2018 yılında yayımlanan tamamlayıcı ciltte, A1 düzeyine doğru bir dönüm noktasını temsil ettiği belirtilen *A1 Öncesi* (Pre-A1) düzey eklenmiştir ve öğrenenlerin henüz üretken bir kapasite kazanmadığı ancak sözcük ve kalıplaşmış ifadeleri içeren bir yeterlik alanı olduğu ifade edilen A1 Öncesi düzey ile ilgili tanımlayıcılar da bu ciltte yer almaktadır (s.46).

OBM (2020) tamamlayıcı ciltteki örnek tanımlayıcı ölçeklerine ana başlıkları ile baktığımızda; iletişim odaklı dil etkinlikleri ve stratejileri kapsamında alımlama, üretim, etkileşim ve aracılık alanları bulunmaktadır. İletişimsel dil yetkinlikleri dilsel, toplumbilimsel ve edimsel yetkinlikler olarak yer almaktadır. Her bir örnek tanımlayıcılar A1 Öncesi ile toplam 7 düzeyde betimlenmiştir. Ayrıca, örnek tanımlayıcıların; öğretim

programı, öğretim ve değerlendirme arasındaki uyumunun sağlanmasına yardımcı olmak amacıyla, ilgili bağlama uygun standartların geliştirilmesi ile program geliştirme için girdi sağlamak adına bir kaynak olarak değerlendirilmekte olduğu ve öneri olarak sunulduğu açık bir şekilde belirtilmektedir. Bunların yanı sıra, yetişkin öğrenenler söz konusu olduğunda kendilerinin de paydaş olduğu görüşmeler doğrultusunda, ilgili öğrenen grubunun ihtiyaçları ile ilgili tanımlayıcı ölçeklerinin seçilmesi gerektiğini de belirtmektedir (CEFR, 2020, s. 45-47).

Tablo 1. A1 Öz Değerlendirme Tablosu

ALIMLAMA	
SÖZLÜ KAVRAMA	Kendimle, ailemle ve en yakın somut çevremle ilgili tanıdığım sözcükleri ve en temel öbekleri, insanlar yavaş ve açık bir şekilde konuştuğunda/ işaret ettiğinde tanıyabilirim.
OKUDUĞUNU KAVRAMA	Bilinen adları, sözcükleri/işaretleri ve çok basit tümceleri (ör. ilanlarda, posterlerde veya kataloglarda geçen) anlayabilirim.
ÜRETİM	
SÖZLÜ ÜRETİM	Yaşadığım yeri ve tanıdığım insanları betimlemek için basit öbekler ve tümceler kullanabilirim.
YAZILI ÜRETİM	Basit, birbirinden kopuk öbekler ve tümceler üretebilirim.
ETKİLEŞİM	
SÖZLÜ ETKİLEŞİM	Karşımdaki kişinin söylediklerini daha yavaş bir hızda tekrarlamaya veya yeniden ifade etmeye hazır olması ve benim dile getirmeye çalıştığım şeyi ifade etmeme yardımcı olması koşuluyla onunla basit bir şekilde etkileşim kurabilirim. Öncelikli ihtiyaç duyulan alanlarda veya iyi bildiğim konularda basit sorular sorup soruları yanıtlayabilirim.
YAZILI VE ÇEVİRİM İÇİ ETKİLEŞİM	Ne yaptığımı ve onu ne kadar beğendiğime dair ifadeler şeklinde kısa, basit selamlar gönderebilirim [Çevrim içinde paylaşabilirim.] ve yapılan yorumlara çok basit bir şekilde yanıt verebilirim. Diğer gönderilere, resimlere ve medyaya yönelik görüşümü basitçe dile getirebilirim. Formları kişisel bilgilerle doldurarak çok basit bir satın alma işlemini tamamlayabilirim.
ARACILIK	
BİR METNE ARACILIK ETME	Levhalar ve duyurular, afişler ve programlar gibi kısa, sade metinlerde verilen basit, tahmin edilebilir bilgileri aktarabilirim.
KAVRAMLARA ARACILIK ETME	Kısa, basit öbekler kullanarak başkalarını katkı sağlamaya davet edebilirim. Bir fikre ilgimi göstermek ve anladığımı doğrulamak için basit sözcükleri/işaretleri ve belirtkeleri kullanabilirim. Bir fikri çok basit bir şekilde ifade edebilir ve başkalarına beni anlayıp anlamadıklarını ve ne düşündüklerini sorabilirim.
İLETİŞİME ARACILIK ETME	İnsanları hoş karşılamamı ve ilgimi basit sözcükler/işaretler ve sözel olmayan ifadelerle göstererek, onları katkıda bulunmaya davet ederek ve anlayıp anlamadığımı belirterek iletişimi kolaylaştırabilirim. Diğer insanların ifade etmede bana yardımcı olmaları koşuluyla diğer insanlar hakkındaki kişisel ayrıntıları ve çok basit, tahmin edilebilir bilgileri iletebilirim.

Yabancı dil öğrenenlerin *yapabilirlik* ifadelerinin dil ihtiyaçlarını belirlemede önemli bir role sahip olması nedeniyle, öz değerlendirme betimlemelerinden A1 düzeyi ile ilgili tanımlamalar, iletişim odaklı dil etkinliklerine göre hazırlanmış olan öz değerlendirme tablosu, Tablo 1’de gösterilmiştir (CEFR, 2020, s. 177-181).

2.1.1. Dil Kullanımının Bağlamı

Dilin, bulunulan bağlamın gerekliliğine göre iletişimde bulunma gereği ve isteği doğrultusunda değişkenlik gösterdiğinden yola çıkılarak *dil kullanım alanları* (domains) ve bu alanlardaki durumlar ile bağlamlar belirlenmiştir. Sosyal yaşamın düzenlendiği alanlar, dil kullanım alanları olarak adlandırılmakla beraber; *kişisel* (personal), *kamusal* (public), *mesleki* (occupational) ve *eğitim* (educational) olmak üzere dört başlık altında toplanmaktadır, ancak bir durumun birden fazla alanı da kapsayabileceğinin altı çizilmektedir. Dil öğrenenlerin hazırlanacağı alanların seçiminin; durumların, amaçların, görevlerin, konuların ve öğretim ve sınav materyali için kullanılan metin ve etkinliklerin seçiminde geniş kapsamlı etkileri olduğuna da dikkat çekilmektedir (bk. CEFR, 2001, s. 48-49, daha kapsamlı bir bakış için). Ayrıca, olayın gerçekleştiği yer ve zaman, kurum ve kuruluşların yapısı ve işleyişleri, ilgili bireylerin sosyal rolleri, çevredeki canlı veya cansız nesneler, gerçekleşen olaylar, ilgili bireylerin gerçekleştirdiği işlemler, durum içerisinde karşılaşılan metinler de her alanda ortaya çıkan durumları etkileyen durumlar olarak açıklanmaktadır (CEFR, 2001, s.44-47). Çeşitli dil kullanım alanları içerisinde söylemin, konuşmanın, düşüncenin veya yazılı metnin konusu olan temaların, belirli bildirimsel etkinliklerin odağı olarak ayırt edilebileceğini ve tematik kategorilerin farklı şekillerde sınıflandırılabilirdiğinden bahseden D-AOBM’de, Threshold Level 1990, Bölüm 7’de sunulan konular, alt konular ve *özel tasarımlar* (specific notions) sınıflandırmasını örnek olarak verilmekle birlikte bu kavramların kesin olmadığı ve yazarların, söz konusu dil öğrenenlerin bildirimsel gereksinimlerine göre yapmış oldukları değerlendirmeler doğrultusundaki kararları ile şekillendiğinin altını da

çizmektedir Sözü edilen 14 bildirişim konusu ise, kişi hakkında bilgiler, ev ve çevre, günlük yaşam, boş zaman ve eğlence, gezi, bireyler arası ilişkiler, sağık ve vücut bakımı, eğitim, alışveriş, yiyecek ve içecekler, kamu hizmetleri, mekanlar, dil ve son olarak hava durumudur (CEFR, 2001, s.51-55).

Bildirişim konularının yanı sıra alt konular ile ilgili görevlerin de, dil kullanıcılarının gereksinimleri ile belirlenmekte olduğı “Dil öğrenenlerin; özel, mesleki yaşam ve/veya eğitim alanında ve kamu yaşamında hangi bildirişimsel görevleri üstlenmeleri, bu türden hangi görevlere hazırlanmaları gerektiğini ve bu konuda kendilerine yöneltilen beklentileri; görevlerin seçimine dayalı öğrenci gereksinimlerinin nasıl belirlendiğini belirtmelidirler” ifadeleri ile açıklanmıştır (CEFR, 2001, s.54).

OBM (2020) tamamlayıcı ciltte yer alan çevrimiçi etkileşim ve aracılık etkinliklerinin tanımlayıcıları için önerilen kullanım alanları ve örnekleri için A1 öncesi, B1+ ve B2 + dahil bütün düzeylerde oluşturulmuş tablolara yer verilmiştir (daha kapsamlı bir genel bakış için, bk., CEFR, 2020, s.191-241).

2.2. Sözcük

Bildirişim aracı olan dilin edinim ve üretim sürecinde karşımıza çıkan ve bu süreçlerde önemli bir yeri olan sözcüğünün, ikinci dil edinimi sürecinde de önemi ile ilgili pek çok kaynakta alıntılanan ve dil edinim sürecinin vazgeçilmez bir parçası olduğunu vurgulayan "dilbilgisi olmadan çok az şey aktarılabilirken, sözcük olmadan hiçbir şey aktarılamaz" (Wilkins, 1972, s. 111) ifadesi, sözcük öğretiminin öncelikli olduğunu da göstermektedir. Aksan (2004a) “Bir dilin sözcük denilince, yalnızca o dilin sözcüklerini değil, deyimlerin, kalıp sözlerin, kalıplaşmış sözlerin, atasözlerinin, terimlerin ve çeşitli anlatım kalıplarının oluşturduğu bütünü anlıyoruz.” şeklinde sözcüğünü tanımlamaktadır (s. 7). Sözcük, sözcük dağırcığı olarak da adlandırılmakta olup “Bir bireyin kullandığı ya da bir bütüncede yer alan sözcüklerin

tümü.” (Vardar, 2002, s. 182) olarak açıklanmaktadır. Sözcük dağarcığı tanımındaki bütünce kavramı ise “Bir dili betimlemek ve çözümlemek amacıyla derlenmiş sözlü ya da yazılı örnekler, sözcüler bütünü” (Vardar, 2002, s. 53) şeklinde tanımlanmakla birlikte ayrıca, bir dilbilimcinin inceleyeceği alanı en iyi biçimde yansıtabilecek bir bütünce saptaması gerektiğinden de bahsedilmektedir. Bütünce terimi günümüzde Türkçe alanyazınında daha yaygın olarak kullanılan derlem terimine yerini bırakmıştır. Bu çalışmada bundan sonra derlem terimi kullanılacaktır. Dilbilim Derneği, derlem dilbilim başlığı altında derlem kavramını şöyle açıklamaktadır:

Dil derlemi, belli amaçlar temelinde yapılandırılmış metinler bütünüdür. Farklı türlerden yazılı ve sözlü verinin elektronik ortamda bir araya getirilmesiyle oluşturulan milyonlarca sözcükten oluşan derlem, bu büyük veri üzerinden dil ve dilin olası tüm kullanımlarına ilişkin her konunun sorgulanabileceği veri tabanlarıdır. (<https://www.dilbilimdernegi.org/derlem-dilbilim/>)

Aksan (2004a), bir dilin sözvarlığının hangi öğelerden oluştuğundan bahsederken “İnsanın organları başta olmak üzere onun en doğal gereksinimlerini karşılayan yemek, içmek, uyumak, gitmek, gelmek, almak, vermek... gibi kavramlar, ona en yakın kişileri gösteren akrabalık adları, sayılar ve insanın maddi ve manevi kültürü içine giren çeşitli kavramlar sayılabilir.” diyerek temel sözvarlığının ya da çekirdek sözcüklerin de kapsamına dikkat çekmektedir (s. 26). Ayrıca, Aksan (2004b) sözvarlığını oluşturan öğeler arasında çekirdek sözcüklerin dışında, yerleşmiş yabancı sözcüklerin, yerleştirilmiş yabancı sözcüklerin, çeviri öğelerin, deyimlerin, atasözlerinin, terimlerin ve kalıplaşmış sözlerin de olduğundan bahsetmektedir (s. 231-236). Günay (2007), Saussure’ün önerdiği dil ve söz ayrımına dikkat çekerek sözvarlığının, söz ile ilgili olduğunu belirtmekle beraber bireysel bir dil kullanımı olduğunu vurgulamaktadır.

Konuşucunun sözvarlığının, dildeki sözcük sayısından bağımsız bir şekilde sınırlı olduğundan bahsederken, temel sözvarlığı olarak da adlandırılan günlük sözvarlığının bu sayıdan da az olduğuna değinmektedir (s. 29-30).

2.2.1. Yabancı Dil Öğretiminde Sözvarlığının Yeri

İkinci dil ediniminde, başka bir deyişle yabancı dil öğretiminde, sözvarlığının öğretilmesinin önemli olmasının yanı sıra ne kadar öğretilmesi konusu da öncelikli olmaktadır. Aksan (1982) “Ana dili ve yabancı dil öğretiminde, öğretilecek dilin en sık geçen, en gerekli sözcüklerinin saptanması, bu öğretimden alınacak sonucun başarılı olup olmamasında rol oynamakta, öğrenen kişiye en gerekli sözcüklerin belirlenmesi konusunda, özellikle sıklık sayımlarına dayanan çalışmalar yapılmaktadır” (s. 19). Bu açıklama ile yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde de düzeylere uygun sözvarlığının belirlenişinde dili öğrenenlerin ihtiyaçlarının da göz önünde bulundurulması gerekliliği ortaya konmaktadır. Schmitt (2010), sözvarlığının dil becerilerinin gelişimine olan etkisinden bahsetmekle birlikte, iletişim kurmak için ne kadar sözvarlığına ihtiyaç duyulduğunu açıklarken kişinin öğrenme hedeflerine bağlı olduğuna da değinmektedir (s. 4-7). Sözvarlığının belirlenmesi ve öğretimi konusunda Barın (2004) “Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde, hedef kitleye temel düzeyde kaç kelime verilebilir ya da verilmelidir? Bunları belirlerken ölçütlerimiz ne veya neler olmalıdır?” sorularını alana yöneltirken (s. 312), temel sözvarlığının belirlenmesine yönelik çalışmaların, öncelikle ihtiyaç analizi çalışmaları ile başlatılmasının önemine dikkat çekmektedir. Aynı konuda, Milton ve Alexiou (2020), yabancı dil öğrenenlerin bilmesi gereken sözcüklerin değerlendirilmesinin yapılması gerektiğinden ve bu değerlendirmenin ihtiyaç analizinin merkezinde olduğundan bahsederken, kaç sözcük ve hangi sözcüklere ihtiyaç olduğunun belirlenmesinin öncelikli olduğuna değinmektedir (s. 9). OBM, sözvarlığı seçiminin ders ve çalışma kitaplarının üretimi için zorunlu olduğunu ancak eğitim programları ve ders planları için zorunlu olmadığını, yalnızca eğitim sürecinin açık ve bütüncül olması adına

yönergeler sağlaması gerektiğini de belirtmektedir. Ayrıca, sözcük seçimi için şu önerilerde bulunmaktadır:

- Anahtar sözcükleri ve sözcük gruplarını seçmek a) dil öğrenenin ihtiyaçlarına uygun bildirimsel görevlerde başarısı için gereken tematik alanlarda, b) dili öğrenilen sosyal grup(lar) tarafından paylaşılan kültürel farklılığı ve/veya önemli değerleri ve inançları içeren;
- Derlemlerde ya da sınırlı tematik alanlarda yüksek sıklıktaki sözcüklerin seçimi için dil istatistiğine dayalı ilkeleri takip etmek;
- Yazılı ve sözlü otantik metinlerin seçimi ve bu metinlerde yer alan bütün sözcükleri öğrenmek/öğretmek;
- Sözcük gelişimini önceden planlamak değil, bildirimsel görevler ile ilgilenilirken dil öğrenenlerin gereksinimlerine yanıt olarak kendiliğinden gelişmesine izin vermek. (CEFR, 2001, s. 150-151)

Sözcüğün öğretiminde yer alan öğelere dikkat çeken Schmitt (2010), genel eğilimin, *sözcüksel birimler* (lexical unit) olarak değerlendirilen ve sözlüklerde yer alan *madde başı* (headwords) olan *bağımsız sözcüklerin* (individual words) öğretiminin kolay çalışılır olması nedeniyle öncelikli olduğunu belirterek, çoğu araştırmanın da konusu olduğuna değinmektedir. Ancak *kalıplaşmış dilin* (formulaic language), birinci dilin yazılı ve sözlü söylemlerinde büyük bir yüzdeye sahip olması, eşdizimlilikler içermesi, farklı bildirimsel ihtiyaçları ifade edebilen söz eylemlerin ve konuşmaları sürdürmek için kullanılan geri bildirim ifadelerinin de yer alabilmesi nedeniyle, dil öğrenimi ve kullanımında öne çıkan önemini vurgulayarak araştırmalarda da yer verilmesi gerektiğinden de bahsetmektedir (s. 8-11).

İkinci dil öğrenenlerin ne kadar sözcük bilmesi gerektiği konusuna karar vermek için öncelikle dildeki sözcük, anadili konuşucularının sözcük ve dili kullanmak için

bilinmesi gereken sözvarlığının ayırımına dikkat çeken Nation (2001), bir dilin sözvarlığında uzmanlık alanlarına özgü sözcüklerin de yer aldığını ve çoğu anadili konuşucusu tarafından bilinmediğini vurgulamakla birlikte, sözlü ve yazılı metinlerde geçen kelimelerin çok büyük bir bölümünü kaplayan yüksek sıklıkta kullanılan sözcüklerin olduğunu ve en sık kullanılan ilk 1000 sözcüğün akademik metinlerde geçen kelimelerin yaklaşık %77'sini, ikinci 1.000 sözcüğün ise yaklaşık %5'ini kapsadığına vurgu yapmıştır (s. 6, 13, 16).

Dodigovic ve Agustín-Llach'a göre (2020), ikinci veya yabancı dil öğretimindeki ihtiyaç analizlerinde, sözvarlığına yeterince yer verilmemekte, öğrencilerin hangi sözcükleri zaten bildiklerini, ders için gerçekçi sözvarlığı hedeflerinin neler olabileceğini belirleyememekteki başarısızlık hedef dilde gelişimi engellemekte, aynı şekilde ders kitabının sözvarlığının öğrencilerin ihtiyaçlarına ne ölçüde hitap ettiğinin incelenmemesi de öğrenmenin gerçekleşmesini engellemektedir (s.1-2). Ayrıca, öğrencilerin okuduğunu ya da dinlediğini anlamada yeterli sözvarlığına sahip olmadıkları metinler ile karşılaştıklarını, bu nedenle de onlara az sayıda ve sık kullanılan, yararlı sözcükleri öğretmek yerine çok sayıda, az rastlanan ve karmaşık sözcüklerin ezberletildiğini ifade etmektedir (s.3).

2.2.2. Sözvarlığı Belirleme Çalışmaları

2.2.2.1. Sıklık

Vardar (2004), *sıklık* (frequency) tanımını “Belli uzunlukta bir konuşma ya da yazıda aynı dilsel olgu ya da birimin gerçekleşme sayısı” olarak verirken yabancı dil öğretiminde ve sözlük çalışmalarında da sıklık çalışmalarından yararlanıldığına değinmiştir. Ayrıca, “Sıklık incelemeleri tüm dil birimlerine uygulanmaktadır. Sesbirimler, sözlükbirimler, sözdizimsel yapılar vb. Dildeki sözcüklerin yazıda ve konuşmada eşit olarak dağılmadığını gözlemleyen, kimi öğelerin diğerlerine oranla daha

sık kullanıldığının bilincine varan araştırmacılar, birçok dilde sözcüksel sıklık dizelgeleri oluşturmuşlardır” şeklinde devam eden açıklamasında sözlü ve yazılı dilde ayrım olduğuna da dikkat çekmiştir (s.174-176).

Aksan (1982), sıklık çalışmalarının dil öğretimindeki önemini “Her dilde kimi sözcükler öteki öğelerden çok daha sık kullanılır. Okumaya yeni başlayan, ilkokulun sınıflarındaki öğrencilere ya da bir yabancı dili öğrenmeye başlayanlara ilk aşamada öğretilmesi gereken sözcüklerin hangileri olduğu, dilin sözcüklerinin hangi sıraya göre tanıtılması gerektiği saptanırken, değişik gereksinimleri karşılayan öge ve yabancı dil sözlükleri hazırlanırken dildeki öğelerin sıklıklarının bilinmesi gerekmektedir.” açıklaması ile ifade etmiştir (s.22).

Schmitt (2010), sıklık çalışmaları ile elde edilen sık kullanılan sözlüksel öğelerin çeşitli bağlamlarda yer aldığını ve söylemde en çok karşılaşılan sözcükler olması nedeniyle önce edinilmesi gerektiğini ve daha çok deneyimlenmesi sonucu daha kolay hatırlandığını da vurgulamaktadır (s.63). Nation (2001) sıklık çalışmalarında sözcüklerin, kaç farklı metinde veya alt derlemde geçtiği ile belirlenen *yaygınlık* (range) değerinin de dikkate alınmasından bahsetmekte ve geniş kapsamlı yaygınlığa sahip sözcüklerin birçok farklı metinde karşımıza çıkacağını altını çizmektedir. Ayrıca, sıklık ve yaygınlık dışında metinde yer aldığı yüzdeliği de değerlendirmiş olup; İngilizcede en sık kullanılan ilk 2000 sözcüğün kullanıldığı farklı metinlerde kapladığı yüzdelik alana yer vermiştir: Konuşmada ilk 1000 sözcük %84,3, genç okuyucular için romanlarda ilk 2000 sözcük %90, kurgu metinlerde ilk 1000 sözcük %82,3, gazetelerde ilk 1000 sözcük %75,6 oranında yer almakta olduğu belirtilerek metni kavramadaki önemine değinilmiştir. Ve özellikle ilk 1.000 sözcüğün öğretilmesinin gerekliliğini işaret eden açıklamasında ise, ilk 1000 sözcüğün akademik metinlerde geçen sözcüklerin yaklaşık %77’sini, ikinci 1.000 sözcüğün ise yaklaşık %5’ini kapsadığını belirtmiştir (s.16-19).

2.2.2.2. Derlem

Aksan vd. (2014), Web Tabanlı Türkçe Ulusal Derlemi (TUD) tanıtımında derlemi “Bir dil kaynağı olarak derlem, belli amaçlar temelinde yapılandırılmış, metinler/konuşmalar bütünüdür” olarak açıklamaktadır (s.861).

Derlemlerin türlerini ve ayrımlarını ana hatları ile açıklayan Baker (2010), dört ayrımdan bahsetmektedir. İlk olarak genel ve özel derlemlerin ayrımından bahsederken *genel amaçlı derlem* (general corpus) bir dili temsil etmesi nedeniyle milyonlarca sözcükten oluşan oldukça büyük bir veriye sahip olduğuna değinirken *özel amaçlı derlem* (specialized corpus) sınırlı sayıda metinlerden oluştuğunu ve metin türü, zaman sınırı ve/veya dil çeşitliliği gibi konu kısıtlamalarına göre veri toplandığına dikkat çekmektedir. İkinci olarak yazılı, sözlü ve bilgisayar aracılı metinlerden veya birlikte kullanımları ile oluşturulan *sözlü derlem* (spoken corpora), *yazılı derlem* (written corpora) ve *bilgisayar tabanlı derlemler* (computer-based corpora) olduğunu belirtmektedir. Üçüncü olarak özellikle farklı dillerin karşılaştırmaları ile ilgili araştırmalarda tercih edilen, kodlandığı dil veya dillerle ilgili olan *çokdilli derlem* (multilingual corpus) ve paralel derlem (parallel corpus) açıklanmaktadır. Ve son olarak, o dil öğrenenler tarafından üretilen dil verisi ile oluşturulan *öğrenici derlemine* (learner corpus) değinmektedir (s. 99-101).

Dil öğretiminde derlem çalışmalarına duyulan ilginin ilk göstergesi olarak, sözcüksel ve deyimse yapıların öğretilmesinde güvenilir bilgilerin iç gözlem yoluyla elde edilemeyeceğinin farkına varılmasıyla ortaya çıktığından bahseden Sinclair (2004), dil öğretiminde derlemlerden faydalanılması gerektiğini savunmaktadır (s.2). Derlem yazılımının dil öğretiminde nasıl kullanılabileceği konusunda Vaughan (2010), metinlerin dilindeki kalıpların aranabileceğinden ve bunların diğer derlem ve bağlamlardaki dil kullanım kalıplarındaki benzerlik veya farklılıklarının

belirlenebileceğinden bahsetmekle beraber söylem çözümlemesi yöntemlerinden de yararlanılabileceğinin altını çizmektedir (s. 473).

2.2.2.3. Türkçede Sıklık ve Derlem Çalışmaları

Çalışkan'da (2020) Türkçe için yapılmış olan yazılı ve sözlü kaynaklardan oluşturulmuş sözcük sıklık çalışmalarına yer verilmektedir, A1 dil düzeyinin de belirtilmiş olduğu çalışma hakkında “Dil öğretimi bakımından konumuzla yakından ilgili bir başka çalışma ise Açık¹ (2013) tarafından yapılmıştır. Açık, Göz'ün² listesindeki sözcükleri sıklık temelinde dört gruba ayırarak türlerine göre tasnif etmiş, A1 ve A2 düzeyleri için sıklığı 100 ve üzeri olan 1363 sözcüklük bir liste önermiştir” şeklinde bir bilgi vermektedir (s. 4).

Sözlü Türkçenin sözcük sıklığını belirleyerek YDT öğrenenlerin bilmesi gereken temel sözcükleri belirleme amacı ile Aşık (2007), değişik alanlardan doğal gözlem yoluyla toplanan üçer dakikalık 1000 ses kaydından oluşan bir ses havuzu oluşturmuş ve bu sözcüklerin sıklık çalışmasını yapmıştır. Aşık'ın çalışmasındaki kullanım sıklığı yüksek olan ilk 500 sözcüğün temel düzeyde etkinlik üretiminde yararlı olacağı önerisinde bulunulmuştur.

ODTÜ Türkçe Derlem (OTD) 1990 sonrası yazılan Türkçe metin örneklerini içeren 2 milyon kelimelik bir derlemedir. Derlemin bir alt kümesi, “ODTÜ-Sabancı Türkçe'nin Ağaç Yapısı” derleminde kullanılmaktadır (<https://ii.metu.edu.tr/tr/odtu-derlem>).

1. Açık, F. (2013). Temel Türkçe (A1/A2) için söz dağarcığı tespit denemesi, C. Demir, H. Parlakyıldız (Yay.Haz.) *Abdurrahman Güzel için Armağan Kitabı* içinde (s. 1-7), Akçağ Yayınları.
2. Göz, İ. (2003). *Yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Ayrı bir projede olan (ODTÜ-Metin Düzeyinde İşaretlenmiş Derlem Projesi), Türkçe yazılı söylemin özelliklerini ortaya çıkarmak için yaratılmış ilk derlemidir (<http://medid.ii.metu.edu.tr/index.html>). Ayrıca, yüz yüze ya da çeşitli iletişim araçlarıyla gerçekleşen Türkçe konuşmalardan oluşacak 1 milyon sözcüklük bir veri tabanını dilbilimsel yöntemlerle çözümleyerek günümüz Türkçesinin bilgisayar ortamında izlenmesini ve taranmasını sağlayacak bilimsel bir kaynak oluşturmak amacıyla, ODTÜ Sözlü Türkçe Derlemi, 2008 – 2010 tarihleri arasında Prof. Dr. Şükriye Ruhi'nin öncülüğünde geliştirilen TÜBİTAK destekli bir proje olarak ortaya çıkmıştır (<https://std.metu.edu.tr/hakkinda/>).

Tunçel (2011), üniversite yerleşkesine gelen yabancı bir öğrencinin kantin, kütüphane, kırtasiye, öğrenci işleri gibi alanlarda ihtiyaç duyup kullanabileceği sözcük ve soru kalıplarını belirlemek amacıyla doğal gözlemler ile elde edilen ses kayıtları aracılığıyla sözlü Türkçeden sıklık ve yaygınlık değerleri oluşturulmuş listelerini sunmuştur. “Toplam 393 tane farklı kelime ve kelime grubu tespit edilmiştir. İki ya da ikiden fazla kelimeden oluşan kelime grupları tek kelime gibi kabul edilmiştir. Bu çalışma sonucu toplamda 700’e yakın farklı kelime belirlenmiştir” şeklinde bulgular verilmiştir (s.85).

YDT öğretiminde kullanılan ders ve okuma kitaplarındaki sözcüklerin sıklık değerlerinin belirlenmesi ile önerilen sözcük listeleme çalışması olan Aydın’da (2015), A1, A2, B1, B2 ve C1 düzeylerine uygun öğretilmesi gereken 5500 sözcükten oluşan bir liste önerisinde bulunulmuştur. Bu listede ders kitaplarında yer almayan ancak sözcük sıklık çalışmalarından gerekli görülmüş sözcükler, sıklık değerleri ile yer almaktadır.

Türkçe Ulusal Derlemi (TUD), *Britanya Ulusal Derlemi*’nin (British National Corpus) yapısı örnek alınarak Türkçeye uyarlanmış olan bu derlem çalışması “TUD Sürüm 3.0, 50 milyon sözcükten oluşan, 24 yıllık bir dönemi (1990- 2013) kapsayan,

günümüz Türkçesinin çok sayıda farklı alan ve türlerden yazılı ve sözlü örneklerini içeren, geniş kapsamlı, dengeli ve temsil yeterliliğine sahip, genel amaçlı bir referans derlemidir” (<https://v3.tnc.org.tr/tnc/about-tnc>). 49 milyonun üzerinde sözcük yazılı metinlere dayanırken, 1 milyona yakın sözlü metinden elde edilmiş sözcük verisi bulunmaktadır (<https://www.tnc.org.tr/tr/derlem-hakkinda/icerik/>).

TUD temel alınarak yapılmış olan bir çalışma, Aksan vd. (2017), *Türkçe Sıklık Sözlüğü* (A Frequency Dictionary of Turkish), çağdaş yazılı ve sözlü Türkçenin en sık 5 bin sözcüğünü içermekle birlikte alfabetik sıraya ve konuşma bölümlerine göre sıralayan indekslerin yanı sıra, en sık kullanılan sözel ve ad çekim kategorilerini içeren ek indeksleri de yer almaktadır. Ayrıca aile, giysiler, spor gibi içerik sözcüklerini kapsayan konu olarak birbiri ile ilişkili 20 tematik liste de verilmiştir.

Aksu ve Adalı (2018) *Çağdaş Türkçenin Sıklık Sözlüğü* çalışmasında, 2014 yılında sanal ortamdan elde edilmiş metinlerin tamamı üzerinden oluşturulan metin kümesi içindeki farklı sözcüklerin kaç kez kullanıldığının belirlenmesi sonucu elde edilen listenin ilk 2000 sözcüğü ve sıklığı yüksek ilk 100 deyim ve ikili kullanımları yer almaktadır (s. 21, 28).

Resmi Crahay’da (2019), Türkçe konuşurların sıkça kullandıkları sözcük ve ifadelerden, D-AOBM’de genel başlıklar altında önerilen 14 bildirişim konusu altında A1 düzeyine uygun sınıflandırılmış bir derlem oluşturma amacıyla basit seçkisiz örneklemeyle rastgele seçilen 45 Türkçe konuşurun basit doğal gözlem yöntemi uygulanarak alınmış olan ses kayıtlarından elde edilen sözcük ve ifadelerin listesi çıkarılmıştır.

Çalışkan (2020) Gazi, İstanbul, Yedi İklim ve Yeni Hitit Türkçe ders kitaplarında ortak ve yaygın kullanılan sözvarlığı temel alınarak, belirli sıklık çalışmalarındaki ilk 1000 sözcükten oluşan listelerle yapılmış olan karşılaştırmalar ile A1 ve A2 düzeylerinde

D-AOBM'ye uyumlanmış toplam 1883 sözcükten oluşan, güncel Türkçe kullanımını örnekleyen, derlem dilbilim yöntemi ile deneysel olmayan nicel bir araştırma sonucu sözcüklüğü önerisinde bulunmuştur.

Fidan vd. (2020), yabancılar için Türkçe A1 ve A2 düzeyleri için tasarlanmış etkinliklerin de yer aldığı yaklaşık 1400 sözcükten oluşan bir sözlük çalışmasıdır. Bu çalışmada sözcükler temalara göre alfabetik sıra ile verilmiş olup A1 ve A2 düzeyleri belirtilmeden birlikte sunulmuştur. Fidan vd. (2022), bu kitabın tanıtımında Türkçeyi yeni öğrenen A1 ve A2 düzeyindeki öğrenciler ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten öğretmenlerin ek materyal olarak kullanabilmesi için oluşturulmuş olan bu kitaptaki sözcüklerin belirlenmesinde Ankara Üniversitesi'nin Yeni Hitit, İstanbul Üniversitesi'nin İstanbul, Dokuz Eylül Üniversitesi'nin İzmir, Gazi Üniversitesi'nin Yabancılar İçin Türkçe, dil setleriyle Yunus Emre Enstitüsünün Yedi İklim dil setindeki sözcüklerinden ve kullanım sıklıklarını değerlendirebilmek için de Türkçe Ulusal Derlem'in 3. versiyonundan (TUD 2018) yararlanıldığından bahsetmektedir (s.321-343).

Sarıgül (2021), YDT A1 düzeyi için yapmış olduğu sözcüklüğü çalışmasında 35 kişi adını ve söylem birimleri de içeren 1632 öge sunmuştur. Bu çalışmada uzman görüşleri ile düzeye uygun temaların belirlendiği, Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti, Yedi İklim Türkçe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Gazi Yabancılar İçin Türkçe ve İzmir Yabancılar İçin Türkçe kitaplarında sıklık değerleri TUD aracılığıyla belirlenen sözcüklerin D-AOBM ölçütleri temelinde, uzman görüşleri de alınarak A1 düzeyine uygunluğunun değerlendirilmiş olduğu belirtilmektedir. Ayrıca, güncel gelişme ve yeniliklerin de dikkate alınarak gerekli görülen sözcüklerin eklendiği ve yaygın kullanımı azalan sözcüklerin liste dışında bırakıldığı da vurgulamıştır (Sarıgül, 2021, s.10-12).

Sözlü Türkçenin öncelikli sözcüklüğünün çalışıldığı bir derlem çalışması da Mutluay'ın (2023) doktora tezinde, "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Televizyon

Dili: Öncelikli Söz Varlığı Derlemi,” izlenme oranı en yüksek olan farklı türlerdeki televizyon programlarından elde edilen veriler ile oluşturulmuş televizyon dilinden hareketle yabancı dil öğretiminde öğretilmesi en gerekli olarak öngörülen, sıklık düzeyi en yüksek ilk 2000 sözcük belirlenmiştir. Ayrıca sözcük türlerine göre sıklık incelemesinin yanı sıra ikilemeler, kalıp ifadeler, deyimler ve söylem belirleyiciler gibi ardışık birimlerin de sıklıkları yer almaktadır. Mutluay’ın çalışmasında, Aşık’ta (2007) verilen liste ile karşılaştırma yapılmış olduğu ve %65 oranında ortaklaşan sözcük bulunduğu da belirtilmiştir.

2.2.3. A1 Dil Düzeyinin Sözcük Varlığı

D-AOBM (2001) tanımlamalarına göre, A1 dil düzeyinin bildirimsel dil yeterlikleri göz önünde bulundurulduğunda yabancı dil olarak hedef dili öğrenenlerin ihtiyacı olan sözcük varlığı tanımlaması ise “Belirli somut durumlarla ilgili tek tek sözcüklerden ve deyimlerden oluşan temel bir sözcük varlığı vardır.” olarak açıklanmıştır (CEFR, 2001, s. 112). Bu tanımlama sözcük varlığını ölçünleştirmek için genel bir çerçeve çizmektedir ve tamamlayıcı cilt olan OBM (2020), konuşma dilinin nitel özellikleri ve yazılı değerlendirme başlıkları altında A1 sözcük varlığı tanımlamalarını ise daha sınırlandırılmış bir ifade ile “Kişisel ayrıntılar ve belirli somut durumlarla ilgili çok temel bir sözcük/işaret ve basit öbek birikimine sahiptir” şeklinde vermektedir (CEFR, 2020, s.185, 189).

Nation (2001) ve Schmitt’te (2010) belirtilmiş olan sıklığı yüksek ilk 2000 sözcüğün, özellikle de temel ve öğretilmesi gerekli olan pek çok metni anlamayı kolaylaştıran ilk 1000 sözcüğün A1 düzeyinde öğretilmesi öncelikli sözcükler olduğu öngörülebilmektedir. Bunu destekleyecek bir veri de Milton’da (2010) yer alan Cambridge sınavlarına giren ve geçen öğrencilerin D-AOBM dil düzeylerine göre sözcük varlığı boyutunu tahmin ettikleri çalışmadan, A1 düzeyi için en fazla 1500 sözcük

kullanıldığından bahsetmektedir (s. 224). Ayrıca, yabancı dil öğreniminde başarılı iletişim kurmak için bilinmesi gereken sözcük sayısı dillere göre değişkenlik gösterdiğine de değinirken, en sık kullanılan 5000 sözcükten yaklaşık 2000 sözcüğün A2 dil düzeyine ulaşmak için yeterli olabileceğini de belirtmiştir (s.226).

Sinclair ve Renouf (1988), sadece anadili konuşucularının kullanımlarından elde edilen sıklığı yüksek olan sözcüklerin program oluşturmakta yetersiz olduğunu ve sözcük listelerinin öğretim programı olmadığını “Basit bir sözcük listesi bir öğretim programı oluşturacak kadar açık değildir. Yeterli bir program oluşturabilmek için öğretim programımıza hangi sözcüklerin dahil edilmesini istediğimizin yanı sıra, öğretmek istediğimiz sözcüğün ne olduğu, nelerin sözcük sayılacağı gibi konulara da karar vermek gerekir” ifadeleri ile aktarmıştır (s.146). Buna ek olarak, doğal kullanım ve yararlılık dengesini bozmayacak şekilde haftanın günleri, akrabalık adları, kişisel duygulara ve görüşlere gönderme yapan sözcükler gibi yaygın kullanılan sözcük setlerinin de eklenmesinin önemini belirtmiştir (s.151).

YDT alanına katkı sağlamak üzerine yapılmış olan sözcük sıklık çalışmaları ile desteklenmiş verilerden elde edilmiş sözcük sayısı konusundaki çalışmalara da bakıldığında; Aşık (2007) temel düzey için 500, A1 düzeyi için Aydın (2015) 1500, Çalışkan (2020) 1152, Fidan ve arkadaşları (2020) A1 ve A2 düzeyleri için toplam 1400, Sarıgül (2021) yaklaşık 1600 ve Mutluay (2023) düzey belirtmeksizin öncelikli öğretilmesi gereken 2000 öğeden oluşan bir liste oluşturmuştur.

2. 3. Yabancı Dil Öğretiminde İhtiyaç Analizi

Avrupa Konseyi’nin tanımlaması ile “Dil ihtiyacı kavramı, öğrencilerin kısa ya da orta vadede dahil olacakları iletişim becerileriyle baş edebilmeleri için ihtiyaç duydukları dilsel kaynakları ifade etmektedir” (Council of Europe, 2015). İhtiyaç belirleme olarak da adlandırılan ihtiyaç analizi (İA) kavramı genel olarak belirli bir grubun ihtiyaçları

hakkında bilgi toplamayla ilgili bir süreç olarak tanımlanmaktadır ve eğitim programlarında öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına odaklanarak belirlenen ihtiyaçları doğrultusunda, öğrenme hedeflerine dönüştürüldükten sonra öğretim materyalleri, öğrenme etkinlikleri, testler, eğitimlerin geliştirilmesi ve program değerlendirme stratejileri gibi konularda üretim ve değerlendirme süreçlerine temel oluşturmakta olduğundan İA, öğretim programı geliştirmenin ilk adımı olarak değerlendirilmektedir (Brown, 2009, s.269). İA, dil öğrenen kişilerin hedeflerini ve bildirimsel dil ihtiyaçlarını belirlemekte ve böylece öğretime uygun program tasarımını ve sunumunu sağlamaktadır (Long, 2018, s.1).

1970’lerde *İletişimsel Dil Öğretimi* (Communicative Language Teaching) modelinin ortaya çıkmasıyla birlikte yeni öğretim programlarının önerilmesi nedeniyle, dili öğrenenlerin bildirimsel ihtiyaçlarını belirlemek üzere bir takım teknikler ile ihtiyaç analizi çalışmalarının başladığından bahseden Nunan (2001), İA’nın; *Özel Amaçlı İngilizce* (English for Specific Purposes) ve *Akademik Amaçlı İngilizce* (English for Academic Purposes) alanlarında çalışanlar için çok önemli bir araç olmasının yanında *Genel İngilizce* (General English) öğretim programı tasarımında da yaygın olarak kullanıldığını vurgulamaktadır (s. 57).

İA geliştirirken ilk olarak dikkat edilmesi gerekenin İA’nın amacının belirlenmesi olduğuna değinen Richards (2001), öğrencinin belirli bir görevi gerçekleştirmesi için hangi dil becerilerine ihtiyaç duyduğunu anlamak, mevcut bir kursun potansiyel öğrencilerin ihtiyaçlarını yeterince karşılayıp karşılamadığının belirlenmesine yardımcı olmak, öğrencilerin yapabildikleri ile yapabilmeleri gerekenler arasındaki farkı belirlemek ya da öğrencilerin deneyimlediği belirli bir sorun hakkında bilgi toplamak gibi farklı amaçlar için İA uygulanabileceğinden, hedef grubun ihtiyaçlarını karşılamada yararlı bilgilere ulaşmak ve farklı bakış açıları sağlayabilecek öğretmenler,

akademisyenler, işverenler veya toplum kuruluşları gibi çeşitli hedef gruplarının da İA’da yer almasının etkili olacağından da bahsetmektedir (s.52-58). Brown (2009) ihtiyaç analizi uygulamasını hazırlık, uygulama ve sonuçları kullanma olmak üzere üç ana aşama ve bunların altında 10 adımda değerlendirmektedir. Hazırlık aşaması; İA’nın amacını belirleme, öğrenci sayısını sınırlandırma, yaklaşım(lar)a ve ders program(lar)ına karar verme, kısıtlamaları tanıma, veri toplama yöntemi seçme adımlarından oluşmaktadır. Uygulama aşaması; veri toplama, veri analiz etme ve veri yorumlama adımlarından, son olarak İA sonuçlarını kullanma aşaması ise öğretim stratejileri ve materyaller gibi hedeflerin belirlenmesi ve sonraki projeler için İA değerlendirmesinden oluşmaktadır (s. 270).

Long (2005a) İA için araştırma yöntemi stratejisi olarak *çeşitleme* (triangulation) deseninin yaygın olduğunu “Özellikle, iki veya daha fazla yöntemin dikkatlice sıralanmış kullanımının daha kaliteli bilgi üretmesi beklenebilir” ifadeleri ile önemli olanın çoklu ölçümler ve çoklu kaynak kullanımı ile bilgi toplamak olduğunu vurgulamaktadır (s. 32-33). Veri toplama konusu üzerine, araştırmacılar tarafından verilen bütün yöntemlerin 40’ın üzerinde olduğunu belirten Brown (2009), hepsini bir İA’da uygulamanın pratik olmadığından ve İA’nın amacına, ölçeğine, odağına, yaklaşımına, öğretim programına ve kısıtlamalarına en uygun olanların seçilmesi gerektiğinin altını çizmektedir (s.277). Ayrıca, veri toplamanın bir bilgi toplama işi olduğunu ve bunun için de soru sormayı gerektirdiğini ve bu nedenle de doğru soruların sorulmasında soru türlerinin belirlenmesinin önemli olduğunu vurgulamaktadır (s.278). Brown’da (1995) yer alan, İA yürütülürken izlenmesi gereken kontrol listesinde bilginin nasıl toplanacağı başlığı altında İA sorularında dikkate alınması gerek 5 soru türü belirtilmiştir; araştırmada belirlenen *sorunlar* (problems), hedef grubun öğrenmesi için *öncelikler* (priorities), öğrenenlerin dil yeterliklerini ve zayıflıklarını belirleyen *yetenekler* (abilities),

katılımcıların konu ile ilgili duygu ve görüşleri olan *tutumlar* (attitudes), değişiklik ve uzlaşma için görüşler olan *çözümler* (solutions) (s.67).

Avrupa Konseyi de dil ihtiyaçlarının analizi ile ilgili açıklamasında, öğrenenler için dil anketleri, görüşmeler gibi verilerden yararlanılmasından bahsetmektedir (Council of Europe, 2015). Long (2005a) veri toplama araçları olarak yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış veya yapılandırılmış görüşmeler, anketler, *dil denetimleri* (language audits), araştırmacının katılımcı olduğu veya olmadığı gözlemler, etnografik yöntem, yayınlar veya günlük gibi kayıtlar ile testlerden bahsetmektedir. Ayrıca, yapılandırılmamış veya açık uçlu görüşmelerin, önceden planlanmış sınırlandırıcı sorular yerine derinlemesine bilgi sağlayabileceğini ve beklenmedik bulguları da içerebileceğini ve özellikle keşif amaçlı kullanıldığını da ifade etmektedir (s. 36). Sönmez (2019), 2002-2017 yılları arasında dil eğitiminde çalışılmış olan 74 İA araştırması üzerine yapmış olduğu tarama çalışmasında; genel olarak İA'larda karma, tarama, betimsel ve deneysel olmak üzere dört desen üzerinde yoğunlaştığını ve özellikle betimsel ve tarama desenlerinin daha çok tercih edildiğini, bununla beraber tercih edilen desenler nedeniyle de veri toplama aracı olarak anket uygulamasının daha çok kullanıldığını belirlemiştir. Bu saptamalardan yola çıkan Sönmez (2019), tarama ve betimleme desenlerinin daha çok tercih edilmesinin mevcut ihtiyaçların belirlenmesi olabileceğinden bahsetmekte ve dil eğitiminde İA araştırmalarında farklı desenlerden de faydalanılması gerektiğinin de altını çizmektedir. Long (2005a) da anketlerin İA araştırmalarında oldukça fazla tercih edildiğine değinirken sadece anket uygulamanın yeterli olmayacağı ve anketlerin var olan görüşlerin yaygınlığını belirlemekte ve/veya önceden elde edilmiş bilgilerin onaylanıp onaylanmaması için daha uygun olduğu görüşündedir. Ayrıca, yapılandırılmamış görüşmeler gibi açık olan yöntemlerin, anketler gibi yapılandırılmış, kapalı yöntemlerden önce uygulanması gerektiğini savunmaktadır (s. 63-64).

2.3.1. İhtiyaç Türleri

Avrupa Konseyi'nin ilk çalışmalarından biri olan Richterich (1972), modern bir dil öğrenen yetişkinlerin dil ihtiyaçlarının modellenmesinin sunulduğu bu çalışmada, dil ihtiyaçlarının bireylerin ve grupların sosyal yaşamlarında ortaya çıkabilecek çok sayıda durumda, o dili kullanmalarından kaynaklanan gereksinimler olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca, olağan günlük durumların analizinden varsayılabilir olan nesnel ihtiyaçlar ile kişilere, öngörülemeyen durumlara ve olaylara bağlı olan öznel ihtiyaçlar olmak üzere iki tür ihtiyaç olduğuna dikkat çekmektedir (s. 4). Brindley (1989) da ikinci dil öğrenimi bağlamında ihtiyaç tanımının bağlamsal yoruma açık ve değer yargıları içerdiğini belirtmekle beraber, nesnel ihtiyaç kavramını “olgusal bilgilerden, dilin gerçek hayattaki iletişim durumlarında kullanımından ve ayrıca mevcut dil yeterliklerinden ve dil güçlüklerinden türetilen ihtiyaçlar” olarak tanımlarken, öznel ihtiyaçlar kavramı için “öğrenme durumundaki öğrencinin; kişilik, güven, tutumlar, İngilizce öğrenimi ve bireysel bilişsel öğrenme stili ve öğrenme stratejileri ile ilgili istekleri ve beklentileri gibi duyuşsal ve bilişsel faktörler hakkındaki bilgilerden türetilen bilişsel ve duyuşsal ihtiyaçlarını ifade eder” açıklamasını yapmaktadır (s. 70). Ayrıca, Avrupa’da dil öğretimindeki iletişimsel hareketin ilk zamanlarında ihtiyaç analizinin odak noktasının nesnel ihtiyaçlar olduğunu ve öznel ihtiyaçların tanımlanamaz olduğunun düşünüldüğünü de eklemiştir. Hümanist yaklaşımların dil öğretim yöntemlerine yayılması ile birlikte yetişkinlerin dil öğreniminde bilişsel ve duyuşsal değişkenlerin rolüne yeniden ilgi duyulduğuna da değinerek öznel ihtiyaçların da dikkate alınmaya başlandığını vurgulamaktadır.

Hutchinson ve Waters (1987) farklı ihtiyaç analizi modellerine yol açacak olan hedef ihtiyaçlar ve öğrenme ihtiyaçları olarak ihtiyaç sınıflandırması yapmıştır. Hedef ihtiyaçların şemsiye terim olarak değerlendirilebileceğini ve kendi içinde önemli ayrımlar barındırması nedeniyle *gereklikler* (necessities), *eksikler* (lacks) ve *istekler* (wants)

olarak alt sınıflandırmanın önemini vurgulamaktadır. Gereklilikleri, öğrencinin hedef durumda etkili bir şekilde işlev görmesi için bilmesi gerekenler olarak açıklamaktadır. Bir iş insanının iş ile ilgili yazışmalar yapabilmesi veya konferanslarda etkin iletişim kurabilmesi için gerekli dilbilimsel yapıları bilmesi gerektiği gibi. Eksikleri, öğrencilerin hedef dil yeterlikleri ile mevcut yeterlikleri arasındaki boşluk olarak tanımlamaktadır. Bu iki alt tanımlama nesnel ihtiyaçlar olarak değerlendirilirken, istekleri ise, nesnel ihtiyaçlarının farkında olan öğrencilerin öznel ihtiyaçlarını tanımlamaktadır. Öğrencilerin hedef durumun zorlukları ve kendi eksiklerinin farkında olması durumunun da bir algı meselesi olduğunu belirtmektedir (s. 55-56). Ayrıca, kurs tasarımının sadece dil kullanımını içeren hedeflenen ihtiyaçlara dayandırılmayacağını, öğrenenlerin öğrenme durumunun da dikkate alınması gerektiğini; bu nedenle kimlerin, ne amaçla, hangi dil öğrenme yöntemleri ile ne kadar sürede öğreneceği gibi öğrenme sürecini etkileyen öğrenme ihtiyaçlarının da önemini vurgulamaktadır (s. 60-64).

Sözvarlığı ihtiyaç analizleri (vocabulary needs analysis / lexical-based needs analysis) ihtiyaç türleri olan eksikler, gereklilikler ve istekleri belirlemek için kullanılabilir. Eksikler konusunda öğrenenlerin sözvarlığı bilgisini ve kullandıkları stratejileri belirlemek için seviye tespit veya sözcük büyüklüğü ölçme testleri ve gözlemler yapılabilir. Gereklilikler konusunda öğrenmeleri gereken sözcükleri ve stratejileri belirlemek için sözvarlığı büyüklüğü ve kapsamı ile ilgili çalışmalar referansı ile görüşmeler veya anketler aracılığıyla dil kullanım hedeflerine ulaşılabilir. İstekler konusunda öğrenmek istedikleri sözcükleri, ilgi alanlarını belirlemek için anketler, görüşmeler yapılabileceği gibi sınıf içi tartışmalar da düzenlenebilir (Nation, 2001, s.381-383).

2.3.2. İhtiyaç Analizi Yaklaşımları ve Türleri

İhtiyaç analizinin merkezinde olan ihtiyaç teriminin tanımlanmasında farklı noktalara odaklanması nedeniyle oluşan farklı amaçlar için oluşturulmuş çeşitli yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Alanyazında etkili olan yaklaşımlar ise, *toplumdilbilimsel model* (sociolinguistic model; Munby, 1978), *sistemik yaklaşım* (systemic approach; Richterich ve Chancerel, 1987), *öğrenme merkezli yaklaşım* (learning-centred approach; Hutchinson ve Waters, 1987), *öğrenen merkezli yaklaşım* (learner-centred approach; Berwick, 1989; Brindley, 1989) ve *göreve dayalı yaklaşım* (task-based approach; Long 2005a, 2005b).

2.3.2.1. Hedef Durum Analizi

Alanyazında diğer ihtiyaç analizi yaklaşımlarının gelişmesine öncülük etmiş olduğu söylenebilecek çalışma, Munby (1978), toplumdilbilimsel bir modelleme ile öğrencinin mesleki ve akademik alanlardaki hedef durumlarda bildirimsel ihtiyaçlarını belirlemek için geliştirilmiş *İletişimsel İhtiyaç İşlemcisi* (Communicative Needs Processor) adlı bir dizi parametreden oluşan işlemlemeden bahsetmektedir. Öğrencilerin hedef durumlarına ilişkin bilgilerin belirlenebileceği bu modellemenin, mesleki ve akademik dil gereksinimlerini belirlemek için en yaygın kullanılan *Hedef Durum Analizi* (Target Situation Analysis) için uygun bir yaklaşım olduğu West'te (1994) belirtilmektedir (s. 8-9). Hedef Durum Analizi terimi Chambers'de (1980) önerilmiştir ve “hedef durumlara girer, gerçekten gerçekleşen iletişimi, işlevlerini, biçimlerini ve sıklıklarını, kurmak için verileri toplar ve analiz eder ve kursun uzun vadeli amaçlarını seçmek için bir temel sağlar” ifadeleri ile tanımlamıştır (s. 25). West (1997), hedef durumun, dil gereksinimlerini başka bir deyişle nesnel ihtiyaçları belirlediğini ve öğrencilerin dil öğrenme yolculuğunun hedefini temsil ettiğini belirtmektedir (s. 71).

2.3.2.2. Mevcut Durum Analizi

Yabancı dil öğrenen yetişkinlerin merkeze alınması gerektiğinden yola çıkarak dil öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek için kurs öncesinde ve sırasında öğrenenlerin mevcut durumlarına ve dil ihtiyaçlarına odaklanan sistematik bir yaklaşım önermektedir (Richterich ve Chancerel, 1987). Hutchinson ve Waters (1987) da Munby'nin *dil merkezli yaklaşımının* (language-centred approach) hedef durumun dilsel özelliklerini kavrama ve/veya üretme becerisini analiz eden dil merkezli bir yaklaşım olması nedeniyle yetersiz olduğundan bahsetmektedir. 2.3.1 alt başlığında da belirtildiği gibi hedef ihtiyaçların belirlenmesinde gereklilikler, eksikler ve istekler tanımlaması ile yabancı dil öğrenenlerin mevcut durumlarındaki eksiklerinin de dikkate alınması söz konusu olduğunda *Mevcut Durum Analizi* (Present Situation Analysis) ortaya konmaktadır. Ayrıca, öğrenme ihtiyaçlarının da dikkate alındığı öğrenme merkezli bir yaklaşım ihtiyacından bahsetmektedir (s.54-64).

2.3.2.3. Eksiklik Analizi

Berwick (1989), ihtiyaç tanımını çoğunlukla mevcut durum ile gelecekte arzu edilen durum arasındaki boşluk veya ölçülebilir tutarsızlık olarak ifade etmiştir (s. 52). Brindley (1989), ikinci dil öğrenenlerin dilin tamamını bir kurs programında öğrenmelerinin mümkün olmadığını bu nedenle seçimler yapılması gerektiğini vurgularken, öğrenenlerin merkeze alınması ve öğrenme hedeflerine yönelik program oluşturulmasının önemine “Yönergeler, öğrenenleri merkeze alacak ve onların amaçlarıyla ilgili olacaksa, o zaman onların mevcut ve istenen etkileşim kalıpları ve algılanan zorlukları hakkındaki bilgiler, daha sonra öğrenme hedeflerine dönüştürülebilecek program hedeflerinin oluşturulmasında açıkça yardımcı olur” ifadeleri ile öğrenen merkezli yaklaşımı savunmaktadır (s. 64). Bu yaklaşım ve ayrıca, Hutchinson ve Waters'da (1987) da belirtilmiş olan, öğrenenlerin mevcut bilgileri ile

hedef dil yeterlikleri arasındaki farkı gösteren eksikler de *Eksiklik Analizi* (Deficiency Analysis) türüne işaret etmektedir. West (1997) şöyle bir açıklama yapmıştır:

Hedef durum analizinin sınırlamalarından biri, öğrencinin mevcut dil yeterliğinin mevcut durumunu çok az dikkate almasıdır ve bu nedenle, Özel Amaçlı Diller yolculuğunun başlangıç noktasını değerlendirmek için bazı yöntemlere ihtiyaç vardır. Bu tür ihtiyaçlar, mevcut ihtiyaçlar ile hedef ihtiyaçlar arasındaki 'öğrenme boşluğunu' tahmin ettikleri için eksikler, *eksiklikler* (deficiencies) veya öznel ihtiyaçlar olarak adlandırılmıştır. (s. 71)

2.3.2.4. Strateji Analizi

Nunan (1988) geleneksel öğretim program tasarımlarının neyin öğretilmesine odaklanırken, yöntembilimin nasıl öğretilmesine odaklandığını belirtmekle öğrenme stratejilerine vurgu yapmaktadır (s. 76). West'te (1997), *Strateji Analizi* (Strategy Analysis) terimini “Başlangıç noktasını ve varış noktasını belirledikten sonra, tercih edilen seyahat araçları, öğrenme veya öğretme yaklaşımları hakkında bilgiye ihtiyacımız var. Bu nedenle strateji analizi, öğrenenlerin öğrenme stilleri ve stratejileri veya öğretim yöntemleri açısından tercihlerini belirlemeye çalışır” şeklinde açıklanmıştır (s. 71). Hutchinson ve Waters (1987), Özel Amaçlı İngilizce öğrenme sürecini bir yolculuk benzetmesini kullanarak açıklarken; eksikliği, yolculuğa hazırlık ve başlangıç noktasına, gereklilikleri varış noktasına, istekleri ise varış noktasının ne olması gerektiğine ve öğrenme ihtiyaçlarını da rotaya benzetmektedir (s. 60-62). Bu benzetme ile, başlangıç noktasından varış noktasına nasıl gidileceğini, başka bir deyişle öğrenme durumundan söz etmek isteyerek öğrenme yöntemlerinin önemini işaret etmektedir.

2.3.2.5. Araç Analizi

West (1997), *Araç Analizi* (Means Analysis) terimi için dil kursunun yer alacağı öğretim ortamını; kurumun, öğretim elemanlarının, öğrencilerinin profillerinin yanı sıra program oluştururken hangi yeniliklerin olması gerektiğinin incelenmesini kapsadığından, böylece kısıtlama ve fırsatların belirlendiğinden bahsetmektedir (s. 71-72). West'te (1994), *ekolojik yaklaşım* (ecological approach) olarak da adlandırıldığını belirtmektedir (s. 11). Tudor (2003), ekolojik bakış açısı için dil öğretme ve öğrenmeyi, katılımcıların hayatlarının bütünlüğü içinde keşfetmeyi içerdiğini belirterek öğrenme süreciyle insan etkileşiminin öğrenenlerin ilgileri, tutumları ve algılarını da kapsayan geniş bir bağlamı keşfetmeyi içeren karmaşık ve zorlu bir konuyu ele aldığından bahsetmektedir (s. 4).

2.3.2.6. Göreve Dayalı İhtiyaç Analizi

Göreve dayalı dil öğretimini (task-based language teaching) savunan Long'da (2000), gerçek dünyada günlük etkinlikler olan otobüs bileti alma, adres sorma, yer ayırtma gibi görevlerin dil öğretiminde önceliklenmesi gerektiğini belirtilerek, analiz türü olarak da *Göreve Dayalı İhtiyaç Analizi* (task-based needs analysis) yönteminin gerekliliğini kısaca şu şekilde açıklamıştır “Öğrencilerin mevcut veya gelecekteki hedef görevlerini belirlemek için göreve dayalı bir ihtiyaç analizi yürütün” (s. 42) Richards (2001), *gerçek dünya görevlerinin* (real-world tasks), ihtiyaç analizinde önemli olarak değerlendirilen ve gerçek dünyada önemli ve yararlı olduğu ortaya çıkan etkinliklerin pratik yapılması veya prova edilmesi için tasarlandığından bahsetmektedir (s. 162). Gilabert ve Malicka (2021), göreve dayalı dil öğretiminin ileri sürdüğü, dil öğretim programları tasarımlarında görevlerin yer alması gerektiği görüşünü “Görevler anlam tarafından yönlendirilir, önceden tanımlanmış bir sonucu vardır, belirli hedeflere ve sonuçlara ulaşmak için öğrencileri bilişsel ve bildirişimsel süreçlere dahil eder ve pedagojik müdahaleye ve gerekçeli sıralamaya açıktır” açıklaması ile ifade etmiştir

(s.94). Ayrıca, hedef grubun özelleşmesi ile uzmanlaşılması gereken görevlerin ve kullanılan dilin de özelleşeceğine dikkat çekerek “Çoğu öğrenci topluluğunun kullanabileceği çoğunlukla sınırlı zaman ve kaynaklar göz önüne alındığında İA, bir dil programının geliştirilmesinde öğrencilerin ikinci dilde hangi görevleri yapması gerektiğinin yanı sıra bunlarla ilişkili dili keşfetmenin kavramsal ve metodolojik olarak sağlam bir yoludur” açıklamasını yapmıştır (s. 95-96).

Long’a göre (2000), öğrenenlerin şimdiki veya gelecekteki *hedef görevlerini* (target tasks) belirlemek için göreve dayalı İA uygulamak gerekmektedir, bu aşamadan sonra heterojen öğrenci gruplarının ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde derslerin tasarlanması için bir temel sağlamak amacıyla hedef görevlerin sınıflandırılması sonucu *hedef görev türleri* (target task types) belirlendikten sonra yaş grubuna ve dil yeterlik düzeyine göre sınıfta üzerinde çalışacakları materyaller ve etkinliklerin geliştirilmesi için *pedagojik görevler* (pedagogic tasks) türetilmelidir (s.42-43).

Ayrıca, İA çalışmasının doğasını açıklarken Long (2005b), öğretimin ve öğrenmenin odağının sadece dilsel öge ve yapılara dayandırılmaması gerektiğini “Öğrenenler, edinim sürecinde sizin öğrettiğiniz şeyin onların öğrendikleri olduğu ve siz öğrettiğinizde de öğrendikleri, şeklindeki yanlış inanışın varsaydığından çok daha aktif ve bilişsel olarak bağımsız katılımcılardır” ifadeleri ile vurgulamaktadır (s. 3).

Long (2018), görev belirlemenin ilk adım olduğunu ve görev belirleme sürecindeki kaynakların aynı veya benzer alanlarda yazılmış olan dergi makaleleri, öğretim programları, hükümet yayınları gibi yayınlanmış ve yayınlanmamış uzman görüşlerini de içeren pek çok kaynaktan gerçekleşeceğinden bahsetmekle birlikte özellikle içeriden bilgi sahibi olan *alan uzmanı* (domain experts) görüşlerinin de önemini altını çizmektedir. İkinci adım olarak belirlenen görevlerin yerine getirilmesini çevreleyen hedef söylemler veya dil kullanımlarının örneklerinin

oluşturulması olduğunu ve bunun için de ilgili alanlarda deneyimi olan kişiler arasındaki konuşma kayıtları ve/veya ilgili alanlarda kullanılan yazılı belgelerin üzerinde analizler yapılmasının da önemli olduğunu açıklamaktadır (s.2-3).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölüm; araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin işlenmesi ve çözümlenmesi olmak üzere beş alt bölümden oluşmaktadır.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada, araştırmanın amacı ve soruları dikkate alındığında YDT A1 dil kullanıcılarının sözcük ihtiyacının belirlenmesi üzerine çalışılacak ve öznel ihtiyaçlara odaklanan görev temelli ihtiyaç analizi yapılacak bir çalışma niteliğini taşıyacak olması nedeniyle nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılacaktır. Yin (1984) durum çalışması desenini şöyle açıklamıştır:

Durum çalışması; (1) güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi (içeriği) içinde çalışan, (2) olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve (3) birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir. (s. 23; Akt., Yıldırım ve Şimşek, 2021, s. 301)

Ana araştırma sorularının “nasıl” veya “niçin” soruları olduğu, davranışsal olaylar üzerinde çok az kontrolün olduğu veya hiç kontrolün olmadığı ve çalışma odağının çağdaş bir olgu olduğu durumlarda durum çalışması deseni tercih edilebilmektedir (Yin, 2018, s. 33). Durum çalışmalarına “ne” sorusunu; “ne tür”, “nedir” veya “nelerdir” şeklindeki araştırma sorularını da eklemek araştırılan durumun sorun alanını keşfetmek için uygun olabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s.305). Durum çalışması deseni

araştırmanın betimleyici veya açıklayıcı sorulara odaklanması durumunda, insanlar ve olaylar hakkında ilk elden bir anlayış üretmeyi amaçladığında en iyi şekilde uygulanmaktadır (Yin, 2006, s. 112).

Baxter ve Jack (2008), durum çalışması araştırma süreci ile ilgili “Nitel durum çalışması, çeşitli veri kaynaklarını kullanarak bir olgunun kendi bağlamı içinde araştırılmasını sağlayan bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır. Bu, konunun tek bir mercekten değil, olgunun birçok yönünün ortaya çıkarılmasına ve anlaşılmasına olanak tanıyan çeşitli mercekler aracılığıyla araştırılmasını sağlamaktadır” şeklinde bir açıklama yapmıştır (s.544).

Bu çalışmada YDT A1 dil düzeyi dil kullanıcılarının sözcük ihtiyaçlarının hem uzman görüşleri hem de dil öğrenenlerden elde edilecek nitel veriler ile derinlemesine ve bütüncül bir şekilde belirlenmesi hedeflenmiş olduğu için durum çalışması deseni kullanılacaktır.

3.2. Çalışma Grubu

Bu çalışmada araştırmanın geçerliğini ve güvenilirliğini sağlayabilmek adına veri çeşitliliği sağlanmak üzere araştırmanın örneklemini oluşturan A1 dil kullanıcıları ile dışsal kaynak olan YDT öğretimi vermiş ve vermekte olan alan uzmanlarından oluşan iki grup katılımcı ile çalışılmıştır. Gönüllülük esasına dayalı görüş ve önerileri alınan 7 alan uzmanı ve 18 öğrenci ile çalışma gerçekleştirilmiştir.

Alan uzmanlarının farklı lisans ve lisansüstü derecelere sahip olmaları ve en az 5 yıl YDT alanında deneyimli olması dikkate alınmıştır. Tablo 2’de alan uzmanları olan katılımcı öğretim elemanlarının eğitim durumları ve YDT alanındaki deneyimlerine ilişkin veriler sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretim elemanlarının eğitim ve YDT öğretim deneyimlerine ilişkin bilgiler

	Bilgiler	Katılımcı	f.
Lisans Derecesi	Türk Dili ve Edebiyatı	ÖE1, ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖE7	5
	Fransız Dili ve Eğitimi	ÖE6	1
	Dilbilim	ÖE2	1
Lisansüstü Derecesi	Yüksek Lisans (Türk Dili ve Edebiyatı)	ÖE7	1
	Doktora (YDT Öğretimi)	ÖE1, ÖE3	2
	Doktora (Yabancı Dil Öğretimi)	ÖE6	1
YDT Deneyim Süresi	5 yıl	ÖE7	1
	10 yıl	ÖE1, ÖE3	2
	14 yıl	ÖE4, ÖE5	2
	20 yıl	ÖE2, ÖE6	2

Tablo 2’ye bakıldığında, YDT alanında en az 5 en çok 20 yıl deneyime sahip olan 5’i Türk Dili ve Edebiyatı, 1’i Fransız Dili Eğitimi, 1’i Dilbilim Lisans mezunu olan 7 YDT öğretim elemanından 3’ü lisans mezunu, 1’i Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans mezunu, 2’si YDT Öğretimi Doktora programını tamamlamış, 1’i Yabancı Dil Öğretimi doktora programını tamamlamış bulunmaktadır.

Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy ve Beşiktaş şubelerinde 2024 yılında kayıtlı olan genç-yetişkin ve yetişkin yabancı öğrencilerden A1 düzeyini bitirmiş olan ve A2 düzeyinde kayıtlı 18 kişi ise, örnekleme oluşturmaktadır. Brindley’e göre (1989) öğrenen merkezli bir sistemde ihtiyaç analizinin ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesi için öğrenenlerin kendilerine sunulan seçenekleri deneyimlemiş olmaları gerekmektedir, deneyimlemeden geçerli bir seçim yapamayacaklardır (s. 76-77). Bu nedenle, A1 düzeyini deneyimlemiş olan A2 düzeyinde öğrenimine devam eden ve ikinci dil edinimini hedef dil konuşulan bir ülkede gerçekleştiren katılımcıların kendi dil ihtiyaçları ile ilgili görüş ve öneri bildirebilecekleri varsayılmıştır.

Odak grup görüşmesi için amaçlı örnekleme yöntemlerinden benzeşik (homojen) örnekleme kullanılmıştır. Benzeşik örneklemenin amacı, belirgin bir alt-grubu tanımlamak için küçük, benzeşik bir örneklem oluşturmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2021,

s.118). Araştırmaya katılan öğrenciler A1 kurslarını bitirmiş, A2.1 ve A2.2 sınıflarında öğrenim görmeye devam eden öğrencilerden seçilmiştir. Patton’a (2014) göre odak grubun, tutum olarak değil ancak benzer arka plana sahip kişilerden oluşması gerekmektedir (s. 698). Benzeşik örnekleme ile oluşturulmuş gruplardan odak grup görüşmeleri yoluyla veri elde etmek daha etkili olduğu söylenebilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s.118). Tablo 3’te katılımcı öğrencilerden alınmış olan yaş, ülke, eğitim durumu ve meslekleri ile ilgili betimleyici bilgiler yer almaktadır.

Tablo 3. *Katılımcı öğrencilerin betimleyici bilgileri*

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f.
Yaş aralığı	18-25	K16	1
	26-30	K6, K7, K14	3
	31-35	K2, K3, K11	3
	36-40	K1, K4, K5, K12, K17	5
	41-45	K10, K13, K15, K18	4
	61-65	K8, K9	2
Ülke	Rusya	K1, K2, K4	3
	Kazakistan	K3	1
	Brezilya	K5	1
	Güney Kore	K6, K7, K8, K9, K13, K15, K17, K18	8
	Hollanda	K10	1
	Kolombiya	K11, K12	2
	Fransa	K16	1
	Pakistan	K14	1
Eğitim	Lisans	K1, K2, K3, K5, K6, K7, K11, K12, K14, K17	10
	Yüksek lisans	K4, K8, K9, K10, K13, K15, K16, K18	8
Meslek	Eczacı	K1	1
	Doktor	K2, K4	2
	Psikolog	K3	1
	Bilgisayar programcısı	K6	1
	Çevirmen	K5	1
	Öğrenci	K7	1
	Emekli	K8, K9	2
	Ev hanımı	K12, K15	2
	Öğretmen	K10, K16, K17, K18	4
	Sanatçı	K11	1
	Memur	K13	1
	Diplomat	K14	1

Tablo 3’e bakıldığında genç-yetişkin ve yetişkin yaş aralığında öğrencilerin olduğu görülmektedir, katılımcılar 25 ile 64 yaş aralığında bulunmaktadır. Ülke dağılımlarına bakıldığında, 8 katılımcı Güney Kore uyruklu olmakla birlikte Rusya, Kazakistan, Brezilya, Hollanda, Kolombiya, Fransa ve Pakistan uyruklu katılımcılar da olduğu ve

anadili farklı olan öğrencilerden oluşan bir örneklem ortaya çıkmış olduğu görülmektedir. Her katılımcının yüksek öğretim almış olduğu, sadece 2 katılımcının mevcut durumlarında çalışmadığı görülmektedir.

Katılımcı öğrencilerin Türkçe öğrenim sürecine ilişkin bilgiler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. *Katılımcı öğrencilerin Türkçe öğrenim sürecine ilişkin bilgiler*

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f.
Türkçe Dil Düzeyi	A2.1	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18	17
	A2.2	K7	1
Türkçe Eğitim Alma Süreleri	3-4 ay	K2, K3, K4, K6, K10, K11, K12, K14, K15, K16	10
	5-6 ay	K1, K5, K7, K8, K9, K13, K17, K18	8
Türkçe Öğrenme Amaçları	Yaşamak için	K1, K2, K3, K4, K5, K8, K10, K11, K12, K14, K15, K17, K18	13
	Çalışmak için	K2, K14, K16	3
	Türkiye’de gezmek için	K6	1
	Türk kültürünü tanımak için	K6, K7, K9, K11, K16, K17	6
	Türk yakınları ile iletişim kurmak için	K3, K5, K13	3

Tablo 4’e bakıldığında, 1 katılımcının A2.2 kursuna kayıtlı olduğu ve diğer 17 katılımcının A2.1 kurlarına devam etmekte olduğu görülmektedir. 10 katılımcının 3 ila 4 ay, 8 katılımcının ise 5 ila 6 ay aralığında Türkçe kurlarına devam etmekte olduğu görülmekte olup benzer eğitim süreleri içinde olan A1 düzeyini tamamlamış ve öğrenimine devam eden benzeşik bir örneklem olduğu desteklenmektedir. 18 katılımcı arasında 13 öğrencinin Türkiye’de yaşamak için Türkçe öğrenmeye başladığı, bunun yanı sıra Türk kültürünü tanımak, çalışmak ve Türk yakınları ile iletişim kurmak için Türkçe öğrendiğini belirten öğrenciler olduğu da görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, araştırmanın geçerliğini ve güvenilirliğini sağlayabilmek adına veri toplama sürecinde birden çok veri toplama aracı kullanılmıştır.

3.3.1. Görüş Formu

2.3.2.6 alt bölümünde de belirtilmiş olduğu gibi içeriden bilgi sahibi olan uzman görüşlerinin yabancı dilde hedef görevlerin belirlenmesinde önemli bir role sahip olması nedeniyle, YDT öğretim elemanlarının alan bilgileri ve deneyimlerinden faydalanmak adına öncelikli hedef görevlerin belirlenmesi ve A1 dil kullanıcılarının sözcukvarlığı ihtiyacı için uzman görüşleri ve önerilerini elde etmek amacıyla nitel veri sağlayan yazılı görüş formu, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Görüş formu, derinlemesine bilgi elde edebilmek için açık uçlu sorular ile oluşturulmuştur. Açık uçlu sorular, araştırma sorularında, görüşme ve anket sorularında da olduğu gibi betimleyici sorulardır ve nitel araştırmanın doğasına uygundur (Patton, 2014, s. 384). Şimşek'te (2018), nitel verilerin toplanmasında açık uçlu soruların zengin veri kaynakları arasında olduğu belirtilmektedir (s. 90). Ayrıca, bireylerin kendi düşüncelerini özgürce ifade edebilmeleri için analiz ve sentez düzeyinde görüşlerini değerlendirmek amacıyla kullanıldığına da değinilmiştir (Şimşek, 2018, s. 136).

Katılımcıların gerekçeleri ile açıklamalar gerektiren sorular üzerinde gerekli gördükleri kadar düşünebilmeleri, kendi notları ile karşılaştırma yapabilmeleri ve yanıtlarını tekrar gözden geçirebilmeleri için uzman görüşleri yazılı olarak alınmıştır.

Görüş formu soruları, 3 uzman tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra uzmanlara tekrar soruların uygunluğu danışılarak taraflarından alınan onaya göre düzenlemiştir. Görüş Formu Ek 1'de sunulmuştur.

3.3.2. Odak Grup Görüşmesi

Nitel veri toplama aracı olan odak grup görüşmeleri, derinlemesine ve detaylı bilgi elde etmek için kullanılabilecek bir görüşme yöntemidir. Odak grup görüşmeleri katılımcıların duygu, düşünce, tecrübe, eğilim gibi kişisel özelliklerini yansıtabilecek bir

görüşme olup amaç, bu görüşmelerden elde edilen bilgilerden genellemelere ulaşmak değildir, katılımcıların görüşlerini ortaya çıkarmaktır (Çokluk vd., 2011, s. 105).

Belirli bir konu ile ilgili küçük bir grup insanla yapılan görüşme türü olan odak grup görüşmesi, benzer arka plana sahip en az 6 en çok 10 kişi ile bir ila iki saat arasında süren bir görüşme türüdür. Bu görüşmenin diğer bire bir görüşmelerden farkı, katılımcıların birbirlerinin yanıtlarını duymaları ve kendi yanıtlarının ötesinde ek yorumlar yapabilmeleridir (Patton, 2014, s. 695-696). Odak grupların bir program, yönetim veya hizmet geliştirme üzerine; konuyu hedef kitlenin gözünden anlayabilme, tasarımların pilot uygulamalarını test etme ve geliştirilen program, yönetim veya hizmetin nasıl çalıştığını değerlendirme noktalarında yardımcı olduğu belirtilmektedir (Krueger ve Casey, 2014, s. 39).

Bu çalışmadaki odak grup görüşmelerinde hedeflenen, öncelikli dil kullanım alanlarını, bildirişim konularını, hedef görev ihtiyaçlarını ve elde edilen bu veriler ışığında sözvarlığı ihtiyaçlarını belirlenmektir. Bu gerekçeler doğrultusunda görüşme öncesi yarı yapılandırılmış, açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Krueger ve Casey'e (2014) göre açık uçlu sorular odak grup görüşmesinin ayırt edici özelliğidir ve açıklama, betimleme ve örnekleme gerektirmektedir. Ayrıca, soruların kısa, açık, net ve anlam karışıklığına yol açmayacak bir şekilde tek boyutlu olması önem taşımaktadır (s. 106-110). Odak grup görüşmelerinde görüşmecinin bir dizi rehber sorusu olabilmekte ve katılımcıları doğaçlama yapmaya teşvik edici özellikte olması beklenmektedir (Edley ve Litosseliti, 2010, s.158). Temel olarak beş soru türü bulunmaktadır; açılış, giriş, geçiş, anahtar ve kapanış soruları (Krueger ve Casey, 2014, s. 113).

Odak grup görüşmesi için sorular, 3 uzman tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra uzmanlara tekrar soruların uygunluğu

danışılarak taraflarından alınan onaya göre düzenlemiştir. İlgili sorular Ek 2’de sunulmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Bu çalışmanın verileri, görüş formu ve odak grup görüşmesi ile elde edilmiş nitel verilerden elde edilmiştir. Veri toplama araçlarının araştırma etiğine uygunluğu ve uygulanabilirliği için Ankara Üniversitesi Etik Kurul Onayı alınmıştır. Veri toplama süreci öncesi uzman katılımcılara onam formu sunulmuş ve imzalı olarak teslim alınmıştır. Öğrencilerle yapılacak görüşme öncesi ise, Ankara Üniversitesi TÖMER Yönetim Kurulu’na başvurulmuş ve gerekli onay alınmıştır, ayrıca gönüllü katılımcı olan öğrencilere de onam formu sunulmuş ve imzaları alınmıştır. Ankara Üniversitesi TÖMER Merkez Müdürlüğünden alınan bilimsel araştırma izin yazısı, katılımcı olan uzmanlara ve öğrencilere sunulmuş olan onam formu örnekleri ek olarak sunulmuştur (bk. Ek 6, Ek 3 ve Ek 4).

Veri toplama araçlarından biri olan görüş formu uzman görüşlerini almak üzere kişilerin e-posta adreslerine gönderilmiştir. Üniversitelerin Türkçe öğretim merkezlerinde YDT öğretiminde en az 5 yıl en çok 20 yıl deneyimli 7 öğretim elemanı katılım sağlamıştır.

Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy Şubesi ve Beşiktaş Şubesi’ne kayıtlı A1 dil düzeyini tamamlamış 6 kişiden oluşan üç grup olmak üzere toplam 18 öğrenci ile Türkçe olarak odak grup görüşmesi yapılmıştır. Katılımcı öğrencilerin 17’si A2.1 kurunun son haftasında, 1’i ise A2.2 kur programının son haftasında öğrenimlerine devam eden öğrencilerdir. Katılımcılar ile öğrenmiş oldukları dilsel bileşenler göz önünde bulundurularak iletişime geçilmiştir. Kendilerine yöneltilen sorular A2.1 düzeyine indirgenmiş olup basit ve somut sözcükler seçilerek gerçekleştirilmiştir. Görüşme öncesi katılımcılardan alınan onay ile görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış olup

görüşmeler yaklaşık bir, bir buçuk saat sürmüştür. Görüşmeler Türkçe yapılacağı için öğrencilerin soruları takip edebilmeleri için görüşmeye başlamadan önce öğrencilere izlek dağıtılmıştır. Bu izlekte kendilerini tanıtmaları sırasında özellikle vermeleri gereken bilgiler belirtilmiş ve bildirişim konuları hem Türkçe hem de İngilizce olarak belirtilmiş olup birkaç örnek ile açıklanmıştır. Odak grup görüşmesi için hazırlanmış olan izlek Ek 5'te sunulmuştur. Öğrencilerden sırayla kendilerini, adlarını vermeden, kısaca tanıtmaları istenmiş ve sonrasında kendilerine geçiş ve anahtar sorular yöneltilmiştir. Söz hakkı almak isteyen her öğrenci sıra ile konuşmuştur. Görece diğer öğrencilere göre az konuşan katılımcılara da ayrıca tekrar görüşleri sorulmuştur, ancak bazı katılımcılar her konuda görüş bildirmemiştir ve birkaç katılımcı da kendi özel gerekçelerinden dolayı görüşmelerinden erken ayrılmak durumunda kalmıştır.

3.5. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Bu bölümde görüş formları ve odak grup görüşmelerinden elde edilen nitel verilerin işlenmesi ve çözümlemesine ilişkin bilgiler verilmiştir.

Her iki veri türüne de nitel araştırma veri çözümlemesi olan tümevarımcı analiz yöntemlerinden içerik analizi tekniği uygulanmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2021), tümevarımcı analiz için “Kodlama yoluyla verilerin altında yatan kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmaktır” (s. 250) tanımlamasını yaparken Patton (2014), “Tümevarımsal analiz, kişinin verilerindeki kavramları, temaları ve kategorileri keşfetmeyi içerir. Bulgular, analistin verilerle etkileşimi yoluyla verilerden ortaya çıkar” (s. 792) açıklaması ile birlikte nitel analizin özellikle erken aşamalarında kavram, kategori ve tema belirlerken genellikle tümevarımsal yaklaşımla ele alındığına dikkat çekmektedir. Ayrıca, niteliksel analizin çeşitlerini ve süreçlerini ayırt etmede uygulanacak terminoloji konusunda görüş birliği olmadığından, ancak genel olarak içerik analizinin niteliksel materyalin temel tutarlılıklarını ve anlamlarını belirlemeye çalışan

bir niteliksel veriyi azaltma ve anlamlandırma çabası olduğundan bahsetmekle birlikte durum çalışmalarında da uygulanabileceğine değinmektedir (s. 790).

3.5.1. Görüş Formundan Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi

Nitel araştırmanın veriyi kodlama ile başladığına dikkat çeken Creswell (2012), “kodlama, verilerde açıklamalar ve geniş temalar oluşturmak için metni bölümlere ayırma ve etiketleme işlemidir” (s. 243) tanımını yapmakta ve kodlama sürecinin amacının verileri birkaç temaya daraltan tümevarımsal bir süreç olduğuna dikkat çekmektedir (s. 243). Yazılı görüş formlarından elde edilen verilerden hareketle kodlar hazırlanmış ve kodlar temalara indirgenmiştir. Kodların tekrarlanma sıklıkları frekans olarak işlenmiş olup katılımcıların kodları ile ilişkilendirilmiş ve ilgili veriler tablolar hâlinde sunulmuştur. Belirlenen temalara yerleştirilemeyen ancak bulgu olarak önem arz ettiği düşünülen veriler doğrudan alıntı olarak sunulmuştur. Tablolarda yer alan katılımcıların görüşlerine ait bilgiler doğrudan alıntılarla aktarılmıştır. Öğretim elemanları için “ÖE1” (Öğretim Elemanı 1) şeklinde kısaltmalar yapılmıştır.

3.5.2. Odak Grup Görüşmesinden Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi

Odak grup görüşme ses kayıtları, *kısaltılmış transkript* (abridged transcript) ile çalışılmıştır. Her bir odak grubun ses kaydı dinlenmiş ve tartışmanın sorulan sorular ve araştırma soruları ile ilgili ve yararlı bölümlerinin kısaltılmış metni ile içerik analizi yapılmıştır. Krueger ve Casey’e (2014) göre kısaltılmış transkript, çalışmanın amacı ile doğrudan ilgisi olmayan yorumların yazıya aktarılmadığı, araştırmacının kaydı dinlerken analiz yaptığı ve yalnızca faydalı olacak yorumları yazıya aktardığı verimli bir süreç olarak değerlendirilmiştir (s. 346). Katılımcı öğrenciler “Konuşmacı 1” olarak adlandırılmış olup deşifrede ve bulguların sunulmasında “K1” şeklinde kısaltılmıştır.

Odak grup görüşmelerinden elde edilen verilerden hareketle kodlar hazırlanmış ve kodlar temalara indirgenmiştir. Kodların tekrarlanma sıklıkları frekans olarak işlenmiş

olup katılımcıların kodları ile ilişkilendirilmiş ve ilgili veriler tablolar hâlinde sunulmuştur. Belirlenen temalara yerleştirilemeyen ancak bulgu olarak önem arz ettiği düşünülen veriler doğrudan alıntı olarak sunulmuştur. Tablolarda yer alan katılımcıların görüşlerine ait bilgiler doğrudan alıntılarla aktarılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Görüş Formlarına İlişkin Bulgular

Bu çalışmada, YDT öğretim elemanları tarafından görüş formlarına verilen yanıtlardan hareketle A1 düzeyinde öğrencilerin sözcük ihtiyaçlarına dönük deneyim ve görüşlerinden faydalanarak öncelikli bildirişim konularına ve ilgili konular için hedef görevleri belirlemek için 7 uzmandan yazılı görüşleri alınmıştır.

Öğretim elemanlarının A1 dil öğretimi sürecini değerlendirdikleri görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Öğretim elemanlarının A1 düzeyindeki deneyimlerine ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f
Öğrenme sürecinde zorluklar yaşanabilmekte	Anadili farklılıkları nedeniyle	ÖE1/ ÖE4	2
	Türkçe ve Türk kültürü ile ilk karşılaştığı düzey olması nedeniyle	ÖE2 / ÖE6	2
	Bireysel farklılıklar nedeniyle	ÖE3	1
Motivasyon kaybı olabilmekte	Yoğun program nedeniyle	ÖE1/ ÖE4	2
	Öğrenme sürecindeki zorluklar nedeniyle	ÖE4/ ÖE6	2

Tablo 5 incelendiğinde A1 düzeyinin hedef dil olan Türkçe ve Türk kültürü ile ilk karşılaşma olması nedeniyle, Türkçenin dil mantığından ve yapısal düzleminden farklı anadiline sahip öğrenenlerin öğrenme sürecinde yaşadığı zorlukların belirtildiği görülmektedir. Giriş düzeyi olan A1 programının yoğun bir programa sahip olması ve dil öğrenme sürecinin kendi içindeki zorlukları nedeniyle öğrencilerin motivasyonunda değişikliklere yol açtığı da belirtilmiştir. ÖE5 ve ÖE7 sadece A1 deneyimlerinin olduğunu bildirmiştir. Bazı öğretim elemanlarının YDT A1 öğretim sürecindeki deneyimlerine yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

ÖE1: (...) başlangıç düzeyi olması nedeniyle birçok yeni girdiye maruz kalan öğrencilerin bir kısmının süreç içinde motivasyonlarını kaybetmeleri.

ÖE2: Öğrencilerin Türkçeye karşı tutumunu belirleyen bir düzey. (...) Bu düzeyde öğrenci genellikle dili öğrenmeye devam edip etmeme kararını veriyor diye düşünüyorum.

ÖE6: A1 düzeyi dil öğrencisinin hedef dille ilk karşılaşması, bu dile dair olası öğrenme güçlüğü yaşayacağı ilk düzey olması nedeniyle, öğretim programının öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırıcı ve öğrencinin bu düzeydeki ihtiyaçlarını karşılayabileceği nitelikte olması gerekir.

Bu görüşler dikkate alındığında, dil ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak yalın ve basit bir programın öğrenmeyi kolaylaştıracağı ve öğrenme süreci daha az karmaşıklaşmış olacağından Türkçe öğreniminin devamlılığının da sağlanabileceği görüşü ortaya çıkmaktadır.

Öğretim elemanlarının D-AOBM bildirişim konularının öncelik değerlendirmesi konusundaki görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. OBM Bildirişim konularının A1 düzeyine göre önceliklerine ve nedenlerine ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f
Öncelikli görülen konular	Kişi hakkında bilgiler	ÖE1/ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6/ ÖE7	6
	Ev ve çevre	ÖE1/ ÖE2/ ÖE3/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE7	6
	Günlük yaşam	ÖE1/ ÖE2/ ÖE3/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6/ ÖE7	7
	Boş zaman ve eğlence	ÖE2/ ÖE3/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	5
	Gezi	ÖE1/ ÖE2	2
	Bireyler arası ilişkiler	ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	4
	Sağlık ve vücut bakımı	ÖE1 / ÖE2/ ÖE5	3
	Eğitim	ÖE1	1
	Alışveriş	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6/ ÖE7	6
	Yiyecek ve içecekler	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6/ ÖE7	6
	Kamu hizmetleri	ÖE1	1
	Mekanlar	ÖE2/ ÖE6	2
	Dil	ÖE1/ÖE2	2
	Hava durumu	ÖE2/ ÖE5/ ÖE6	3
Öncelik nedenleri	Günlük temel ihtiyaçlarını karşılama	ÖE1/ ÖE2/ ÖE3/ ÖE4/ ÖE6/ ÖE7	6
	Kendini tanıtmaya ve ifade etme	ÖE1/ ÖE3/ ÖE4/ ÖE5	4
	Sosyalleşme	ÖE4	1

Tablo 6 incelendiğinde, öğretim elemanları tarafından öncelikli olarak belirtilen bildirişim konularından frekans sıklığı 4 ve üzeri olan yedi konu “Günlük yaşam, ev ve çevre, kişi hakkında bilgiler, alışveriş, yiyecek ve içecekler, boş zaman ve eğlence ile bireyler arası ilişkiler” olarak saptanmıştır. Frekans sıklığı 3 olan “sağlık ve vücut bakımı, hava durumu”, 2 olan “gezi, mekân, dil”, 1 olan “eğitim, kamu hizmetleri” olarak görülmektedir. Öğretim elemanlarının öncelikli bildirişim konularını belirtirken sundukları gerekçeler ise; öğrenenlerin günlük yaşamdaki temel ihtiyaçlarını karşılamalarının, kendilerini tanıtmaya ve ifade etmelerinin yanı sıra sosyalleşmelerinin gerekliliği olarak görülmektedir. Öğretim elemanları özellikle “günlük yaşam” konusunun öncelikli olduğunu ve konunun günlük temel ihtiyaçların sağlanmasında gerekli olduğu görüşünü belirtmektedir. Bazı öğretim elemanlarının YDT A1 için öncelikli konular üzerine görüşlerine yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

ÖE1: *A1 düzeyinin başlangıç düzeyi olması, öğrencilerin Türkiye’de yaşıyor/yaşayacak olması ve yaşamlarını sorunsuz bir şekilde sürdürmeleri için en temel gereksinimlerini karşılama ihtiyacı duymaları nedeniyle önem verilmesi gerektiğini düşündüğüm D-AOBM bildirişim konuları şunlardır: kişi hakkında bilgiler, ev ve çevre, günlük yaşam, gezi, sağlık ve vücut bakımı, eğitim, alışveriş, yiyecek ve içecekler, kamu hizmetleri, dil.*

ÖE2: *Kamu hizmetleri ve eğitim dışındaki tüm konulara öncelikli olabilir diye düşünüyorum. (...) Yani sözcük öğretimi açısından örnekleyecek olursam; bu konularda seçilen sözcükler en temel, en sık kullanılan ve ihtiyaç duyulan sözcükler olmalı ve sayısı fazla olmamalı diye düşünüyorum.*

ÖE3: *AOBM’nin A1 kazanımlarına göre öğrenci kendisini ve ailesini tanıtabilir; kendisini ve ailesini basitçe tanıtanları anlayabilir, rutinini, hobilerini kısaca*

anlatabilir, yazabilir, dinleyebilir. Bu nedenle ev ve çevre, günlük yaşam, boş zaman temalarına öncelik verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

ÖE4: Kişinin kendini en temel seviyede ifade edip tanıtabilmesi, sosyalleşebilmesi, en önemlisi günlük ihtiyaçlarını dile getirebilmesi açısından bu konuların özellikle önemli olduğunu düşünüyorum.

ÖE7: A1 seviyesindeki kişilerin Türkiye'ye yeni geldiğini düşünecek olursak önceliğin günlük, temel ihtiyaçlara verilmesi gerektiğine inanıyorum.

Öğretim elemanlarının D-AOBM bildirişim konularının tamamının A1 programında yer alıp almamasına ilişkin görüşleri ve gerekçelendirmelerine yönelik bulgular Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. OBM bildirişim konularının A1 düzeyinde yer almasına ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f
14 bildirişim konusunun tamamının A1 programında yer alması	Yer almalı	ÖE1/ÖE5	2
	Yer almayabilir	ÖE2/ ÖE3	2
	Yer almamalı	ÖE4/ ÖE6/ ÖE7	3
Gerekçeler	İhtiyaçların detaylı karşılanması için	ÖE1	1
	A1 düzeyine uygun olmadığı için	ÖE2/ ÖE4/ ÖE6/ ÖE7	4
Öneriler	Öncelikli olmayan konularda sınırlı sözcüklü öğretilebilir	ÖE2/ ÖE5	2
	Sonraki düzeylerde yer alabilir.	ÖE4/ ÖE7	2

Tablo 7 incelendiğinde, 14 bildirişim konusunun da A1'de yer almasının düzey becerilerine uygun olmadığı görüşünün öne çıktığı görülmektedir. 14 bildirişim konusunun da A1'de yer almasının ancak öncelikli konular ile ilgili sözcüklerin önceliklenmesi gerektiğinin ve diğer konular için daha az sayıda sözcük verilmesinin önerildiği de ifade edilmektedir. Anadili konularının sık kullandığı yapıların, A1

düzeyine uygun olmadığı durumlarda, sınırlı sayıda sözcüklü ile daha basit yapılarla değiştirilmesi veya A2 düzeyinde devam edilmesi önerilmektedir. Bazı öğretim elemanlarının YDT A1 için 14 bildirişim konusunun dil öğretim programında yer alıp almaması üzerine görüşlerine yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

ÖE1: *Bence belirtilen 14 bildirişim konusu da A1 düzeyinde yer almalıdır. Bir önceki soru maddesinde öncelik verdiğim bildirişim konularına ek olarak kalan konuların verilmesi öğrencilerin ihtiyaçlarını daha detaylı konularda karşılamakla birlikte kelime hazinelerinin de gelişmesine katkıda bulunacaktır.*

ÖE2: *Bence kamu hizmetleri bu düzeyde yer almayabilir. (...) Eğitim konusu da A1 düzeyinde yer almayabilir diye düşünüyorum. Belki her iki konu için de sözcük düzeyinde çok basit bazı şeyler öğretilir ama bunların çok sınırlı olacağını düşünüyorum.*

ÖE6: *Bence yer almamalı. A1 düzeyi, dil öğrencisinin günlük hayattaki temel ihtiyaçlarına, iletişim düzlemindeki temel becerilere yer vermelidir.*

ÖE7: *Hayır. Basitten karmaşığa doğru gidilmeli. Bazı konular A2 ve sonraki seviyelerde işlenebilir. A1 seviyesinde öğrenilen gramerler bazı konular için yeterli olmayacaktır.*

Öğretim elemanlarının her bir bildirişim konusuna göre öncelikli olarak ifade ettiği hedef görevlere ilişkin görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8. *Bildirişim konularına göre öncelikli hedef görevlere ilişkin bulgular*

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f
Kişi hakkında bilgiler	Kendini tanıtmak ve başkasına sormak	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE6	4
	İşinden bahsetmek ve başkasına sormak	ÖE1/ ÖE2	2
	İletişim bilgilerini vermek ve başkasına sormak	ÖE1/ ÖE5	2
	İlgi alanlarından bahsetmek ve başkasına sormak	ÖE1/ ÖE4	2

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f
Ev ve çevre	Ev hakkında başkasına bilgi sorma ve bilgi verme	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	5
	İş yeri hakkında bilgi sorma ve bilgi verme	ÖE1	1
	Mahalle, semt, şehir hakkında başkasına bilgi sorma ve bilgi verme	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	5
	Tanıdık yerlerin adresini sorma ve tarif etme	ÖE1/ ÖE6	2
Günlük yaşam	Günlük rutinini anlatma ve başkasına sorma	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	5
Boş zaman ve eğlence	İlgi alanları, hobileri ve eğlence etkinlikleri hakkında basitçe bilgi verme ve başkasına sorma	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE6	4
	Etkinlik planı yapma ve bir organizasyona katılma	ÖE5	1
Gezi	Seyahat (tatil, gezi vb.) planları yapma	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4	3
	Gezi önerileri hakkında bilgi verme ve başkasına sorma	ÖE1	1
	Yaptığı geziler ve/veya tatiller hakkında bilgi verme ve başkasına sorma	ÖE4/ ÖE5	2
Bireyler arası ilişkiler	Akrabalık adlarını ve ilişkilerini basitçe söyleyebilme ve başkasına sorabilme (eş / iş arkadaşı / aile vb.)	ÖE2/ ÖE5	2
	Sosyal iletişim kurma (Tanışma, selamlaşma, teklif etme, davet etme, vb.)	ÖE1/ ÖE4/ ÖE6	3
Sağlık ve vücut bakımı	Sağlık durumunu/sorunlarını basitçe anlatma ve doktorun/eczacının yönergelerini anlama	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5	4
	Günlük bakım rutinlerini anlatma ve başkasına sorma	ÖE2/ ÖE4/ ÖE6	3
	Doktor randevusu alma	ÖE1	1
	Eczaneden ilaç alma	ÖE1/ ÖE4/ ÖE5	3
	Sağlıklı alışkanlıklar hakkında bilgi verme ve başkasına sorma	ÖE6	1
Eğitim	Eğitim durumunu (almış olduğu ve devam ettiği eğitimleri) anlatabilme ve başkasına sorma	ÖE1/ ÖE4/ ÖE5	3
	Eğitim planlarını/ hedeflerini anlatma ve bilgi almak için soru sorma	ÖE1/ ÖE4	2
	Sınıf ortamında ders araç gereçlerini tanıma	ÖE6	1
Alışveriş	Günlük ihtiyaçları için alışveriş yapabilme, ürün satın alma (Market alışverişi, kıyafet, uçak bileti vb., konser bileti vb.)	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5	4
	Online alışverişte sipariş verme/ satın alma	ÖE5/ ÖE6	2

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f
Yiyecek ve içecekler	Marketten, pazardan veya manavdan yiyecek ve içecek satın alma	ÖE2/ ÖE5/ÖE6	3
	Online yiyecek ve içecek alışverişi yapma	ÖE5	1
	Restoran veya kafede sipariş verme	ÖE2/ ÖE4/ ÖE6	3
Kamu hizmetleri	Kamu kurumları ile iletişim kurarken kişisel bilgilerini ve iletişim bilgilerini verme (Göç İdaresi / Sağlık sigortası/ Banka vb.)	ÖE1/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	4
	Bankada hesap açma	ÖE4	1
	SİM kart satın alma	ÖE4	1
	Fatura ödeme	ÖE6	1
Mekânlar	Günlük hayatında sık gittiği yerleri tanıma ve hakkında bilgi alma ve başkasına bilgi verme	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	5
Dil	Kaç dil ve hangi dilleri bildiğini, öğrendiğini, ne kadar bildiğini ya da bilmediğini söyleyebilme ve sorabilme	ÖE5	1
Hava durumu	Hava durumu hakkında bilgi verme ve başkasına sorma	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	5

ÖE3 “A1 düzeyi için yardımcı ders kitaplarında yer alan hedef ve görevlerin yeterli olduğunu düşünmekteyim. Sadece saatlerin anlatılması (çeyrek kala çeyrek geçse vb.) gereksiz” ÖE7 “Öğrencilerin günlük hayatını kolaylaştırmanın öncelikli olduğunu düşünüyorum.” şeklinde yanıt vermiştir.

Tablo 8 incelendiğinde her bir bildirişim konusu için frekans sıklığı en yüksek hedef görevlere bakılması durumunda; kişi hakkında bilgiler konusu için “kendini tanıtmaya ve başkasına sorma”, ev ve çevre konusu için “ev hakkında bilgi başkasına bilgi sorma ve bilgi verme” ve “Mahalle, semt, şehir hakkında başkasına bilgi sorma ve bilgi verme”, günlük yaşam konusu için “günlük rutinini anlatma ve başkasına sorma”, boş zaman ve eğlence konusu için “ilgi alanları ve hobileri hakkında basitçe sohbet edebilme”, gezi konusu için “seyahat/ tatil/ gezi planları yapma”, bireyler arası ilişkiler konusu için “sosyal iletişim kurma (Tanışma, selamlaşma, teklif etme, davet etme, vb.)”, sağlık ve vücut bakımı konusu için “sağlık durumunu/sorunlarını basitçe anlatma ve doktorun/eczacının yönergelerini anlama”, eğitim konusu için “Eğitim durumunu (almış

olduğu ve devam ettiği eğitimleri) anlatabilme ve başkasına sorma”, alışveriş konusu için “günlük ihtiyaçları için alışveriş yapabilme, ürün satın alma (Market alışverişi, kıyafet, uçak bileti vb., konser bileti vb.)”, yiyecek ve içecek konusu için “marketten, pazardan veya manavdan yiyecek ve içecek satın alma” ve “restoran veya kafede sipariş verme”, kamu hizmetleri konusu için “kamu kurumları ile iletişim kurarken kişisel bilgilerini ve iletişim bilgilerini verme (Göç İdaresi / Sağlık sigortası/ Banka vb.)”, mekanlar konusu için “günlük hayatında sık gittiği yerleri tanıma ve hakkında bilgi alma ve başkasına bilgi verme”, dil konusu için “kaç dil ve hangi dilleri bildiğini, öğrendiğini, ne kadar bildiğini ya da bilmediğini söyleyebilme ve sorabilme”, hava durumu konusu için “hava durumu hakkında bilgi verme ve başkasına sorma” öncelikli olarak görülmektedir. Bazı öğretim elemanlarının YDT A1 için 14 bildirişim konusu için öncelikli hedef görevlere yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

ÖE1: *Günlük yaşam: Günlük rutinler, işler, alışkanlıklar hakkında bilgi edinmek. Bu bilgiler, bir kişinin yaşam tarzını, günlük aktivitelerini ve zaman yönetimini anlamak için önemlidir.*

ÖE2: *Kişi hakkında bilgiler: Kendini en basit haliyle tanıtabilme ve başkasına sorabilme. (Adı- yaşı- uyruğu- mesleği)*

ÖE4: *Alışveriş: Market, kıyafet alışverişi, otobüs-uçak ya da tren bileti, konser-tiyatro biletleri gibi alışverişlerini yapabilmesi.*

ÖE6: *Bireyler arası ilişkiler: Önce A1 düzeyinde en gerekliden en az gerekli olana doğru iletişim durumlarını belirlemek gerekir, ardından her bir iletişim durumu için gerekli söz edimlerinin belirlenip öğretilmesi gerekir. Tanışma, selamlaşma, kişisel bilgiler (sorma, cevap verme, doğrulama), teklif etme, davet etme, ...).*

Öğretim elemanlarının ders materyallerinde olmayan ve öğrencilerin örnek istediği konu ve bağlamlara ilişkin görüşlerine yönelik bulgular Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9. Öğrencilerin ders materyalleri dışında örnekler istediği konu veya bağlamlara ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f
Güncel dil kullanımları	Günlük yaşamda sıkça kullanılan temel söz edimleri	ÖE1/ ÖE2/ ÖE3/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE7	6
	Harf kodlama	ÖE5	1
	Mekanlara ve durumlara göre diyaloglar	ÖE6	1
Bireysel meraklar	Lehçe ve/veya ağız farklılıkları	ÖE1	1
	Yaşanılan çevreye özel ulaşım araçları, müzeler vb. bilgiler	ÖE2	1
Teknoloji	Online alışveriş süreci	ÖE5/ ÖE7	2
	Sosyal medya	ÖE5	1

Tablo 9 incelendiğinde öğrencilerin sıkça günlük dil kullanımları ile ilgili örnekler istediği ve bunların özellikle günlük yaşamda sık kullanılan söz edimleri üzerine olduğu görülmektedir. Bazı öğretim elemanlarının YDT A1 öğrencilerinin derste istediği örnek durumların konu ve bağlamlarına yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

ÖE1: *Ders materyalleri genellikle standart veya formal dil örnekleri içerdiği için öğrenciler günlük yaşamda sıkça kullanılan dil kullanımlarını merak edip sormakta ya da sınıfta öğrendikleri ancak sokakta duydukları farklı versiyonları sınıfta sormaktadırlar.*

ÖE4: *Günlük ihtiyaçlara yönelik kalıp ifadelerin öğrencilerin en ihtiyaç duyduğu ve de günlük hayatlarını kolaylaştıracak şeyler olduğunu düşünmekteyim. Örneğin selamlaşma/ tanışma bölümünde “Kaç yaşındasın?” sorusu, “Bir şey sorabilir miyim?” “Yardım eder misiniz?” “Bakar mısınız?” gibi cümleler gramerleri anlatılmamış olsa dahi uygun yer ve konu içerisinde kalıp olarak verilebilir.*

ÖE7: *Online alışveriş süreci, sokakta kullanılan günlük ifadelere yönelik talepleri oluyor.*

Öğretim elemanlarının derste öğrencilerin sorduğu sorular arasında sözvarlığı öğrenme ihtiyaçlarının özellikle hangi bildirişim konularında olduğuna ilişkin görüşlerine yönelik bulgular Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10. Öğrencilerin ders materyalleri dışında örnekler istediği bildirişim konularına ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f
Öğrencilerden sözvarlığı ihtiyaçları için soru gelen bildirişim konuları	Kişi hakkında bilgiler	ÖE1	1
	Ev ve çevre	ÖE1/ ÖE7	2
	Günlük yaşam	ÖE1/ ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	5
	Gezi	ÖE1	1
	Alışveriş	ÖE1/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE7	4
	Bireyler arası ilişkiler	ÖE2/ ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	4
	Yiyecek ve içecekler	ÖE1/ ÖE4/ ÖE7	3
	Boş zaman ve eğlence	ÖE4/ ÖE5/ ÖE6	3
	Eğitim	ÖE1	1
	Kamu hizmetleri	ÖE1	1
	Mekanlar	ÖE1	1
	Dil	ÖE1	1

ÖE5 ve ÖE6 tarafından belirtilen sosyal medya konusu, boş zaman ve eğlence kodlaması olarak değerlendirilmiş olup ÖE6 tarafından belirtilen ünlemler, bireyler arası ilişkiler olarak kodlanmıştır.

Tablo 10 incelendiğinde, frekans sıklığı 4 ve üzeri olan konular “günlük yaşam, alışveriş, bireyler arası ilişkiler” olarak saptanmıştır. Ayrıca, frekans sıklığı 3 olan konular ise “yiyecek ve içecekler, boş zaman ve eğlence” olarak görülmektedir. Bazı öğretim elemanlarının YDT A1 öğrencilerinin derste istediği örneklerin ait olduğu bildirişim konularına yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

ÖE2: *Günlük hayatta arkadaşlar arasında kullanılan ifadeleri bilmek istiyorlar. Daha doğal bir iletişim kurmak adına.*

ÖE4: *Günlük hayatta, alışverişte, restoranda, otobüste, takside neleri nasıl sorabilecekleri, ne söylemeleri gerektiği hakkında özellikle A1 seviyesindeki öğrencilerden çok fazla soru geliyor.*

Öğretim elemanlarının öğrencilerin ihtiyacı olduğunu gözlemlediği ve öğretim programında yer alması gerektiğini düşündüğü sözvarlığına ilişkin görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11. Eklenmesi gerekli görülen, sözce, sözcüksel birimler ve sözcük önerilerine ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	Katılımlar	f
İstek bildirme veya rica etme	... yapmak istiyorum	ÖE4/ ÖE5	2
	Müsait bir yerde	ÖE3	1
	... yapsana.	ÖE3	1
	Bakar mısınız?	ÖE4/ ÖE5	2
	Düğmeye basar mısın(ız)?	ÖE4	1
	... alabilir miyim?	ÖE4/ ÖE5	2
	Burada inebilir miyim?	ÖE5	1
	... getirir misin(iz)?	ÖE5	1
İzin isteme	Geçebilir miyim?	ÖE4	1
...	... yapabilir miyim?	ÖE2	1
Söyleneni tekrar ettirme	Tekrar eder misin(iz)?	ÖE2	1
(Telefona) Yanıt verme	Efendim!	ÖE5	1
Anlamadığını bildirme	Anlayamadım.	ÖE2	1
Özür dileme	Özür dilerim	ÖE5	1
	Affedersin(iz)	ÖE5	1
	Kusura bakmayın	ÖE5	1
Yardım isteğinde bulunma	Bana yardım eder misin(iz)?	ÖE5	1
Öneri ya da daveti kabul etme, reddetme veya kararsızlık bildirme	Fark etmez	ÖE5	1
	Olabilir	ÖE5	1
	Olur	ÖE5	1
	Olmaz	ÖE5	1
İhtiyaç bildirme	... lazım / gerek	ÖE5	1
İyi dilekte bulunma	Umarım / inşallah	ÖE5	1
	Kolay gelsin	ÖE5	1
	Geçmiş olsun	ÖE5	1
	Eline Sağlık	ÖE5	1
	... (günün) kutlu olsun	ÖE5	1
Tahmin bildirme	Sanırım	ÖE5	1
	Belki	ÖE5	1
	Muhtemelen	ÖE5	1
	Olabilir	ÖE5	1
(Online veya telefon ile) Sipariş verme	Yemek / su / pizza... söylemek / istemek	ÖE5/ ÖE7	2
	Teslimat adresi / tarihi / zamanı	ÖE5	1
Hal hatır sorma ve tanışma ile ilgili söylem birimler	Kaç yaşındasın?	ÖE4	1
	Ne var ne yok?	ÖE5	1
Teknoloji ile ilgili sözcüksel birimler	Bağlantım koptu	ÖE5	1
	Görüntülü konuşmak	ÖE5	1
	İnternete girmek	ÖE5	1
Eğitim ile ilgili sözcük ve sözcüksel birimler	Üniversitede okumak / Ne okudun?	ÖE5	1
	Ezberlemek	ÖE5	1
Alışveriş ile ilgili sözcüksel birimler	Deneme kabini / odası	ÖE5	1
	İade/ iade etmek	ÖE5/ ÖE7	2
	Değişim	ÖE7	1
	Beden	ÖE7	1
Ev kiralama ile ilgili sözcükler	Kira	ÖE7	1
	Sözleşme	ÖE7	1
	Aidat	ÖE7	1
	Emlakçı	ÖE7	1
Sağlık ile ilgili sözcük ve sözcüksel birimler	Muayene / Muayene olmak	ÖE5	1
	Reçete	ÖE5	1
	İlaç	ÖE5	1
	Ağrımak (başım, dişim, karnım ağrıyor)	ÖE5	1
	Üşütmek	ÖE5	1
Boş zaman ile ilgili sözcük ve sözcüksel birimler	Gezmek	ÖE5	1
	Dışarı çıkmak	ÖE5	1
	Yürüyüş yapmak	ÖE5	1

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f
Diğer sözcük ve sözcüksel birimler	İmzalamak / İmza atmak / İmza	ÖE5	1
	-(y)A zam geldi	ÖE5	1
	Hazırlanmak	ÖE5	1
	Sürmek (... ile Xsaat sür-)	ÖE5	1
	İşe yaramak	ÖE5	1

Tablo 11 incelendiğinde öğretim elemanlarının öğrencilerin A1 düzeyinde ihtiyacı olarak bildirdiği görüşlerde en çok bireyler arası ilişkiler için gerekli söz eylemlerin karşılığı sözce örnekleri dikkati çekmektedir. Alışveriş, günlük yaşam, ev ve çevre, sağlık ve vücut bakımı ile boş zaman ve eğlence konularındaki sözce, sözcüksel birimler ve sözcük örnekleri ile devam ettiği görülmektedir. Verilen örneklerde A1 düzeyinde yer almayan dilbilgisi yapılarının olduğu da gözlemlenmektedir.

4.2. Odak Grup Görüşmelerine İlişkin Bulgular

Bu çalışmada, A1 düzeyini bitirmiş olan A2 düzeyine kayıtlı ve öğrenimine devam etmekte olan öğrenciler ile gerçekleştirilmiş odak grup görüşmeleri ile A1 sözvarlığı ihtiyaçlarına dönük öncelikli bildirişim konularını ve bu konular kapsamında öncelikli hedef görevleri belirlemek için nitel veri alınmıştır.

Katılımcıların A1 öğrenim süreçlerinde derste kullanılan ders kitaplarının günlük iletişim ihtiyaçları için yeterli olup olmadığı ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 12’de yer almaktadır. K3, K5, K8, K10, K12 ve K18 görüş bildirmemiştir.

Tablo 12. *Katılımcı öğrencilerin ders kitaplarının sözlü iletişimde yeterliliği konusunda görüşlerine ilişkin bulgular*

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f.
Ders Kitaplarının Sözlü İletişimde Yeterliliği	Yeterli	K4, K11, K14, K15, K16, K17	6
	Yeterli değil	K1, K2, K6, K7, K9, K13	6
Gerekçeler	Yeni sözcük ihtiyacı	K1, K2, K16	3
	Çok yeni sözcük olması	K4, K6, K7, K9	4
	Kitabın zor olması	K13, K15	2
Öneriler	Metinlerde geçen yeni sözcüklerin açıklamalı listesi	K1, K2, K6, K7	3

Tablo 12 incelendiğinde görüş bildiren katılımcılardan 6'sı ders kitaplarının sözlü iletişim için yeterli olduğunu, diğer 6 kişi de yeterli olmadığını belirtmiştir. K4 ders kitaplarının yeterli olduğu görüşünde olup A1'de kitapların çok yeni sözcük içermesinin yararlı olduğunu belirtmekte, K16 yeterli olduğu görüşünün yanında yeni sözcük öğrenme ihtiyacını belirtmekte, K15 yeterli olduğu görüşünde olup ders kitabının zor olduğunu belirtmekte, K1 ve K2 ders kitabının yeterli olmadığı görüşünü yeni sözcük öğrenme ihtiyacı nedeniyle belirtmekle birlikte ders kitaplarında geçen yeni sözcüklerin liste olarak verilmemesi gerekçesine dayandırmakta, K6, K7 ve K9 yeterli olmadığı görüşünü fazla yeni sözcük içeren metinler nedeniyle olduğunu belirtmekte, K13 yeterli olmadığı görüşünü ders kitaplarının zor olmasına dayandırmaktadır. Ayrıca, K1, K2, K6 ve K7 görüşlerinin yanı sıra öneri olarak metinlerde yer alan yeni sözcüklerin liste olarak verilmesi gerektiği görüşündedir. Bazı öğrencilerin ders kitaplarının sözlü iletişimde yeterliliği konusunda görüşlerine yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K1: Bana göre ders kitabı ve çalışma kitabı yetmiyor, çünkü konuşma için bir daha yeni kelime lazım, bu kitapta bu yok. Sözlük gibi lazım, mesela burada text [metin], burada yeni kelimeler, sonra evde tekrar ediyorsunuz, sonra daha iyi.

K4: Bence ders kitabında çok kelimeler var ve çok fazla ama bu iyi.

K9: Yeterli değil, dinleme çok zor ve fazla kelime hazırlıyoruz çok daha fazla yeni kelime var. Translate [Çeviri] zor.

K11: Yeterli, hepsi mükemmel.

K16: Temel 1 yapmadım ama Temel 2 çok iyi sokakta konuşmak için. Sözcükler değil ama gramatik iyi. Çok az sözcük öğrendim.

Katılımcı öğrencilerin 14 bildirişim konusunun dil öğrenim süreçlerinde ne kadar önemli olduğuna ilişkin bulgular Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13. Katılımcı öğrencilerin 14 bildirişim konusu için önem derecelendirmesine ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f.
Kişi hakkında bilgiler	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K15, K16, K17, K18	17
	Fark etmez	K14	1
	Önemli değil		
Ev ve çevre	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K15, K17 K18	16
	Fark etmez	K14, K16	2
	Önemli değil		
Günlük yaşam	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K15, K16, K17, K18	17
	Fark etmez	K14	1
	Önemli değil		
Boş zaman ve eğlence	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13 K14, K15, K16, K17	16
	Fark etmez	K6	1
	Önemli değil	K18	1
Gezi	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18	17
	Fark etmez	K6	1
	Önemli değil		
Bireyler arası ilişkiler	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18	18
	Fark etmez		
	Önemli değil		
Sağlık ve vücut bakımı	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K15, K17, K16, K18	16
	Fark etmez	K7, K14	2
	Önemli değil		
Eğitim	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K10, K11, K12, K13, K14, K17	13
	Fark etmez	K8, K9, K15, K16	4
	Önemli değil	K18	1
Alışveriş	Önemli	K1, K2, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K18	11
	Fark etmez	K6, K14, K15, K16, K17	5
	Önemli değil	K3, K4	2
Yiyecek ve içecekler	Önemli	K1, K2, K3, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13	11
	Fark etmez	K14, K15, K16, K17	4
	Önemli değil	K4, K6, K18	3
Kamu hizmetleri	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K16, K17, K18	16
	Fark etmez	K14, K15	2
	Önemli değil		
Mekanlar	Önemli	K1, K3, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K16, K17	13
	Fark etmez	K6, K15	2
	Önemli değil	K2, K4, K18	3
Dil	Önemli	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K17, K18	17
	Fark etmez	K16	1
	Önemli değil		
Hava durumu	Önemli	K1, K2, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K17	13
	Fark etmez	K15, K16	2
	Önemli değil	K3, K4, K18	3

Tablo 13 incelendiğinde her bir konu için önemli olarak belirtilen değerlendirmelerin frekans sıklığı çalışmaya katılan öğrencilerin yarısından fazla olması nedeniyle, her konunun önemli olduğu görüşü ortaya çıkmaktadır. 18 katılımcı öğrencinin bildirişim konularını önemli olarak derecelendirmiş oldukları toplam frekans sıklıkları konulara göre şöyledir; kişi hakkında bilgiler 17, ev ve çevre 16, günlük yaşam 17, boş zaman ve eğlence 16, gezi 17, bireyler arası ilişki 18, sağlık ve vücut bakımı 16, eğitim 13, alışveriş 11, yiyecek ve içecek 11, kamu hizmetleri 16, mekanlar 13, dil 17, hava durumu 13. Bu bulgulara bakıldığında, bireyler arası ilişkiler konusunun her katılımcı tarafından önemli olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Katılımcı öğrencilerin önemli olarak değerlendirdiği bildirişim konularına göre en sık Türkçe konuşma ihtiyaçlarının olduğu bağlamları ve hedef görevleri belirlemek üzerine görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 14'te yer almaktadır.

Tablo 14. Katılımcı öğrencilerin bildirişim konularına göre ihtiyaç olarak belirttiği hedef görevlere ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f.
Kişi hakkında bilgiler	Yeni insanlarla tanışma	K2, K3, K4, K7, K9, K10, K11, K12, K16	9
	Resmî kurumlarda kendini tanıtmak	K7, K17	2
	Kafe vb. yerlerde yeni insanlarla sohbet etme	K9, K11, K14, K15	4
Ev ve çevre	Ev sahibi ile ev hakkında konuşma	K8, K9	2
	Emlakçı ile yeni ev kiralama	K8, K9, K11, K14	4
	Site güvenliği ile sipariş ve/veya kargo için hakkında bilgi alma	K8, K9, K11, K12, K13	5
	Komşu ile eşyalar ve/veya apartmandaki sorunlar hakkında konuşma	K10, K11	2
	Evdeki arızalı eşyalar hakkında servis ile telefonda konuşma	K14, K17	2
	Yakın çevredeki yer adlarını bilme	K14, K16	2
Günlük yaşam	Eş, arkadaşlar, tanıdıklar ile günlük aktiviteler hakkında sohbet etme	K2, K3, K4, K5, K11, K12, K15, K16, K17	9
	Eş, arkadaş ile hafta sonu planı hakkında	K10, K13	2
	Arkadaşlar ile iş rutinleri hakkında konuşma	K5, K13	2
Boş zaman ve eğlence	Arkadaşlar ile hobiler, spor, sanat, yemekler ve haberler hakkında sohbet etme	K2, K3, K4, K6, K9, K10, K11, K12, K13, K16	10
	Hobiler için plan yapma	K16, K17	2
Gezi	Arkadaş ile buluşma planı yapma	K7, K14	2
	Aile ve arkadaşlar ile yeni yerler hakkında konuşma, tatil önerileri alma ve verme	K9, K11, K12, K13,	4
	(Sokaktaki insanlara veya şoföre) Adres sorma ve anlatma, yol/durak sorma	K2, K3, K4, K11, K14, K15, K16	7
	Bilet alma, ücret sorma (Müze, otobüs, HGS...)	K4, K6, K7, K9, K15, K17	6

Temalar	Kodlar	Katılımcılar	f.
Bireyler arası ilişkiler	Durakta insanlardan, otobüste şoförden, sokakta, alışverişte görevliden bilgi alma	K2, K3, K7, K10, K11, K16	6
	Yaşça büyük kişiler ile sohbet etme, saygılı konuşma	K8, K9, K13	3
	Rica etme (camı açar mısınız? vb.)	K7, K13, K14, K15, K16	5
	Yardım isteme	K13, K15, K17	3
	Güncel konuşma stilleri ve kalıp ifadeler	K8, K9, K11, K13, K16	4
Sağlık ve vücut bakımı	Muayene olma/ Çocuğunun muayene olması, ilaçlar hakkında bilgi alma	K2, K3, K6, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K15, K16, K17	12
	Check-up yaptırma	K9	1
	Diş hekimine muayene olma	K3	1
	Eczaneden ilaç alma	K6, K7, K11, K15, K16, K17	6
	Arkadaşlardan sağlık için öneri alma	K11	1
	Acil durum için sağlık personeli ile konuşma	K8	1
	Hastanede sağlık sigortası hakkında bilgi verme	K10	1
	Kuaförde veya berberde saç kestirme	K8, K9, K10, K11, K12,	5
Eğitim	Okul, kurs programı hakkında bilgi alma ve kayıt yaptırma	K6, K7, K9, K10, K11, K13, K14, K15, K16	9
Alışveriş	Pazarda, markette meyveler ve sebzeler hakkında bilgi alma ve fiyat sorma	K7, K8, K9, K11, K12	5
	Online market ve mağazalarda, kozmetik, temizlik ürünleri, kişisel bakım ürünleri vb. ürün alışverişi yapma	K7, K8, K9, K10	4
	Ev eşyası alma	K8, K9, K10, K11	4
	AVM’de kıyafet ve ayakkabı alışverişi (taksit sorma/ ödeme yöntemleri)	K7, K8, K9, K11	4
	Döviz alma, bozdurma	K7, K9, K11	3
	Sokak yiyecekleri ve yemeklerini bilme/ satın alma (simit vb.)	K7, K8, K9, K10, K11	5
Yiyecek ve içecekler	Kafede kahve siparişi verme	K7, K8, K9, K11	4
	Online yemek siparişi verme	K8, K9	2
	Randevu alma	K3, K7	2
Kamu hizmetleri	İşlem sırası ve gerekli belgeleri öğrenme (Göç İdaresi’nde oturma izni alma vb.)	K2, K3, K7, K10, K11, K12, K13, K15, K16, K17	10
	Bankada hesap açma	K9, K11, K12, K13, K14	5
	PTT’de e-devlet şifresi alma ve/veya kargo gönderme/alma	K9, K13	2
	Telefon alma, SIM kart alma	K14, K15, K16, K17	4
	Arıza bildirme (internet, gaz, elektrik vb.)	K14, K17	2
	Kafede wifi şifresini, lavaboları sorma	K7, K8, K9, K10, K11, K13	6
Mekanlar	Spor salonu, kütüphane üyelik yapma	K7, K11, K13	3
	Müzede müze kart alma	K8, K9	2
	Konum sorma	K9, K11	2
	Dolmuşta gerekli ifadeleri bilme	K15	1
	Kurslar hakkında bilgi alma	K14, K15, K16	3
Dil	Kursa kayıt yaptırma	K14, K15, K16	3
	Hava durumunu sorma, sohbet etme	K8, K9, K10 K11, K12, K13, K14, K15	8
Hava durumu	Buluşma planları yapma	K9, K11, K16	3

K1 ve K18 bu konuda görüşlerini bildiremeden görüşmeden erken ayrılmış olup K5, K6 ve K17 bu konu tamamlanmadan görüşmeden erken ayrılmak durumunda kalmıştır.

Tablo 14 incelendiğinde çalışmaya katılan öğrencilerin görüşlerinden elde edilen bulgulara göre, 12 katılımcı kişi hakkında bilgiler konusunun yeni insanlarla tanışmak ve kamusal alanlarda sohbet etmek için öncelikli olduğu ve yine kamusal alan olan hastane ve Göç İdaresi gibi kurumlarda kendilerini tanıtmak için gerekli olduğu belirtilmiştir. Bazı öğrencilerin kişi hakkında bilgiler konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K7: Her zaman yeni arkadaşlarla tanışmada, Göç idaresinde.

K11: Yeni arkadaşlarla tanışmak için konuşuyoruz.

K9: Kafede, markette, alışverişte konuşuyoruz. Bazen mağazada sohbet etmek için. Pratik fırsatı.

K17: Hastanede. Oğlum futbol oynadı, bacağı kötü oldu. Doktor ile konuştuk.

10 katılımcının ev ve çevre konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin emlakçı, ev sahibi, komşular, apartman görevlileri ve bakım onarım servis elemanları ile ev kiralama, ev ile ilgili sorunlar ve ev, ev eşyaları ve fiziksel çevre hakkında bilgi almak, yardım istemek için Türkçe sözcükleri ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin ev ve çevre konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K8: Ev sahibi ile konuşuyoruz.

K9: Yeni ev bulmak için emlakçı ile konuşuyoruz. Güvenliğe kargoyu soruyoruz.

K13: Sitedeki güvenlik ile konuşuyoruz. Siparişler hakkında.

K17: İGDAŞ gaz bozuk, telefon ediyorum.

11 katılımcının günlük yaşam konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin yakın çevrelerindeki ve günlük yaşamlarında sıkça karşılaştıkları kişilerle günlük etkinlikleri hakkında sohbet etmek için veya plan yapmak için Türkçe sözcük ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin günlük yaşam konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K2: Evde, dersten sonra eve gidiyorum kocam söyledi “kurs nasıl gidiyor?” sohbet ediyoruz.

K10: Hafta sonu planı hakkında.

K13: İş hakkında, iş rutinleri hakkında konuşuyoruz.

K15: Arkadaşlarla sohbet ediyorum.

13 katılımcının boş zaman ve eğlence konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin yakın çevrelerindeki kişilerle hobileri, ilgi alanları, güncel haberler, eğlence etkinlikleri hakkında sohbet etmek için veya plan yapmak için bu konuda Türkçe sözcük ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin boş zaman ve eğlence konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K3: Hobiler, kurs TÖMER sohbet ediyoruz, arkadaşlarla.

K9: Arkadaş ile müzik hakkında, haberler

K11: Arkadaşlarla spor hakkında, sinema, konser.

K17: Futbol, yeni insanlar ile maç yapmak için.

13 katılımcının gezi konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; yakın çevresi ile buluşma planları yapmak, ulaşım araçlarını kullanmak, yer veya adres bulmak, bilet satın almak için kendi çevresi, şoför, sokakta karşılaştığı Türkler veya ilgili mekandaki görevli kişiler ile Türkçe konuşma ihtiyaçlarının yanı sıra gezi ve tatil

önerileri almak için de bu konunun gerekli olduğunu belirttikleri görülmektedir. Bazı öğrencilerin gezi konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K2: *Bu mağaza nerede? Adres soruyoruz.*

K7: *Arkadaşımla buluşmak için önemli.*

K13: *Aile, arkadaşlarım, sınıf arkadaşlarım ile hangi şehir güzel? Nerede tatil yapıyor? Öneri için.*

K16: *Çok önemli, otobüs şoförüne soruyorum. Cadde’de insanlara Galata nerede? Soruyorum.*

12 katılımcının bireyler arası ilişkiler konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin kültürel ve güncel dil kullanımlarını kullanarak günlük yaşamlarında sıkça bulundukları yerlerde tanıdık olan ya da olmayan kişilerden bilgi almak, yardım istemek, bir şey istemek veya rica etmek için bu konuyu öncelikli ihtiyaç olarak belirttikleri görülmektedir. Bazı öğrencilerin bireyler arası ilişkiler konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K2: *Mesela durakta, ben bilmiyorum, ne otobüs gidiyor, soruyorum şoföre.*

K3: *Ne istiyorsun? Bilgi almak önemli.*

K7: *Ben sık sık bir şeyler istiyorsam, istemek çok kullanıyorum. Sonra “Özür dilerim” sokakta genel insanlarla çok sık kullanıyorum.*

K11: *Alışverişte mesela, bilgisayar almak istiyorum, nasıl soruyorum.*

K13: *Kayınvalidemin arkadaşları, kayınpederimin arkadaşları ile sohbet etmek için önemli.*

K16: *Markette veya kuaförde daha kolay gittiğimiz yer, ne istiyoruz, hangi şey istiyoruz. Hepsi İngilizce konuşmadı, Türkçe lazım, her gün yapıyoruz. Ve biz bu kültür öğrendim, kolay gelsin, iyi günler, daha kibar.*

13 katılımcının sağlık ve vücut bakımı konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; doktor veya diş hekimine muayene olmak için, hastanede ve eczanede gerekli işlemlerini yapabilmek için, yakınları ile sağlık hakkında konuşabilmek için ve kuaför veya berberde gerekli bakımlarını yaptırabilmeleri için Türkçe sözvarlığı ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin sağlık ve vücut bakımı konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K2: *Benim oğlum 2 yaşında, her zaman biz doktora gidiyoruz. Semptomları konuşuyoruz. İlaç anlamak istiyorum.*

K3: *Diş doktoru. Konuşmuyorum, kocam çeviri yapıyor. Kelime ben bilmiyorum temel doktor için.*

K6: *Eczanede, nerede ağrı var?*

K9: *Tıp merkezinde sağlık kontrolü için,*

K12: *Kuaför, kuaförde saç hakkında, önemli.*

K13: *Hastanede, doktor ile hangi ağrı var.*

K15: *Bu konu en önemli. Nasıl konuşmak bilmiyorum, hastanede.*

9 katılımcının eğitim konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; kurs programları hakkında bilgi almak ve kayıt yaptırmak için Türkçe sözvarlığı ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin eğitim konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K7: *Üniversiteye başlamak için, nasıl başlayacağım? Program için.*

K9: *Çocukların okulu için öğretmen ve ofis sekreteri ile konuşuyorum. Çocuklar hakkında. Kurs ne zaman bitiyor? Sınav var mı?*

K11: *Üniversite için kayıt için, TÖMER’de fiyat soruyoruz.*

K13: *TÖMER’de kurs ne zaman başlıyor? Hangi öğretmen? Kaç öğrenci var?*

6 katılımcının alışveriş konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; pazar, market veya online marketlerde yiyecek içecek alışverişleri için, mağazalarda veya online mağazalarda giyim alışverişi, kozmetik, temizlik ürünleri vb. ile ilgili alışveriş yapmak için ve döviz bürolarında gerekli işlemleri yapmak için Türkçe sözcük ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin alışveriş konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K9: *Eve yakın sokak pazarında, internette alışveriş yapıyoruz. Deterjan, sabun, çamaşır makinesi için.*

K10: *Online ev eşyası alıyoruz.*

K11: *Markette meyve sebze adları önemli, sayılar. Ne kadar? Fiyat sayılar önemli. Kıyafet alışverişi, eşya alıyoruz. Döviz bürosunda.*

K13: *İnternette kitaplar, kozmetik alıyoruz. AVM’de kıyafet ayakkabı alıyoruz. Taksit var mı?*

5 katılımcının yiyecek ve içecekler konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; sokak yiyeceklerini tanımak, restoran ve kafelerdeki yiyecek, içecek ve yemekleri bilmek ve sipariş vermek ve online yemek siparişi vermek için Türkçe sözcük ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin yiyecek ve içecek konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K9: *Yemek Sepeti. Cep telefonundan application [uygulama], yemek siparişi veriyoruz.*

K13: *Kafede garson ile, kahve siparişi kafeinsiz, wifi?*

12 katılımcının kamu hizmetleri konusu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; hastane, Göç İdaresi gibi kurum ve kuruluşlarından randevu almak, gerekli işlemler hakkında bilgi almak ve gerekli belgeleri öğrenmek, Türkiye’de kullanmak üzere telefon ve SIM kart satın almak ve özellikle teknik sorunlar hakkında ilgili kurumların çağrı merkezleri ile telefonda görüşebilmek için Türkçe sözcük varlığı ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin kamu hizmetleri konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K9: *Bankada hesap açmak istiyorum. PTT’den e-devlet numarası almak istiyorum. İkamet soruyorlar.*

K10: *Noter’de belge bilgileri almak için.*

K11: *Oturma izni için, elektrik, su idaresinde. Su faturası ödemek için.*

K12: *Göç İdaresi’nde.*

K13: *Bankada. PTT’de kargo veriyorum, fiyat. SGK için belgeler evlilik cüzdanı, sağlık raporu, pasaport, kimlik.*

K14: *(...) Yabancılar çok problem var, telefon numarası almak için lazım. Turist numarası farklı, ikamet için farklı numara lazım. Prosedür lazım. Benim için banka önemli. Banka yok para yok.*

K15: *Al’de lazım. Konuşuyoruz. Çok önemli.*

K16: *Çok önemli, ikamet, vergi için hepsi bürokrasi için.*

7 katılımcının mekanlar ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; kafe ve restoran gibi yerlerde sipariş vermenin dışında tuvaletin yerini sormak, wifi şifresini öğrenmek için, spor salonu, kütüphane gibi yerlerde üyelik işlemleri ve sonrasında gerçekleştirilecek konuşmalar için, müze kart satın almak için ve dolmuş, taksi gibi biletsiz ulaşımın gerçekleştiği ulaşım araçlarında sık kullanılan Türkçe sözvarlığı ihtiyaçlarının olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin mekanlar konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K9: Müzede, müze kart almak istiyorum. Arkadaşlar ile WhatsApp'ta mesaj yazıyoruz, buluşmak için.

K11: Kafede, kahve küçük, büyük. Tuvalet kaçınıcı katta?

K13: Spor salonunda girişte, üyelik kontrolü var.

K15: Dolmuş benim için önemli. Dolmuşta “İnecek var. Müsait bir yerde”.

3 katılımcının dil ile ilgili öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; dil kursları hakkında bilgi almak ve kursa kayıt yaptırmak için gerekli Türkçe sözvarlığına ihtiyaçları olduğu görülmektedir. Ancak bu konudaki görüşlerin eğitim konusundaki görüşler ile benzeşiyor olduğu da dikkat çekmektedir. Bazı öğrencilerin dil konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K14: Yabancı dil bilmek önemli. Türkçe önemli. Türkçe harfler önemli. (...) Ders ne zaman başlıyor ne kadar? Kitaplar soruyorum.

K:15: Öğrenci işleri ile konuşuyoruz. Türkçe öğrenmek istiyorum, kursuna girmek istiyorum. Ne kadar?

K16: Sadece İngilizce önemli ama başka yok, ben dört dil konuşuyorum ama şimdi Türkçe öğreniyoruz, sınıfta Türkçe konuşacağız. (...) Kurs kayıt için.

9 katılımcının hava durumu ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; sohbet etmek ve etkinlik planı yapmak için hava durumunu sormak veya anlatmak gerektiği ve bu konu ile ilgili sık kullanılan Türkçe sözcük ihtiyacı olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin hava durumu konusuna yönelik örnek ifadeleri şu şekildedir:

K8: *TÖMER’de öğretmen ile sohbet ediyoruz.*

K11: *Eşimle her gün konuşuyoruz. Arkadaşlarla, bugün yağmur yağıyor, bugün gelmeyelim. Plan için. Şemsiye getir!*

K15: *Hava kelimeler, temel kelimeler önemli. Small talk, sohbet için.*

K16: *Fark etmez, konuşmada hava durumu arkadaşlar ile konuşmuyorum. Piknik yapıyoruz belki önemli ama başka yok.*

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, D-AOBM’de yer alan bildirişim konularına göre YDT A1 dil kullanıcılarının sözvarlığı ihtiyaçları araştırılırken öncelikli ihtiyaç olarak öngörülen hedef görevler ve bu hedef görevler ile uyumlu sözvarlığı önerisi de sunulmuştur.

5.1. Elde Edilen Bulgulara İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmaya katılmış olan öğretim elemanlarının ve öğrencilerin görüş ve deneyimlerinden elde edilen bulguların değerlendirilmesi ile elde edilen sonuçlara bakıldığında öncelikle, öğretim elemanlarının A1 öğretim süreci ile ilgili görüşleri ve öğrencilerin ders kitaplarının günlük sözlü iletişim ihtiyaçlarını karşılaması konusundaki yeterliliğine ilişkin bulgulara göre; süreç yoğun ve karmaşık olarak değerlendirilebilmektedir. Öğretim elemanlarının öğrenenlerin motivasyonlarındaki değişimlerden bahsetmesinin yanı sıra öğrencilerin başta kolay ancak gittikçe zorlaşan okuma ve dinleme etkinliklerine yaptığı vurgular dikkate alındığında A1 öğretiminin daha az karmaşık olması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bazı öğrencilerin metinlerde çok yeni sözcük olmasını olumlu, bazılarının da bu durumu olumsuz olarak değerlendirdiği dikkate alınırsa bireysel ihtiyaçlardan kaynaklanan görüş farklılıkları olduğu düşünülebilmektedir. Ancak OBM, A1 düzeyini evrensel ölçeklendirmede, somut ihtiyaçların karşılanmasına yönelik, bilinen günlük ifadeleri ve oldukça basit tümcelerin anlaşılabilir ve kullanılabilir olmasına dikkat çekmekte ve basit bir şekilde iletişim kurulmasının beklendiğini belirtmektedir (CEFR, 2001, s. 24). Sözvarlığı ihtiyacı ve

öğretimi olarak bulgular ele alındığında, bildirimsel ihtiyaçlar doğrultusunda öncelikli konu ve hedef görevler belirlendikten sonra günlük dil kullanımlarına uygun, sıklık ve yaygınlık oranları yüksek olan sözvarlığının öğretilmesinin önemli olduğu ve dil öğretim programlarının yoğunluğunun, hem öğrenenlerin temel öğrenim sürecini pekiştirmek hem de öğrenme motivasyonlarını korumak için azaltılması gerektiği sonucuna, katılımcı öğretim elemanlarının da önerileri doğrultusunda, varılmaktadır. OBM A1 düzeyinin içerik tutarlılığı tanımlamaları ve ölçütlerinde yer alan öğrenenin kendisi, yaşadığı yer, tanıdığı kişiler ve sahip olduğu eşyalarla ilgili basit sorulara yanıt verebilmesi ve soru sorabilmesi; kendisiyle ilgili ya da kendisine yabancı olmayan alanlarda kalıplaşmış anlatımlar ve ayrıcalıklarla yetinmeksizin basit sözcelerle konuşmaya katılabilmesi ve aynı biçimde yanıt verebilmesi ifadeleri ile de bu sonucu destekler niteliktedir (CEFR, 2001, s.33). Ayrıca, bu çalışmanın araştırma sorularında sözcük öğretimi ve yöntemlerine ilişkin bir soru yer almıyor olsa da öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgulara göre, ders kitaplarındaki metinlerde yeni geçen sözcüklerin listelenmesi ve öğretimi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekliliği üzerine bazı öğrencilerin yapmış olduğu önerilerin de göz önünde bulundurulması gerektiği düşünülmektedir. Bu görüşü destekleyen bir açıklama Nation'da (2001), öğrenmeyi teşvik eden ilk sürecin fark etmek olduğunu, öğrenenin sözcüğü fark etmesinin öğrenilmesi gereken yararlı bir dil ögesi olarak görmesini sağladığını ve fark ettirilen sözcüklerin olay örgüsünde daha az öneme sahip sözcüklere göre öğrenilme şansının daha yüksek olacağını belirtmesi ile yer almaktadır (s. 98-99).

OBM tarafından belirlenmiş olan bildirimsel konularının, dil ihtiyaçları ve dil kullanım alanları da dikkate alındığında tamamının önemi ve öğretim programında yer alması gerektiği tartışılmaz bir gerçektir. Ancak, bu çalışmada elde edilen görüş ve deneyimler sonucunda A1 düzeyi dikkate alındığında öncelikli ihtiyaçlar ve sınırlı dil yapıları nedeniyle konuların öğretim sırası ve içeriği ile ilgili düzenlemeler yapılabileceği

öngörülmektedir. Bu çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun Türkçe öğrenme amacı bu ülkede yaşamak olarak saptanmıştır, bunun yanı sıra Türkiye’de çalışmak ve Türk kültürünü öğrenmek amacıyla da Türkçe öğrenmek isteyen katılımcılar olduğu görülmüştür. Be nedenlerden dolayı bütün bildirişim konularının önemli olduğu görüşüyle beraber, bu çalışmanın 1.1 numaralı araştırma sorusuna *D-AOBM ile uyumlu hangi bildirişim konuları A1 kullanıcılarının öncelikli ihtiyaçlarıdır?* karşılık olarak, katılımcı öğrencilerin Türkçe kullanımlarında en çok ihtiyaç duydukları ve en sık kullandıkları konularla ilgili bulgulara bakıldığında, katılımcıların en çok görüş bildirdikleri konular; kişi hakkında bilgiler, ev ve çevre, günlük yaşam, boş zaman ve eğlence, gezi, bireyler arası ilişkiler, sağlık ve vücut bakımı ve kamu hizmetleri olarak saptanmıştır. Öğretim elemanlarının görüşlerinden elde edilen bulgular ile karşılaştırıldığında benzer konuların öncelikli olduğu görülmekle birlikte öğrenenlerin günlük temel ihtiyaçlarını karşılaması, kendilerini ifade edebilmeleri ve sosyalleşebilmeleri için gerekli olduğu görüşünü de desteklemektedir. Ancak, katılımcı öğrencilerin ihtiyaç olarak görüş bildirdikleri gezi ve kamu hizmetleri konularının öğretim elemanlarının görüşlerindeki frekans sıklığına bakıldığında, öğretim elemanları tarafından daha az öncelikli olduğu dikkat çekmektedir. Kamu hizmetleri konusu özelinde değerlendirilecek olursa, A1 düzeyindeki dilsel bileşenlerin ilgili konu için belirlenebilecek hedef görevlerin gerçekleştirilebilmesinde yetersiz kalacağı, düzeye uygun olamayacağı nedeniyle alan uzmanları tarafından önceliklendirilmemiş olduğu düşünülmektedir. Ancak çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun Türkiye’de yaşamak için hedef dili öğrenmek istemesi nedeniyle değişen ihtiyaçları ve vermiş oldukları ifadelerde yer alan Göç İdaresi gibi kurumlar ile iletişime geçme ihtiyaçları dikkate alındığında A1 dil becerileri ile kendilerini ifade edebilecek kadar, belki de yardım talep edebilecek kadar konu ile ilgili sözvarlığını öğrenmeleri gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu sonuçlar, öğrenenlerin dil öğrenme amaçlarına göre sözvarlığı

ihtiyaçlarının değişiklik göstermesi nedeniyle, öğrenim programlarında güncellemeler yapılması gerekliliğine bir işaret olarak değerlendirilebilmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ihtiyaç olarak belirttikleri bildirişim konularında kimlerle, nerede ve ne amaçla konuştuğuna ilişkin verdikleri bilgiler sonucunda dilin kullanım alanları olarak dağılımına bakıldığında, önceliğin kamusal alan ve kişisel alan olarak belirlendiği, eğitim alanının öğrenimleri devam eden öğrenciler olmaları nedeniyle yabancı dil kursuna kayıt yaptırmak amacı ile ihtiyaç olarak belirtilmiş olduğu görülmekte olup mesleki alan için belirtilen ihtiyacın A1 düzeyinde öncelikli olmadığı saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının 14 bildirişim konusunun A1 öğretim programında tamamının yer almasına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgulara dönülecek olursa, 14 konunun da A1’de yer almasının ancak öncelikli konular ile ilgili sözvarlığının önceliklenmesi gerektiğinin ve diğer konular için daha az sayıda sözvarlığı verilmesinin önerildiği görülmektedir. Anadili konuşurlarının sık kullandığı sözcelerin, A1 düzeyi öğretim programına uygun olmadığı durumlarda, sınırlı sayıda sözvarlığı ile daha basit yapılarla derste değinilmesi ve A2 düzeyinde devam edilmesi önerilmektedir. Ayrıca, derste kullanılan materyaller dışında öğrenciler tarafından istenen örnekler konu, bağlam ve sözvarlığı ihtiyaçları taleplerine ilişkin bulgulardan çıkan sonuçlar değerlendirildiğinde; günlük yaşam, bireyler arası ilişkiler ve alışveriş konuları hakkında daha sık soru sorulduğu da göz önünde bulundurularak günlük yaşamda sık kullanılan doğal iletişim unsurunu oluşturan sözvarlığı öğretiminin öncelikli olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular ile karşılaştırıldığında, en çok görüş bildirilen konular arasında olan ve 18 katılımcının da önemli olarak derecelendirdiği bireyler arası ilişkiler konusunda kültürel ve güncel dil kullanımlarına ihtiyaç duydukları sonucu ile örtüşmektedir. Bunların yanı sıra, öğretim elemanlarının

görüşlerinden yapılan değerlendirmelere göre, günlük yaşamda sıkça karşılaşılan sözvarlığından oluşan diyaloglarda ve metinlerde özellikle bireyler arası ilişkilerde gerekli sözcelere ve ünlem ifadelerine, mekanlara özel güncel dil kullanımlarına, sosyal medya dil kullanımlarına ve online alışverişte kullanılan sözvarlığına da ihtiyaç olduğu öngörülmektedir.

Öğretim elemanlarının, öğrencilerin ihtiyacı olduğunu gözlemlediği ve öğretim programında yer alması gerektiğini düşündüğü sözvarlığına ilişkin verdikleri örnekler değerlendirildiğinde, bu çalışmaya katılan öğrencilerin de önceliklendirdiği bireyler arası ilişkiler konusunun ön planda olduğu ortaya çıkmaktadır. Verilen birkaç örneğe baktığımızda, (...) *yapmak istiyorum, Bakar mısınız?, Geçebilir miyim?, Bana yardım eder misin(iz)?, olabilir, olur ve olmaz* günlük yaşamda sık karşılaşılabilecek durumlarda öğrenenlerin sıkça duyabilecekleri sözceler olduğu ve dilsel bileşenlerinin A1 düzeyinde öğretilmeyen biçim birimlere sahip olduğu dikkat çekmektedir. Bireyler arası ilişkiyi sağlayacak söz eylemler için gerekli olan, sık ve yaygın kullanılan sözcelerin dilbilgisi yapısı öğretilmeksizin kalıp ifade olarak yer alması gerektiği ihtiyacı/önerisi ortaya çıkmaktadır. Bu sonucu destekler nitelikte olan bir görüş, Polat vd.'de (2018), edimbilimin yabancı dil öğretimindeki etkisi olarak dil öğretimi etkinliğinde dilsel bileşene değil, iletişimsel işlevlere odaklanıldığını belirtmesi ile yer almaktadır. Başka bir deyişle, sık ve yaygın kullanılan sözcelerin öğretiminde, öğrenenlerin dil düzeylerine göre zihinsel işleme süreçlerine uygun olmayan karmaşık olarak nitelendirilebilecek dilsel yapıların, dilsel çözümlemelerinin öğretimi yerine yalnızca belirli ve sınırlı bir kullanımını vermenin de bir çözüm yolu olduğundan bahsetmektedir (s. 27-28). Bu sonucu destekleyen ve benzer sözceleri A1 düzeyinde tanımlanmış olan Çalışkan'da (2020), *(başka) bir şey ister misiniz?, bir şey sorabilir miyim? X^{is}, f.+mAk ister misiniz?* örnekleri yer almaktadır (s. 245-249). Temel söz edimleri üzerine çalışılmış olan Köse ve Özsoy'da (2022), *bir şey sorabilir miyim?, olmaz, olabilir, (...) ile görüşmek istiyorum*

örnekleri de bu çalışmanın bulgularında yer alan sözcelere benzer nitelikte olup A1 düzeyinde tanımlanmış olmasından dolayı bu çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir (s. 25-27, 79).

5.2. Elde Edilen Bulgular Sonucu Önerilen Hedef Görevler

Bu çalışmanın 1.2 numaralı araştırma sorusuna *A1 kullanıcılarının öncelikli hedef görev ihtiyaçları nelerdir?* karşılık olarak, bu alt bölümde çalışmaya katılan öğretim elamanlarının ve A1 düzeyini tamamlamış olan öğrencilerin görüş ve deneyimlerinden elde edilen bulgular üzerinden yapılan değerlendirmeler sonucunda, YDT öğrenenlerin sözlü dilde A1 sözvarlığı ihtiyaçları önceliklendirilerek OBM A1 sözlü kavrama, sözlü üretim, sözlü etkileşim, çevrim içi etkileşim ve aracılık etkinlikleri tanımlayıcıları dikkate alınmış olmakla birlikte dil kullanım alanları için betimleyici kategoriler de göz ardı edilmeden her bir konu için öncelikli ihtiyaç olarak görülen hedef görevler belirlendikten sonra bu hedef görevler için bir üst kategori olarak hedef görev türü belirlenmiştir ve ilgili görevlerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olduğu öngörülen sözcük grupları ve söz eylemler de öneri olarak sunulmuştur. Sözcük grupları ve söz eylemlerin sunulmasının gerekçesi, bir sonraki alt bölümde yer alacak olan A1 sözvarlığı önerisinde yer alan birimlerin neye göre belirlenmiş olduğuna bir açıklık getirmek olarak düşünülmüştür.

Hedef görevlerin sunuluşunda, gerekli olduğu öngörülen ve önerilen sözcük grupları ve söz eylemler her bir konu özelinde değerlendirilmiş olduğundan kimi konularda bazıları tekrar geçebilmektedir. Örneğin, *selamlaşma* ve *teşekkür etme* gibi söz eylemler her bir hedef görevde ihtiyaç olabileceği için bunlar ve benzeri söz eylemlere ilk geçen konuda ve bireyler arası ilişkilerde yer verilmiştir. Ancak, *iyi dilekte bulunma* söz eylemi ilgili konulara göre farklı sözceler ile etkinliklerde yer alabileceği için gerekli olduğu öngörülen konularda tekrar yer almıştır. Ayrıca, sözcük grupları ile ilgili benzer

durumlar da bulunmaktadır, örneğin; *adres bilgisi için gerekli sözcükler (Mahalle vb.)* hedef görevlerdeki bilgilere göre özellikle yer alması gerektiği düşünüldüğü bildirışim konularında tekrar yer almaktadır.

Tablo 15’te öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerinden elde edilen bulguların değerlendirilmesi sonucunda belirlenmiş olan, OBM bildirışim konularına göre öncelikli hedef görevler, hedef görev türleri ve ilgili öncelikli olduğu öngörülen sözcük grupları söz eylem önerileri ile birlikte yer almaktadır.

Tablo 15. OBM bildirışim konularına göre YDT A1 düzeyi için önerilen öncelikli hedef görevler

Bildirışim Konuları	Hedef Görev Türü	Hedef Görevler	İlgili Sözcük Grupları ve Söz Eylemler
Kişi hakkında bilgiler	Tanışma ve basitçe kendini tanııtma	Sosyalleşmek için tanışma	* Ülke ve milliyet adları (Türkiye, Fransız vb.) * Sayılar * Ay adları * Meslek adları (Doktor vb.) * Cinsiyet adları
		Resmi kurum ve/veya kamusal alanlarda kendini tanııtma	* Medeni durum ile ilgili sözcükler (Evli vb.) * Adres ile ilgili sözcükler (Mahalle vb.) * E-posta adresi ile ilgili sözcükler (Nokta vb.) * Akrabalık adları (Anne vb.) * Kişi adları * Soru sözcükleri * Hitap etme (Hanım vb.) * Hâl hatır sorma (Nasılsın? vb.) * Memnun olduğunu bildirme (Memnun oldum) * Selamlaşma (Merhaba vb.) * Vedalaşma (Görüşürüz vb.) * Teşekkür etme ve karşılık verme (Teşekkürler, rica ederim vb.) * İyi dilekte bulunma (İyi günler vb.) * İyi dilekte bulunma yanıtı (Size de vb.)
Ev ve çevre	Ev ve en yakın somut çevre hakkında bilgi isteme ve bilgi verme	Ev kiralama	* Konut bilgisi ile ilgili sözcükler (daire vb.) * Evin bölümleri ile ilgili sözcükler (Oda vb.) * Ev eşyaları ve aletleri (Masa, mikser vb.)
		Müşteri hizmetlerine arıza kaydı bırakma (Gaz, elektrik, internet vb.)	* Evde ve/veya apartmanda gerekli hizmetler ile ilgili sözcükler (Elektrik vb.) * Onarım ile ilgili gerekli sözcükler (Servis vb.) * Ev ilanlarındaki temel bilgiler ile ilgili sözcükler (Kiralık daire vb.) * Yakın çevredeki nesne adları (Ağaç, kedi vb.) * Yaşadığı çevredeki yer adları (Otopark vb.)
		Mahalle ve/veya şehir hakkında sohbet etme	* Adres bilgisi için gerekli sözcükler * Yer-yön adları (karşı vb.) * Sıra sayı sıfatları * Gün adları (Pazartesi vb.) * Zaman belirteçleri (Sabah vb.) * Saatin kaç olduğunu söyleme ve sorma * Saat kaçta yaptığını söyleme ve sorma * İstek bildirme (... mAk iste-) * İyi dilekte bulunma (Güle güle otur[un])

Bildirişim Konuları	Hedef Görev Türü	Hedef Görevler	İlgili Sözcük Grupları ve Söz Eylemler
Günlük yaşam	Günlük rutini hakkında basitçe bilgi verme ve başkasına sorma	Son zamanlardaki rutini ve/veya şu anda yapmakta olduğu etkinlikler hakkında sohbet etme Geçmiş rutinleri hakkında sohbet etme	* Günlük yaşamda sık bulunulan yer adları (Market, kuaför vb.) * Günlük yaşamda sık yapılan eylemler (yemek, alışveriş yapmak, çalışmak vb.) * Günlük yaşamda sık karşılaşılan kişiler (apartman görevlisi, iş arkadaşı vb.) * Yer-yön adları * Zaman belirteçleri * Haftada Xsayı gün/saat vb. * Saatin kaç olduğunu söyleme ve sorma * Saat kaçta yaptığını söyleme ve sorma * İstek bildirme * İyi dilekte bulunma (Kolay gelsin vb.)
Boş zaman ve eğlence	İlgi alanları, hobiler ve eğlence etkinlikleri hakkında basitçe bilgi verme ve başkasına sorma	Son zamanlarda yapmakta olduğu hobi ve/veya etkinlikler hakkında sohbet etme Geçmişte yaptığı hobi ve/veya etkinlikler hakkında sohbet etme Etkinlik planı yapma	Hobi, eğlence, spor ve sanat etkinlikleri ile * İlgili yer adları (Stadyum vb.) * İlgili kişi adları (Oyuncu vb.) * İlgili nesne adları (Bilet, top vb.) * İlgili olay adları (Maç, konser vb.) * İlgili eylemler (Piknik yapmak vb.) * En çok bilinen spor adları (Futbol vb.) * En çok bilinen enstrüman adları (Gitar vb.) * Özel gün ve bayramlar ile ilgili sözcüksel birimler (Yılbaşı, bayram vb.) * Zaman belirteçleri * Ayda Xsayı gün/saat vb. * İstek bildirme * Öneri veya daveti kabul etme veya reddetme (Olur, olmaz vb.) * Kararsızlık bildirme (Belki vb.) * Tahmin bildirme (Olabilir vb.) * İyi dilekte bulunma (İyi tatiller vb.)
Gezi	Gidilen ve/veya gidilecek olan yerler hakkında basitçe bilgi isteme ve bilgi verme	Adres ve/veya yol tarif etme ve başkasına sorma Yeni yerler ve/veya tatil önerileri hakkında sohbet etme Bilet veya müze kart vb. ürün satın alma ve/veya fiyat sorma Seyahat ve/veya gezi planı yapma	* Ulaşım araçları ve ilgili sözcükler, sözcüksel birimler (Otobüs, durak, şoför vb.) * Ulaşım ile ilgili eylemler (-A binmek vb.) * Konaklama ile ilgili alanlar (otel, plaj vb.) * Seyahat için gerekli nesne adları (bavul vb.) * İlgili eylemler (yüzmek, kayak yapmak vb.) * Zaman belirteçleri * Yer-yön adları/Coğrafi yönler * Adres bilgisi için gerekli sözcükler * İstek bildirme * Öneri veya daveti kabul etme veya reddetme * Kararsızlık bildirme * Tahmin bildirme * İyi dilekte bulunma (İyi yolculuklar vb.)
Bireyler arası ilişkiler	Tanıdığı ve/veya tanımadığı kişilerden bilgi isteme ve başkasına bilgi verme	Rica etme Yardım isteme İzin isteme Teklif etme Öneride bulunma	* Hitap etme * Selamlaşma ve vedalaşma * Memnun olduğunu bildirme * Hâl hatır sorma * Telefona yanıt verme (Efendim vb.) * Teşekkür etme ve karşılık verme * İyi dilekte bulunma * İyi dilekte bulunanı yanıtlama * Anlayıp anlamadığını bildirme (Anladım vb.) * Emin olmak için sorma (Bu ne demek? vb.) * Söyleneni tekrar ettirme (Efendim? vb.) * Özür dileme (Affedersiniz vb.) * Özür dilemeye karşılık verme (Ne demek vb.) * Söz alma (Bir şey sorabilir miyim?)

Bildirişim Konuları	Hedef Görev Türü	Hedef Görevler	İlgili Sözcük Grupları ve Söz Eylemler
Bireyler arası ilişkiler (devam)			* Öneri veya daveti kabul etme veya reddetme * Tahmin bildirme * Kararsızlık bildirme * Yardım isteğinde bulunma * Acil durumlarda yardım isteğinde bulunma * Yardım talebini kabul etme veya geri çevirme * İstek bildirme * Duygu ve düşüncelerini iletme (Öyle mi? vb.) * Ünlemler (Aaa! vb.)
Sağlık ve vücut bakımı	Sağlık durumu hakkında basitçe bilgi verme ve konu hakkında bilgi sorma	Hastane, klinik vb. yerlerden randevu alma	* Vücut ile ilgili sözcükler (Baş, göz vb.) * Hastane birimleri ve hizmetleri ile ilgili sözcükler (Laboratuvar vb.) * Sağlık çalışanları (Diş hekimi vb.) * Hastalık belirtileri ile ilgili eylemler ve adlar (Başı ağrımak, öksürük vb.) * Hastalık adları (Nezle, alerji vb.) * Basit tedavi yöntemleri ile ilgili eylemler (İlaç içmek, kan vermek vb.) * İlaç ve takviye türleri (Ağrı kesici vb.) * Zaman belirteçleri * Günde Xsayı defa vb. * Saat kaçta yaptığını söyleme ve sorma * İstek bildirme * İyi dilekte bulunma (Geçmiş olsun vb.)
		Doktora veya diş hekimine muayene olma	
		Eczaneden ilaç alma	
		Tanıdığı kişilerden sağlık ile ilgili öneriler hakkında sohbet etme	
Sağlık ve vücut bakımı	Kişisel temizlik ve bakım hakkında basitçe bilgi isteme ve bilgi verme	Günlük kişisel bakım rutinleri hakkında sohbet etme	* Sık kullanılan kozmetik ve kişisel bakım ürün adları (Duş jeli, el kremi vb.) * Bakım ile ilgili eylemler (Tıraş olmak vb.) * Zaman belirteçleri * Günde Xsayı defa vb. * İstek bildirme * İyi dilekte bulunma (Eline sağlık vb.)
		Kuaför ve/veya berberden hizmet alma	
Eğitim	Eğitim hakkında basitçe bilgi isteme ve bilgi verme	Eğitim programı hakkında bilgi alma ve kayıt yaptırma	* Eğitim kurumlarının adları (kreş, lise vb.) * İlgili görevli adları (Öğretmen, müdür vb.) * İlgili yer adları (Sınıf, kantin vb.) * İlgili nesne adları (Tahta, kitap, kalem, vb.) * İlgili olaylar (Ders, sınav vb.) * Kayıt ile ilgili sözcükler (ücret vb.) * İlgili eylemler (üniversite okumak vb.) * Zaman belirteçleri * Ayda Xsayı gün/saat vb. * Saat kaçta yaptığını söyleme ve sorma * İstek bildirme * İyi dilekte bulunma (İyi dersler vb.)
		Almış olduğu ve/veya almakta olduğu eğitim hakkında sohbet etme	
Alışveriş	Ürünler hakkında kısaca bilgi isteme ve satın alma	Markette ve/veya çevrim içi gıda alışverişi yapma	* Temel gıda ürün adları (Makarna vb.) * Giysi ve aksesuar adları (Pantolon, çanta vb.) * Ev eşyaları ve aletlerinin adları * Para birimleri (Türk lirası vb.) * Teknolojik alet ve elektronik eşya adları (Bilgisayar, kulaklık vb.) * Renk adları * Ürünlerin yapıldığı madde adları (Deri vb.) * Ürünler ile ilgili sıfatlar (Pahalı, organik vb.) * Ürünler ile ilgili eylemler (Denemek vb.) * Ürünler ile ilgili sözcüksel birimler (Son kullanma tarihi vb.)
		Mağazada ve/veya çevrim içi giyim alışverişi yapma	
		Mağazada ve/veya çevrim içi ev eşyası alışverişi yapma	

Bildirişim Konuları	Hedef Görev Türü	Hedef Görevler	İlgili Sözcük Grupları ve Söz Eylemler
Alışveriş ve (devam)		Döviz alma ve/veya bozdurma	* Ölçü birimleri (kilogram, metre vb.) * Çevrim içi alışveriş ile ilgili sözcükler ve sözcüksel birimler (Kullanıcı adı, şifre vb.) * Yardım isteğinde bulunma * İyi dilekte bulunma (Güle güle kullan[ın] vb.)
Yiyecek ve içecekler	Yiyecek ve içecekler hakkında bilgi isteme ve sipariş verme	Restoran, kafe vb. yerlerde yiyecek ve/veya içecek siparişi verme Sokak yiyecekleri ve yemeklerini tanıma ve satın alma (simit, kestane vb.) Çevrim içi yemek siparişi verme	* Yiyecek ve içecek adları (Tost, ayran vb.) * Yemek adları (Köfte vb.) * İlgili sıfatlar (Kafeinsiz, sade, vb.) * İlgili kişiler (Garson, simitçi, vb.) * İlgili nesne adları (Menü, bahşiş vb.) * İlgili eylemler (Sipariş vermek vb.) * Çevrim içi yemek siparişi ile ilgili sözcükler ve sözcüksel birimler * Sipariş ile ilgili söylem birimler (Bakar mısınız? vb.) * İyi dilekte bulunma (Afiyet olsun vb.)
Kamu hizmetleri	Gerekli belgeler ve işlem sırası hakkında bilgi isteme	Randevu alma Bankada hesap açma PTT'den e-devlet şifresi alma Telefon alma, SIM kart satın alma Kargo gönderme	* İlgili kişilerin adları (Memur, bankacı, vb.) * İlgili resmî belge adları ve sözcüksel birimler (kimlik vb.) * İlgili eylemler (Para çekmek vb.) * Özür dileme * Yardım isteğinde bulunma * Anlayıp anlamadığını ifade etme * Emin olmak için (tekrar) sorma * Söyleneni tekrar ettirme
Mekanlar	Sık gidilen yerler hakkında bilgi isteme ve istek bildirme	Kullanım alanı ile ilgili bilgi isteme Spor salonu vb. yerlerde üyelik yapma Dolmuşta gerekli ifadeler	* Şehirdeki yer, yapı ve alan adları (Köprü vb.) * İlgili sözcük ve sözcüksel birimler (Giriş vb.) * İlgili kişiler (Ziyaretçi vb.) * İlgili eylemler (İmzalamak vb.) * İstek bildirme (Müsait bir yerde vb.) * Yardım isteğinde bulunma
Dil	Dil hakkında bilgi verme ve başkasına sorma	Bildiği ve/veya öğrenmekte olduğu dil(ler) hakkında sohbet etme	* Dil adları (Türkçe, İngilizce vb.) * İlgili yerler (Kurs, üniversite, kantin vb.)
Hava durumu	Hava hakkında bilgi verme ve başkasına sorma	Hava durumu hakkında sohbet etme	* İlgili sözcükler (Kar, güneş vb.) * İlgili eylemler (Yağmak, üşümek vb.) * Mevsim adları * İlgili sıfatlar (Yağmurlu vb.) * Sıcaklık birimi

5.3. Elde Edilen Bulgular Sonucu A1 Sözvarlığı Önerisi

Bu çalışmanın 1.3 numaralı araştırma sorusuna *A1 dil kullanıcılarının öncelikli ihtiyaçları olan bildirişim konularına ve hedef görevlere dönük sözvarlığı önerisi nedir?* karşılık olarak bu alt bölümde, çalışma kapsamında belirlenmiş olan OBM bildirişim konuları ile uyumlu hedef görevler için öğretilmesi öngörülen A1 sözvarlığı önerisi

öncelikli olduğu öngörülen sözcük grupları ve söz eylemlerden yola çıkılarak önceki çalışmalardan derlenmiş bir liste olmakla birlikte alfabetik olarak tablolaştırılarak sunulmuştur.

Bu liste oluşturulurken bu çalışmada belirlenmiş olan hedef görevlerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olduğu öngörülen sözvarlığına uygun birimler önceki çalışmalarda taranarak listelenmiştir. İlk önce Çalışkan (2020) incelenmiştir ve çalışmasında yer almayan ve gerekli olduğu öngörülen diğer birimler sırayla diğer çalışmalarda taranarak yer alması durumunda eklenmiştir. Bu çalışmaya katkı sağlayan diğer çalışmalar ve çalışmalardan eklenen birim sayıları sırasıyla şöyledir: Çalışkan (2020), 782 sözcük ve sözcüksel birim, 77 söylem birim, 47 sözdizimsel birim; Sarıgül (2021), 279 sözcük ve sözcüksel birim, 13 söylem birim; Fidan vd. (2020), 116 sözcük ve sözcüksel birim; Köse ve Özsoy (2022), 25 söylem birim; Resmi Crahay (2019), 45 sözcük ve sözcüksel birim, 13 söylem birim. Her bir çalışmadan eklenen birimler ayrı listeler halinde ek olarak sunulmuştur (bk. Ek 7, Ek 8, Ek 9, Ek 10 ve Ek 11). Ayrıca, bu söz edilen çalışmalarda yer almayan ancak, bu çalışmaya katılan alan uzmanları ve öğrencilerin görüşlerindeki ifadelerden elde edilen bulgulardaki sözvarlığına katkı sağlayacak birimler ve belirlenmiş olan hedef görevlere göre sözvarlığına eklenmesi öngörülen 26 sözcük ve sözcüksel birim ile 3 söylem birim de listeye eklenmiş olup Ek 12’de sunulmuştur.

Öğretim sırasında verilebilecek dilsel birimlere sahip sözcüklere yer verilmemiştir, *yaz tatili vb.* sözcüksel birimler listeye eklenmemiştir, ancak eş dizimlilik özellikleri olan sözcüksel birimler tercih edilmiş olup *tatil yapmak, tatile çıkmak* eklenmiştir ya da *oyuncu* listeye eklenmiştir, ancak *basketbolcu, basketbol oyuncusu veya tiyatro oyuncusu vb.* sözcüksel birimler eklenmemiştir. Ayrıca, hedef görevler gereği öncelikli olan

birimler listeye eklenmiştir, örneğin; *doğum tarihi, spor salonu, kredi kartı vb.* sözcüksel birimler listeye eklenmiştir.

Günlük yaşamda sıkça bulunulan yerlerde karşılaşılabilecek ancak, dilsel bileşen olarak A1 düzeyinde yer almayan yapılar ile oluşturulmuş kimi sözcükler de listeye eklenmiştir. Örneğin; otopark, alışveriş merkezi gibi yerlerde görebilecekleri ve hakkında bilgi alma ihtiyacı olabilecek *giriş, çıkış vb.* sözcükler de listeye eklenmiştir. Buna benzer bir yaklaşımla, öğrenenlerin kendi meslekleri kişisel ihtiyaçlar olarak düşünülebileceği için, günlük yaşamda sıkça bulunulan yerlerde karşılaşılabilecekleri meslek adları önceliklendirilmiş olup katılımcı öğrencilerin görüşlerinde yer alan kamu hizmetleri konusunda çevirmen talep etme ihtiyaçları için gerekli olduğu öngörülen *çevirmen (tercüman)* sözcüğü de çalışmaya eklenmiştir. OBM konularına göre, belirlenen hedef görevler çerçevesinde sözvarlığı için birimlerin seçimleri benzer anlayışla yapılmıştır.

Soru sözcükleri ad durum ekleri vb. ekler almamış *nere, kim vb.* olarak yalın durumda verilmiştir. Sözdizimsel gereklilikler ile *nerede, kimi vb.* soru sözcükleri, dilsel bileşenlerin öğretiminde ders içeriğinde yer alabileceği düşünüldüğünden bu çalışmada yer almamaktadır, ancak bu çalışmada saatin kaç olduğu (*saat*) $X^{saat} + I X^{dakika}$ *geçiyor* ve saat kaçta işin yapıldığını söyleme (*saat*) $X_{sayı}$ *buçukta* vb. Çalışkan'da (2020) verilmiş olduğu gibi sözdizimsel birim olarak yer almaktadır. Bunun yanı sıra, sözdizimsel birimler olarak $X^{(I)ncI/ilk, son}$ *sayfa* şeklinde verilmiş olması nedeniyle bütün sayıların türetilmesine gerek kalmaması nedeniyle sözdizimsel birimler de öğretim sırasında türetimlerinin öğrenenlerin ihtiyaçlarına göre verilmesi uygun olduğu düşünüldüğünden Çalışkan'dan (2020) alınmıştır.

Ülke, milliyet ve dil adları yabancı öğrencilerin kişi hakkında bilgiler konusunda kendilerini tanıtmaları için gerekli olması nedeniyle A1 sözvarlığında yer alması gerektiği düşünüldüğünden bu çalışmaya eklenmiştir. Çalışkan'da (2020) yer almamakla birlikte,

Sarıgül’de (2021) 58 ülke adı ve 77 milliyet adı yer almakta olup Fidan vd. (2020) 23 ülke ve 24 milliyet adı ile daha yalın bir liste sunmuş olması nedeniyle bu çalışmaya Fidan vd. ’deki (2020) sözcük grubu eklenmiştir. Ders sırasında öğrencilerin ihtiyaçlarına göre bu listenin genişletilebileceği düşünüldüğünden daha yalın olan liste tercih edilmiştir.

Tablo 16’da 1248 sözcük ve sözcüksel birim, Tablo 17’de 131 söylem birim ve Tablo 18’de 47 sözdizimsel birim olmak üzere toplam 1426 birimden oluşan YDT A1 sözcüklüğü önerisi sunulmaktadır.

Tablo 16. OBM bildirışim konularına göre YDT A1 için önerilen sözcük ve sözcüksel birimler

SÖZCÜK VE SÖZCÜKSEL BİRİMLER		
ABD (is.)	abla (is.)	acı (sf.)
aç (sf.)	açık (sf.)	açmak (f.)
ad (is.)	adam (is.)	adet (is.)
adres (is.)	Afrika (is.)	Afrikalı (is.)
ağabey / abi (is.)	ağaç (is.)	ağır (sf.)
ağız (is.)	ağlamak (f.)	ağrı (is.)
ağrı kesici (is.)	ağrımak (f.)	ağustos (is.)
aidat (is.)	aile (is.)	akşam (zf.)
akşam yemeğı (is.)	alerji (is.)	alfabe (is.)
alışveriş (is.)	alışveriş merkezi/ AVM (is.)	alışveriş yapmak (f.)
alışverişe çıkmak (f.)	alışverişe gitmek (f.)	alkol (is.)
almak (f.)	Alman (is.)	Almanca (is.)
Almanya (is.)	alt (is., sf.)	alt çizgi () (is.)
altı (is., sf.)	altın (is., sf.)	altmış (is., sf.)
ama (bağ.)	ambulans (is.)	amca (is.)
Amerikalı (is.)	Amerikan (is.)	anahtar (is.)
anaokulu (is.)	anlamak (f.)	anlatmak (f.)
anne (is.)	anneanne (is.)	Antarktika (is.)
antibiyotik (is.)	apartman (is.)	apartman görevlisi (is.)
ara (is.)	araba (is.)	aralık (is.)
aramak (f.)	aramak (telefonla) (f.)	Arapça (is.)
arka (is., sf.)	arkadaş (is.)	armut (is.)
asansör (is.)	asla (zf.)	Asya (is.)
Asyalı (is.)	aşağı (is., sf., zf.)	aşçı (is.)
aşı (is.)	aşı olmak (f.)	ateş (is.)
atkı (is.)	atlamak (f.)	atlet (is.)
atmak (f.)	Avro (is.)	Avrupa (is.)
Avrupalı (is.)	Avustralya (is.)	Avustralyalı (is.)
ayak (is.)	ayakkabı (is.)	ayna (is.)
aynı (sf.)	ayran (is.)	az (nic.)
az (sf., zf.)	az önce (zf.)	az sonra (zf.)
Azerbaycan (is.)	Azeri (is.)	Azerice (is.)
baba (is.)	babanne (is.)	bacak (is.)
bagaj (is.)	bahçe (is.)	bahşış (is.)
baklava (is.)	bakmak (f.)	bal (is.)
balık (is.)	balıkçı (is.)	balkon (is.)
banka (is.)	banka kartı (is.)	bankamatik (ATM) (is.)
banyo (is.)	banyo yapmak (f.)	bar (is.)

bardak (is.)	basketbol (is.)	baş (is.)
başka (nic.)	başka bir (nic.)	başkent (is.)
başlamak (f.)	batı (is.)	bavul (is.)
bay (sf.)	bayan (sf.)	bayram (is.)
bazen (zf.)	bazı (nic.)	bebek (is.)
beden (is.)	beğenmek (f.)	bekar (sf.)
beklemek (f.)	belge (is.)	belki (zf., bağ.)
ben (zm.)	beraber (zf.)	berber (is.)
bere (is.)	beslemek (f.)	beş (is., sf.)
beyaz (sf.)	bıçak (is.)	bıyık (is.)
biber (is.)	bilet (is.)	bilgisayar (is.)
bilmek (f.)	bin (is., sf.)	bina (is.)
binmek (f.)	bir (is., sf.)	bir (nic.)
bir şey (zm.)	bira (is.)	biraz (nic., zf.)
biraz önce (zf.)	biraz sonra (zf.)	birçok (nic.)
birçok şey (zm.)	biri (zm.)	birinci (sf.)
birisi (zm.)	birkaç (nic.)	birlikte (zf.)
bisiklet (is.)	bitirmek (f.)	bitmek (f.)
biz (zm.)	blok (is.)	bluz (is.)
boğaz (is.)	bol (sf.)	bol bol (zf.)
Bosna Hersek (is.)	boş (sf.)	boş zaman (is.)
Boşnak (is.)	Boşnakça (is.)	boy (is.)
boyun (is.)	bozdurmak (f.)	bozulmak (f.)
börek (is.)	bu (işaret sf. ve zm.)	bu akşam (zf.)
bugün (zf.)	bulaşık (is.)	bulaşık makinesi (is.)
bulmaca (is.)	bulmak (f.)	buluşmak (f.)
bulut (is.) -S.	bulutlu (sf.)	bulutlu (sf.)
bulvar (is.)	bura (zm.)	burası (zm.)
burun (is.)	buzdolabı (is.)	büfe (is.)
büro (is.)	bütün (nic.)	büyük (sf.)
büyükanne (is.)	büyükbaba (is.)	c vitamini (is.)
cadde (is.)	cam (is., sf.)	camii (is.)
ceket (is.)	cep telefonu (is.)	cevap (is.)
cevap vermek (f.)	cevaplamak (f.)	cinsiyet (is.)
cuma (is., zf.)	cumartesi (is., zf.)	cümle (is.)
cüzdan (is.)	çabuk (sf.)	çağırarak (f.)
çalışkan (sf.)	çalışma odası (is.)	çalışmak (f.)
çalmak (f.)	çalmak (f.) (kapı, telefon vb.)	çamaşır (is.)
çamaşır makinesi (is.)	çanta (is.)	çarşamba (is., zf.)
çarşı (is.)	çatal (is.)	çay (is.)
çay bardağı (is.)	çekmek (f.)	çevirmen (tercüman) (is.)
çıkarmak (f.)	çıkış (is.)	çıkmaq (f.)
çiçek (is.)	çikolata (is.)	Çin (is.)
Çince (is.)	Çinli (is.)	çizmek (f.)
çocuk (is.)	çocuk parkı (is.)	çok (nic., sf., zf.)
çorap (is.)	çorba (is.)	çöp (is.)
çöp kovası (is.)	çünkü (bağ.)	dA (bağ.)
dağ (is.)	daha (zf.)	daha önce (hiç) (zf.)
daha sonra (zf.)	daire (is.)	dakika (is.)
dans (is.)	dans etmek (f.)	dar (sf.)
dayı (is.)	dede (is.)	defter (is.)
değişik (sf.)	değişim (is.)	değişim kartı (is.)
değişim yapmak (f.)	değiştirmek (f.)	dekont (is.)
demek (f.)	denemek (f.)	deniz (is.)
deniz kenarı (is.)	denize girmek (f.)	deodorant (is.)
depozito (is.)	derece (is.)	deri (is., sf.)
ders (is.)	ders çalışmak (f.)	devam etmek (f)
dışarı (is., zf.)	dışarı çıkmak (f.)	diğer (nic.)
dil (is.) (organ)	dinlemek (f.)	dinlenmek (f.)

diploma (is.)	diş (is.)	diş fırçası (is.)
diş hekimi (is.)	diş macunu (is.)	dişçi (is.)
dizi (is.)	dizüstü (bilgisayar) (is.)	doğalgaz (is.)
doğmak (f.)	doğru (is., sf., zf.)	doğu (is.)
doğum günü (is.)	doğum tarihi (is.)	doğum yeri (is.)
doksan (is., sf.)	doktor (is.)	dokuz (is., sf.)
dolap (is.)	Dolar (is.)	dolaşmak (f.)
doldurmak (f.)	dolmuş (is.)	dolu (sf.)
domates (is.)	dondurma (is.)	döner (is.)
dönmek (f.)	dört (is., sf.)	döviz bürosu (is.)
durak (is.)	durmak (f.)	duş (is.)
duş almak (f.)	duş jeli (is.)	duvar (is.)
duymak (f.)	dümdüz (zf.)	dün (zf.)
dünya (is.)	düşmek (f.)	düşünmek (f.)
eczacı (is.)	eczane (is.)	eğlenceli (sf.)
eğlenmek (f.)	ekim (is.)	ekmek (is.)
eksi (sf.)	ekşi (sf.)	el (is.)
elbise (is.)	elbise dolabı (is.)	eldiven (is.)
elektrik (is.)	elli (is., sf.)	elma (is.)
e-mail atmak (f.)	emekli (is.)	emlakçı (is.)
en (zf.)	erkek (is.)	erkek kardeş (is.)
erken (zf.)	eski (sf.)	eş (is.)
eşarp (is.)	eşya (is.)	et (is.)
etek (is.)	ev (is.)	ev arkadaşı (is.)
ev hanımı (is.)	ev sahibi (is.)	evcil (hayvan) (sf.)
evet (e.)	evlenmek (f.)	evli (sf.)
eylül (is.)	fakat (bağ.)	fakülte (is.)
farklı (sf.)	fasulye (is.)	fatura (is.)
festival (is.)	fırçalamak (f.)	fırın (is.)
Filistin (is.)	Filistinli (is.)	film (is.)
fincan (is.)	fiyat (is.)	form (is.)
fotoğraf (is.)	fotoğraf çekmek (f.)	fotoğraf makinesi (is.)
fotoğrafçı (is.)	Fransa (is.)	Fransız (is.)
Fransızca (is.)	futbol (is.)	futbol oynamak (f.)
gar (is.)	gardırop (is.)	garson (is.)
gazete (is.)	gece (zf.)	geç (zf.)
geç kalmak (f.)	geçen (sf.)	geçirmek (f.)
geçmek (f.)	gelecek (sf.)	gelmek (f.)
genç (is., sf.)	genellikle (zf.)	geniş (sf.)
gerçekten (zf.)	gerek (lazım) (sf.)	geri (zf.)
geri vermek (f.)	getirmek (f.)	gezi (is.)
gezmek (f.)	gibi (e.)	gidiş dönüş (is.)
giriş (is.)	girmek (f.)	gitar (is.)
gütmek (f.)	giymek (f.)	göl (is.)
gömlek (is.)	göndermek (f.)	görevli (is.)
görmek (f.)	görüntülü konuşmak (f.)	görüşmek (f.)
göstermek (f.)	götürmek (f.)	göz (is.)
gözlük (is.)	gram (is.)	gri (sf.)
grip (is.)	grup (is.)	gülmek (f.)
gün (is.)	gündüz (zf.)	güneş (is.)
güneş gözlüğü (is.)	güneşli (sf.)	güney (is.)
Güney Kore (is.)	Güney Koreli (is.)	güneybatı (is.)
güneydoğu (is.)	günlük (is.)	günlük (sf.)
günlük hayat (is.)	Gürcistan (is.)	Gürcü (is.)
Gürcüce (is.)	güvenlik görevlisi (is.)	güzel (sf.)
haber (is.)	hafif (sf.)	hafta (is.)
hafta içi (is.)	hafta sonu (is.)	haftalık (sf.)
hala (is.)	halı (is.)	hangi (sf.)
harf (is.)	harika (sf.)	harita (is.)

hasta (is.)	hasta olmak (f.)	hastane (is.)
hava (is.)	havaalanı (is.)	havlu (is.)
havuç (is.)	havuz (is.)	hayat (is.)
hayvan (is.)	hazır (sf.)	hazırlamak (f.)
haziran (is.)	hediye (is.)	hediye almak (f.)
hediye etmek (f.)	hediye vermek (f.)	hemen (zf.)
hemşire (is.)	hep (zf.)	her (nic.)
her şey (zm.)	her yer (zm.)	herkes (zm.)
hesap (is.)	hızlı (sf.)	hızlı tren (is.)
hiç (nic., zf.)	hiç kimse (zm.)	hiçbir (nic.)
hiçbir şey (zm.)	Hindistan (is.)	Hintçe (is.)
Hintli (is.)	hobi (is.)	hoca (is.)
hoparlör (is.)	hoşlanmak (f.)	ılık (sf.)
ısınmak (f.)	ışık (is.)	iade (is.)
iade etmek (f.)	iç (sf.)	içecek (is.)
içeri (is., zf.)	için (e.)	içmek (f.)
iki (is., sf.)	il (is.)	ilaç (is.)
ilaç içmek (f.)	ilçe (is.)	ile (bağ.)
ileri (is., zf.)	ilginç (sf.)	ilk (sf.)
ilkbahar (is.)	ilkokul (is.)	imza (is.)
imza atmak (f.)	imzalamak (f.)	ince (sf.)
indirim (is.)	indirim yapmak (f.)	İngilizce (is.)
İngiltere (is.)	inmek (f.) (otobüsten vb.)	insan (is.)
internet (is.)	internet bağlantısı (is.)	internete girmek (f.)
internete girmek (f.)	iptal (is.)	iptal etmek (f.)
isim (is.)	iskele (is.)	İspanya (is.)
İspanyol (is.)	İspanyolca (is.)	istasyon (is.)
istemek (f.)	iş (is.)	iş arkadaşı (is.)
iş yeri (is.)	İtalya (is.)	İtalyan (is.)
İtalyanca (is.)	itfaiye (is.)	iyi (sf.)
izlemek (f.)	Japon (is.)	Japonca (is.)
Japonya (is.)	kabin (is.)	kaç (sf.)
kaçıncı (sf.)	kadın (is.)	kafe (is.)
kafeinsiz (sf.)	kafeterya (is.)	kâğıt (is.)
kahvaltı (is.)	kahvaltı etmek (f.)	kahvaltı yapmak (f.)
kahve (is.)	kahverengi (sf.)	kalabalık (sf.)
kalem (is.)	kalemlik (is.)	kalemtraş (is.)
kalın (sf.)	kalkış saati (is.)	kalkmak (f.)
kalmak (f.)	kalp (is.)	kamera (is.)
kamp yapmak (f.)	kampüs (is.)	kan (is.)
kanepe (is.)	kantin (is.)	kapalı (sf.)
kapatmak (f.)	kapı (is.)	kar (is.)
karar vermek (f.)	kardeş (is.)	karekod (is.)
kargo (is.)	karı koca (is.)	karın (is.)
karşı (is., sf.)	kart (is.)	kasa (is.)
kasap (is.)	kâse (is.)	kasım (is.)
kasiyer (is.)	kaşık (is.)	kat (is.)
kayak yapmak (f.)	kaybetmek (f.) (cüzdan vb.)	kaybetmek (f.) (maçı vb.)
kayıt (is.)	kayıt olmak (f.)	kayıt olmak (f.)
kazak (is.)	Kazak (is.)	Kazakça (is.)
Kazakistan (is.)	kazanmak (f.) (maçı vb.)	kazanmak (f.) (para vb.)
keci (is.)	kek (is.)	kelime (is.)
kemer (is.)	Kenya (is.)	Kenyalı (is.)
kesilmek (elektrik/su) (f.)	kesmek (f.)	kestane (is.)
kırılmak (f.)	kırılmak (f.)	kırk (is., sf.)
kırmak (f.)	kırmızı (sf.)	kısa (sf.)
kısa çizgi (-) (is.)	kış (is.)	kışın (is.)
kıyafet (is.)	kız (is.)	kız kardeş (is.)
kızmak (f.)	kibar (sf.)	kilo (is.)

kilogram (is.)	kilometre (is.)	kim (zm.)
kimlik (is.)	kimlik kartı (is.)	kimse (zm.)
kira (is.)	kiracı (is.)	kiralamak (f.)
kiralık (is. / sf.)	kirli (sf.)	kişi (is.)
kitap (is.)	kitaplık (is.)	klavye (is.)
klima (is.)	klirik (is.)	kol (is.)
kola (is.)	kolay (sf.)	koltuk (is.)
komik (is.)	komşu (is.)	konser (is.)
kontrol etmek (f.)	konusmak (f.)	Korece (is.)
koridor (is.)	korkmak (f.)	koşmak (f.)
koymak (f.)	koyu (sf.)	köfte (is.)
köpek (is.)	köprü (is.)	köşe (is.)
kötü (sf.)	köy (is.)	kravat (is.)
kredi kartı (is.)	krem (is.)	krem sürmek (f.)
kreş (is.)	kuaför (is.)	kulak (is.)
kulaklık (is.)	kullanıcı adı (is.)	kullanmak (f.)
kulüp (is.)	kumanda (is.)	kurs (is.)
kuruş (is.)	kuş (is.)	kutlamak (f.)
kutu (is.)	kutu (is.)	kuyruklu a (ed) (@) (is.)
kuzey (is.)	kuzeybatı (is.)	kuzeydoğu (is.)
küçük (sf.)	külöt (is.)	kütüphane (is.)
laboratuvar (is.)	lahmacun (is.)	laktosuz (sf.)
lambda (is.)	lazım (gerek) (sf.)	lezzetli (sf.)
limon (is.)	Lira (is.)	lise (is.)
liste (is.)	litre (is.)	lokanta (is.)
maç (is.)	maç yapmak (is.)	mağaza (is.)
mahalle (is.)	makarna (is.)	makine (is.)
manav (is.)	marka (is.)	market (is.)
mart (is.)	masa (is.)	maske takmak (f.)
mavi (sf.)	mayıs (is.)	mektup (is.)
memur (is.)	menü (is.)	merak etmek (f.)
merdiven (is.)	mesaj (is.)	meşgul (sf.)
metin (is.)	metre (is.)	metro (is.)
mevsim (is.)	meşdan (is.)	meyve (is.)
meyve suyu (is.)	mezun olmak (f.)	mısır (is.)
Mısır (is.)	Mısırlı (is.)	mikrofon (is.)
milyar (is., sf.)	milyon (is., sf.)	mimar (is.)
minibüs (is.)	modem (is.)	monitör (is.)
mont (is.)	mor (is., sf.)	motosiklet (is.)
muayene etmek (f.)	muayene olmak (f.)	mutfak (is.)
mutlu (sf.)	muz (is.)	müdür (is.)
mühendis (is.)	müşteri (is.)	müze (is.)
müzik (is.)	nakit (is.)	nasıl (sf., zf.)
ne (miktar zf., zm.)	ne kadar (miktar ve soru zf.)	ne zaman (zm.)
neden (zf.)	nefret etmek (f.)	nehir (is.)
nere (zm.)	nereli (zm.)	neresi (zm.)
neşeli (sf.)	nezle (is.)	niçin (zf.)
nisan (is.)	niye (zf.)	no. (is.)
nokta (.) (is.)	normal (is., sf.)	not (is.)
numara (is.)	o (kişi zm., işaret sf. ve zm.)	ocak (is.)
ocak (is.) (ay)	oda (is.)	ofis (is.)
oğul (is.)	okul (is.)	okumak (f.)
okumak (okulda vb.)	olmak (f.)	on (is., sf.)
onay kodu (is.)	onlar (zm.)	ora (zm.)
orası zm.)	organik (sf.)	orman (is.)
ortaokul (is.)	otel (is.)	otobüs (is.)
otopark (is.)	oturma odası (is.)	oturmak (f.)
otuz (is., sf.)	oynamak (f.)	oyun oynamak (f.)

oyuncu (is.) (sinema/teyatro/spor)	ödemek (f.)	ödev (is.)
ödev yapmak (f.)	öğle yemeği (is.)	öğleden önce (is.)
öğleden sonra (is.)	öğlen (zf.)	öğrenci (is.)
öğrenmek (f.)	öğretmek (f.)	öğretmen (is.)
öksürmek (f.)	öksürük (is.)	öksürük şurubu (is.)
ölçmek (f.)	ölmek (f.)	ön (is., sf.)
önce (zf.)	önemli (sf.)	örnek (is.)
özlemek (f.)	özür dilemek (f.)	pahalı (sf.)
paket (is.)	palto (is.)	pansiyon (is.)
pantolon (is.)	para (is.)	para çekmek (f.)
para üstü (is.)	para yatırmak (f.)	park (is.)
park etmek (f.)	parmak (f.) (is.)	parola (is.)
parti (is.)	parti yapmak (f.)	pasaport (is.)
pasta (is.)	pastane (is.)	patates (is.)
patlıcan (is.)	pazar (is.) (II)	pazar (is., zf.) (gün)
pazartesi (is., zf.)	pembe (sf.)	pencere (is.)
perde (is.)	perşembe (is., zf.)	peynir (is.)
pide (is.)	pikniğe gitmek (f.)	piknik (is.)
piknik yapmak (f.)	pilav (is.)	pilot (is.)
pirinç (is.)	pişmek (f.)	piyano (is.)
pizza (is.)	plaj (is.)	plan (is.)
plan yapmak (f.)	plastik (is., sf.)	poğaça (is.)
polis (is.)	portakal (is.)	posta kodu (is.)
postane (is.)	poşet (is.)	problem (is.)
program (is.)	puan (is.)	radio (is.)
rahat (sf.)	rakı (is.)	randevu (is.)
randevu almak (f.)	reçel (is.)	reçete (is.)
renk (is.)	renkli (sf.)	resim (is.)
resim yapmak (f.)	restoran (is.)	rica etmek (f.)
Rus (is.)	Rusça (is.)	Rusya (is.)
rüzgâr (is.)	rüzgarlı (sf.)	saat (is.)
sabah (zf.)	sabun (is.)	saç (is.)
saç kestirmek (f.)	sade (sf.)	sadece (zf.)
sağ (is., sf.)	sahil (is.)	sakal (is.)
sakin (sf.)	salam (is.)	salata (is.)
salatalık (is.)	salı (is., zf.)	salon (is.)
sandalye (is.)	sandviç (is.)	santimetre (is.)
sarı (sf.)	sarımsak (is.)	satıcı (is.)
satılık (is./ sf.)	satın almak (f.)	satmak (f.)
satranç (is.)	satranç oynamak (f.)	sayfa (is.)
sayı (is.)	sebze (is.)	seçenek (is.)
seçmek (f.)	sehpa (is.)	sekiz (is., sf.)
sekreter (is.)	seksen (is., sf.)	sen (zm.)
sene (is.)	sepet (is.)	serin (sf.)
sert (sf.)	servis (teknik servis) (is.)	servis (teknik servis) (is.)
sevmek (f.)	seyahat (is.)	seyahat etmek (f.)
seyretmek (f.)	sıcak (sf.)	sıfır (is., sf.)
sık sık (zf.)	sıkıcı (sf.)	sıkılmak (f.)
sınav (is.)	sınıf (is.)	sınıf arkadaşı (is.)
sıra (is.) (dizi)	sıra (is.) (mobilya)	sıraya girmek (f.)
sigara (is.)	sigara içmek (f.)	silgi (is.)
silmek (f.)	simit (is.)	simitçi (is.)
sinek (is.)	sinema (is.)	sinirli (sf.)
sipariş (is.)	sipariş vermek (f.)	site (is.)
siyah (sf.)	siz (zm.)	soda (is.)
soğan (is.)	soğuk (sf.)	soğumak (f.)
sohbet (is.)	sohbet etmek (f.)	sokak (is.)
sol (is., sf.)	son (sf.)	son kullanma tarihi (is.)

sonbahar (is.)	sonra (zf.)	sormak (f.)
soru (is.)	soru sormak (f.)	sosis (is.)
soyadı (is.)	söylemek (f.)	sözcük (is.)
sözleşme (kontrat) (is.)	sözlük (is.)	spor (is.)
spor merkezi (is.)	spor salonu (is.)	spor salonu (is.)
spor yapmak (f.)	stadyum (is.)	su (is.)
sucuk (is.)	sulamak (f.)	Suriye (is.)
Suriyeli (is.)	sürmek (f.)	sürmek (f.) (ders, yol vb.)
sürpriz yapmak (f.)	süt (is.)	sütyen (is.)
Svahili (is.)	şampuan (is.)	şapka (is.)
şarap (is.)	şarj (is.)	şarj etmek (f.)
şarkı söylemek (f.)	şarkıcı (is.)	şaşırmak (f.)
şehir (is.)	şeker (is.)	şemsiye (is.)
şifre (is.)	şimdi (zf.)	şişe (is.)
şişman (sf.)	şoför (is.)	şort (is.)
şu (işaret sf. ve zm.)	şubat (is.)	şura (zm.)
şurası (zm.)	tabak (is.)	tablet (is.)
tablo (is.)	tahmin etmek (f.)	tahta (is.)
tahta (is., sf.)	takım (is.)	takmak (f.) (gözlük vb.)
taksi (is.)	taksici (is.)	taksim (/) (is.)
taksit (is.)	tam (sf.)	tamir etmek (f.)
tane (is.)	tanımak (f.)	tanışmak (f.)
tanıtmak (f.)	taramak (f.)	tarif etmek (f.)
tarih (is.)	taşımak (f.)	taşınır bellek/ USB bellek (is.)
tatil (is.)	tatil yapmak (f.)	tatile çıkmak (f.)
tatlı (is.)	tatmak (f.)	tavuk (is.)
taze (sf.)	tekrar (zf.)	tekrar etmek (f.)
tekrarlamak (f.)	telefon (is.)	telefon etmek (f.)
telefonu açmak (f.)	telefonu kapatmak (f.)	televizyon (is.)
temassız (sf., zf.)	tembel (sf.)	temiz (sf.)
temizlemek (f.)	temizlik yapmak (f.)	temmuz (is.)
tencere (is.)	teneffüs (is.)	tenis (is.)
tereyağı (is.)	terlik (is.)	terzi (is.)
teslim edilmek (f.)	teslimat (is., sf.)	teşekkür etmek (f.)
teyze (is.)	tıklamak (f.)	tıraş (is.)
tırnak (is.)	tire (-) (is.)	tişört (is.)
tiyatro (is.)	tok (sf.)	top (is.)
top oynamak (f.)	toplamak (f.) (evi vb.)	toplantı (is.)
toplantı yapmak (f.)	torba (is.)	torun (is.)
tost (is.)	trafik (is.)	tren (is.)
tur (is.)	turist (is.)	turuncu (sf.)
tuvalet (is.)	tuz (is.)	tuzlu (sf.)
Türk (is.)	Türk kahvesi (is.)	Türkçe (is.)
Türkiye (is.)	Türkmen (is.)	Türkmence (is.)
Türkmenistan (is.)	ucuz (sf.)	uçak (is.)
uçmak (f.)	Ukrayna (is.)	Ukraynaca (is.)
Ukraynalı (is.)	un (is.)	unutmak (f.)
usta (is.)	uyanmak (f.)	uyku (is.)
uyumak (f.)	uzak (sf.)	uzun (sf.)
ücret (is.)	üç (is., sf.)	ülke (is.)
üniversite (is.)	ünlü (sf.)	üst (is., sf.)
üşümek (f.)	üşütmek (f.)	ütü (is.)
ütü yapmak (f.)	ütülemek (f.)	üye olmak (f.)
üzgün (sf.)	üzülmek (f.)	üzüm (is.)
vahşi (hayvan) (sf.)	vapur (is.)	varış saati (is.)
varmak (f.)	vazo (is.)	ve (bağ.)
vegan (is.)	vejetaryen (is.)	vermek (f.)
veya (bağ.)	vitamin (is.)	voleybol (is.)
ya da (bağ.)	yabancı (is., sf.)	yabancı dil (is.)

yağ (is.)	yağmak (f.)	yağmur (is.)
yağmurlu (sf.)	yakın (sf.)	yakışıklı (sf.)
yalan söylemek (f.)	yalnız (zf.)	yan (is., sf.)
yanlış (sf.)	yapmak (f.)	yardım etmek (f.)
yardımcı (is.)	yarım (sf.)	yarın (zf.)
yastık (is.)	yaşamak (f.)	yaşlı (sf.)
yatak (is.)	yatak odası (is.)	yatmak (f.)
yavaş (zf.)	yaz (is.)	yazın (zf.)
yazlık (sf.)	yazmak (f.)	yedi (is., sf.)
yeğen (is.)	yemek (f.)	yemek (is.)
yemek pişirmek (f)	yemek söylemek (f.)	yemek yapmak (f.)
yemek yemek (f.)	yemekhane (is.)	yeni (sf.)
yeni yıl (is.)	yer (is.)	yeşil (sf.)
yetmiş (is., sf.)	yıkamak (f.)	yıl (is.)
yılbaşı (is.)	yıldız (is.)	yirmi (is., sf.)
yiyecek (is.)	yoğurt (is.)	yol (is.)
yolcu (is.)	yorgun (sf.)	yorulmak (f.)
yönetici (is.)	yukarı (is., sf.)	yumurta (is.)
yumuşak (sf.)	Yunan (is.)	Yunanca (is.)
Yunanistan (is.)	yurt (is.)	yurt dışı (is.)
yurt içi (is.)	yüksek (sf.)	yürümek (f)
yürüyüş (is.)	yürüyüş yapmak (f.)	yürüyüşe çıkmak (f.)
yüz (is.)	yüz (is., sf.) (sayı)	yüzde (%) (is.)
yüzme (is.)	yüzmek (f.)	zaman (is.)
zayıf (is.)	zeytin (is.)	zeytinyağı (is.)
ziyaret etmek (f.)	ziyaretçi (is.)	zor (sf.)

Tablo 17. OBM bildirişim konularına göre YDT A1 için önerilen söylem birimler

(bana) yardım eder misin(iz)?	(Başka) bir şey ister misiniz?
(burada) inebilir miyim?	(Çok) iyi fikir
(Tanıştığımızıza) memnun oldum	Aaa!
Acaba?	Affedersin(iz)
Afiyet olsun.	Alo
Ay!	Bakar mısınız?
Başarılar	Ben de
Bence de	Beyefendi
Bi(r) dakika lütfen	Bir şey değil
Bir şey sorabilir miyim?	Bir şey söyleyebilir miyim?
Bol şans	Borcum ne kadar?
Bu ne demek?	Buyurun
Çok hoş	Çok naziksiniz ama ...
Çok tatlı	Çok yaşa
Dikkat et	Dikkat!
Dur!	Düğmeye basar mısın(iz)?
Efendim	Efendim?
Eline sağlık	Emin değilim
Eminim	Evet
Eyvah!	Fark etmez
Geçebilir miyim?	Geçmiş olsun
Gerçekten mi?	Görüşmek üzere
Görüşürüz	Güle güle
Güle güle kullan(ın)	Günaydın
Hanımfefendi	Harika
Hayır	Hayır, teşekkürler/ sağ ol
Hayırlı olsun	Hım
Hiçbir fikrim yok	Hocam
Hoş bulduk	Hoş geldin(iz)
Hoşça kal(ın)	İmdat!
İnanmıyorum!	İnecek var.
İnşallah	İyi akşamlar

İyi bayramlar	İyi dersler
İyi eğlenceler	İyi geceler
İyi günler	İyi ki doğdun
İyi misin?	İyi seneler
İyi tatiller	İyi uykular
İyi yolculuklar	İyilik
Kendine iyi bak	Kesinlikle
Kızım	Kim o?
Kolay gelsin	Lütfen
Merhaba	Mutlu yıllar
Mutluluklar	Müsait bir yerde (lütfen)
Nasıl(sın(iz)?	Nasıl(sın, iyi misin?
Ne (kadar) güzel	Ne dersin(iz)?
Ne haber?	Oğlum
Olabilir	Olmaz
Ooo!	Öğretmenim
Önemli değil	Öyle mi?
Özür dilerim	Pardon
Peki	Rica ederim
Saat kaç?	Saat kaçta?
Sağ ol(un)	Sanırım
Selam	Sen de gör
Sence	Sizce
Size de	Size katılıyorum.
Sizi anlamadım	Sorun değil
Tabii (ki)	Tamam
Tamam mı?	Tebrik ediyorum/ederim
Tebrikler	Tekrar eder misin(iz)?
Tekrar lütfen	Teşekkür ediyorum/ederim
Teşekkürler	Umarım
Üzgünüm	X ^{is.} +In(Iz) kutlu olsun!
X ^{is.} alabilir miyim?	X ^{is.} getirir misin(iz)?
X ^{is.} , f.+mAk ister misiniz?	Ya X ^{ad} ?
Ya!	

Tablo 18. OBM bildirişim konularına göre YDT A1 için önerilen sözdizimsel birimler

(Saat) X ^{saat} +A X ^{dakika} kala	(Saat) X ^{saat} +A X ^{dakika} var
(Saat) X ^{saat} +I X ^{dakika} geçe	(Saat) X ^{saat} +I X ^{dakika} geçiyor
(Saat) X ^{sayı} +A çeyrek kala	(Saat) X ^{sayı} +A çeyrek var
(Saat) X ^{sayı} +I çeyrek geçe	(Saat) X ^{sayı} +I çeyrek geçiyor
(Saat) X ^{sayı} buçuk	(Saat) X ^{sayı} buçukta
FiiL+mAk için	X ^{(I)ncI/ilk, son} sayfa
X ^{ay, gün, hafta} +DA X ^{Sayı} defa	X ^{ay, gün, hafta} +DA X ^{Sayı} kez
X ^{is.} +DAn önce	X ^{is.} +DAn sonra
X ^{is.} +İY. var+ZAMAN+3. kişi	X ^{is.} +İY. yok+ZAMAN+3. kişi
X ^{is.} +ZAMAN+KİŞİ değil	X ^{is.} amca
X ^{is.} hakkında	X ^{is.} için
X ^{is.} ile	X ^{is.} la ilgili
X ^{is.} teyze	X ^{is.} ya da X ^{is.}
X ^{is., zm.} +A göre	X ^{özel is.} abla
X ^{özel is.} ağabey	X ^{özel is.} Bey
X ^{özel is.} Hanım	X ^{özel is.} Hoca
X ^{sayı} defa	X ^{sayı} kez
X ^{sayı} X ^{agustos, eylül vd.}	X ^{sayı} X ^{agustos, eylül vd.} +DA
X ^{sayı} X ^{agustos, eylül vd.} X ^{gün is.}	X ^{sayı} X ^{zaman is.} önce
X ^{sayı} X ^{zaman is.} sonra	X ^{sayı} yaşında(imek)
X ^{yer is.} +DA X ^{is.} var+ZAMAN+3.kişi	X ^{yer is.} +DA Y ^{is.} yok+ZAMAN+3.kişi
X ^{yer, zaman is.} +A kadar	X ^{yer, zaman is.} +DAn X ^{yer, zaman is.} +A kadar
X ^{zm.} +İLGİ hakkında	X ^{zm.} +İLGİ için
X ^{zm.} +İLGİ ile	

5.4. Öneriler

Bu çalışma, A1 dil kullanıcılarının sözvarlığı ihtiyaçlarına dönük yazılı uzman görüşleri ve A1 düzeyini tamamlamış ve öğrenimine devam etmekte olan öğrenciler ile yapılmış olan odak grup görüşmelerinden elde edilen nitel veriler ile durum çalışması niteliği taşımakta olup az sayıda örneklem ile çalışılmıştır. Önceki söz varlığı çalışmalarından farklı olarak öğrenenlerin ihtiyaçları önceliklendirilmiştir. Bu çalışmanın konusuna ve amacına benzer daha geniş kapsamlı çalışma yapılması ve öğrencilere anket uygulama yoluyla elde edilecek nicel verilerle daha büyük bir örnekleme sözvarlığı ihtiyaç analizi araştırmaları yapılması önerilmektedir.

Bu çalışmaya katılan öğrencilerin ihtiyaç olarak belirtmiş olduğu bazı hedef görev ve alt görevler ile ilgili Türkçe konuşurlardan elde edilmiş kayıtların eksikliğine rastlanmış olmasından dolayı ilgili dil kullanım alanları ve konular için hedef söylemlerin belirlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

A1 yeterlik düzeyi dışında diğer düzeyler için de göreve dayalı ihtiyaç analizi çalışmaları yapılması ve çalışma kapsamına hedef söylemlerin belirlenmesi aşamasının da alınması önerilmektedir. Hedef söylemlerin belirlenmesi için bildirişim konularına uygun dil kullanım alanlarında Türkçe konuşurlardan, güncel dil kullanımlarının saptanabilmesi için, sözlü veri elde edilmesi önerilmekle birlikte dil yeterlik düzeylerine göre sıklık çalışmaları ile desteklenerek çalışılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, hedef görev olarak belirlenmiş olan ancak Türk konuşurların içinde bulunmadığı bazı durumlar da saptanmıştır. Örneğin, yabancı uyruklu bir kişinin oturma izni için Göç İdaresi ile yapması gereken görüşme veya SIM kart alması işleminde sahip olduğu vize türüne göre işlemin değişiklik sergilemesi nedeniyle, Türk konuşurların maruz kalmadığı sorular içereceği düşünüldüğünden, bunlar ve benzer durumlar için hedef söylemin

belirlenmesi ile ilgili çalışmaların bütün dil düzeyleri için gerekli olduğu düşünülmektedir.

Long'da (2018) da belirtildiği gibi göreve dayalı ihtiyaç analizi ile belirlenen hedef görevler için uygun hedef söylemlerin de belirlenmesinin ardından ilgili dil düzeyine uygun ders programının düzenlenebilmesi için pedagojik amaçlar doğrultusunda hedef görevlerin daha az karmaşık türleri, başka bir deyiş ile pedagojik görevlerin belirlenmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı sadece A1 sözvarlığı ihtiyacının belirlenmesi olduğundan pedagojik hedefler belirlenmemiştir, sadece sunulacak olan sözvarlığının A1 ölçütlerine uygunluğu dikkate alınmıştır. Ancak, öğrenenlerin yaş aralığına ve dil yeterlik düzeylerine göre ders programları üzerine yapılacak olan çalışmalarda pedagojik hedeflerin belirlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bu çalışmada sunulmuş olan A1 sözvarlığı ile ders materyalleri düzenlemelerinde, dinleme ve okuma metinleri oluşturulabilmesine, örnek diyaloglar üretilebilmesine, ders kitaplarına yardımcı olacak sözlüklerin geliştirilmesine ve derslerde kullanılmak üzere veya boş zaman etkinliği olarak okuma için öykü kitaplarının yazılabilmesine katkı sağlaması umulmaktadır.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (1982). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim 3. Cilt.* Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aksan, D. (2004a). *Türkçenin sözcük varlığı* (3. Basım). Engin Yayınları.
- Aksan, D. (2004b). *Dilbilim ve Türkçe yazıları*. Multilingual.
- Aksan, Y., Aksan M., Özel, S. A. ve Yılmaz H. (2014). Web tabanlı Türkçe ulusal derlemi (TUD). M. Akgül, U. Çağlayan, E. Derman ve A. Özgüt (Ed.), *Akademik bilişim'14: 5-7 Şubat XVI. akademik bilişim konferansı bildirileri Mersin üniversitesi* (s. 861-868) içinde. İnternet Teknolojileri Derneği. <https://ab.org.tr/kitap/ab14.pdf>
- Aksan, Y., Aksan, M., Mersinli Ü. ve Demirhan, U. U. (2017). *A frequency dictionary of Turkish: Core vocabulary for learners*. Routledge.
- Aksu, B. T. ve Adalı E. (2018). *Çağdaş Türkçenin sıklık sözlüğü*. Ötüken Neşriyat.
- Aşık, U. (2007). *Yabancılar için temel Türkçe sözcük varlığının oluşturulması* (Tez No: 211630) [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Aydın, M. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders ve okuma kitaplarındaki kelime sıklığı ve seviyelere göre sözcük hazinesi çalışması* (Tez No: 397374) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Baker, P. (2010). Corpus methods in linguistics. L. Litosseliti (Ed.), *Research methods in linguistics* (s. 93-114) içinde. Continuum International Publishing.
- Baxter, P. ve Jack, S. (2008). Qualitative Case Study Methodology: Study Design and Implementation for Novice Researchers. *The Qualitative Report*, 13(4), 544-559. <http://www.nova.edu/ssss/QR/QR13-4/baxter.pdf>

- Barın, E. (2004). Yabancılar Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, (1), 19-30.
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/156774>
- Berwick, R. (1989). Needs assessment in language programming: From theory to practice. R.K. Johnson (Ed.), *The second language curriculum* (s 48–62) içinde. Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org/core/books/abs/second-language-curriculum/needs-assessment-in-language-programming-from-theory-to-practice/1F31477C9F4DA6087467A53A2AA88E03>
- Brindley, G. (1989). The role of needs analysis in adult ESL program design. R. K. Johnson (Ed.), *The second language curriculum* (s.63-78) içinde. Cambridge University Press.
- Brown, J. D. (1995). *The elements of the language curriculum: A systematic approach to programme development*. Heinle & Heinle.
- Brown, J. D. (2009). Foreign and second language needs analysis. M. H. Long ve C. J. Doughty (Ed.), *The handbook of language teaching* (s.269- 293) içinde. Blackwell Publishing.
https://www.researchgate.net/publication/228031507_Foreign_and_Second_Language_Needs_Analysis
- Council of Europe, (2001). *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assesment*. Council of Europe, Cambridge University Press.
<https://rm.coe.int/1680459f97>
- Council of Europe. (2015, 23 Temmuz). Language needs.
<https://www.coe.int/en/web/lang-migrants/language-needs-analysis-of->

Council of Europe, (2018). *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assesment* (Companion volume with new descriptors). Council of Europe, Cambridge University Press.

Council of Europe, (2020). *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assesment* (Companion volume). Council of Europe, Cambridge University Press. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>

Chambers, F. (1980). A re-evaluation of needs analysis in ESP. *The ESP Journal* 1(1), 25-33.

Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research* (4. Baskı). Pearson.

Çalışkan, N. (2020). *Türkçe A1 ve A2 düzeylerine yönelik diller için Avrupa ortak metinler çerçevesine uyumlanmış bir söz varlığı önerisi*. Nobel Bilimsel Eserler.

Çokluk, Ö., Yılmaz, K. ve Oğuz, E. (2011). Nitel bir görüşme yöntemi: Odak grup görüşmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4 (1), 95-107.

Dilbilim Derneği (t.y.). *Derlem dilbilim*. 09 Nisan 2023 tarihinde <https://www.dilbilimdernegi.org/derlem-dilbilim/> adresinden alınmıştır.

Dodigovic, M. ve Agustín-Llach, M. P. (Ed.) (2020). *Vocabulary in curriculum planning: Needs, strategies and tools*. Palgrave Macmillan.

Edley, N. ve Litosseliti, L. (2010). Contemplating interviews and focus groups. L. Litosseliti (Ed.), *Research methods in linguistics* (s. 155-179) içinde. Continuum International Publishing.

Fidan, D., Tomrukcu Küçüköztürk, B., Arslan, H. ve Basut, M. (2020). Dilfi yabancılar için Türkçe görsel sözlük ve etkinlik kitabı (A1-A2). Kültür Sanat Basımevi.

Fidan D., Tomrukcu, B., Arslan, H. ve Basut, M. (2022). Yabancılar için Türkçe görsel sözlük ve etkinlik kitabı. K. İşeri ve B. Çetin (Ed.), *Türkçenin eğitimi-öğretiminde kuramsal ve uygulamalı çalışmalar* 12 (s. 321 – 343) içinde. Türk Dil Kurumu Yayınları.

https://www.researchgate.net/publication/358119574_Yabancılar_Icin_Turkce_Gorsel_Sozluk_ve_Etkinlik_Kitabi_A1-A2

Gilabert, R. ve Malicka, A. (2021). From needs analysis to task-based design: Methodology, assesment and programme evaluation. N. P. Sudharshana and L. Mukhopadhyay (Ed.), *Task-based language teaching and assessment* (s. 93-118) içinde. Springer. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-981-16-4226-5_6

Günay, V. D. (2007). *Sözcükbilime giriş*, Multilingual.

Hutchinson, T. ve Waters, A. (1987). *English for specific purposes*. Cambridge University Press.

Köse, D. ve Özsoy, E. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe Öğretiminde temel söz edimleri*. Paradigma Akademi.

Krueger, R. A. ve Casey, M. A. (2014). Focus Groups: A practical guide for applied research (5. Baskı). Sage Publications.

Long, M. H. (2000). Focus on form in task-based language teaching. *University of Hawai'i Working Papers in ESL*, 16(2), s. 35-49.

Long, M. H. (2005a). Methodological issues in learner needs analysis. In M. H. Long (Ed.), *Second language needs analysis* (s. 19–76) içinde. Cambridge University Press.

Long, M. H. (Ed.). (2005b). *Second language needs analysis*. Cambridge University Press.

Long, M. H. (2018, Aralık 14). Needs analysis. C. A. Chapelle (Ed.), *The Encyclopedia of Applied Linguistics*, 1-5. John Wiley & Sons, Ltd.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/9781405198431.wbeal0860.pub2>

Milton, J. (2010). The development of vocabulary breadth across the CEFR levels. G. Pallotti ve F. Rosi (Ed.), *Communicative proficiency and linguistic development: Intersections between SLA and language testing research* (s. 211-232) içinde. European Second Language Association.
<http://eurosla.org/monographs/EM01/EM01tot.pdf#page=211>

Milton, J. ve Alexiou, T. (2020). Vocabulary size assessment: assessing the vocabulary needs of learners in relation to their CEFR goals. M. Dodigovic ve M. P. Agustín-Llach, (Ed.), *Vocabulary in curriculum planning: Needs, strategies and tools* (s.9-28) içinde. Palgrave Macmillan.

Munby, J. (1978). *Communicative syllabus design: A sociolinguistic model for defining the content of purpose-specific language programmes*. Cambridge University Press.

Mutluay, A. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde televizyon dili: Öncelikli söz varlığı derlemi (Tez No: 835626) [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Nation, I. S. P. (2001). *Learning vocabulary in another language*, Cambridge Applied Linguistics.

Nunan, D. (1988). *The learner-centred curriculum*. Cambridge University Press.

Nunan, D. (2001). Syllabus design. M. Celce-Murcia (Ed.), *Teaching English as a second or foreign language* (3. Baskı, s. 55-65) içinde. Heinle & Heinle.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (t.y.). ODTÜ derlem. 29 Eylül 2023 tarihinde <https://ii.metu.edu.tr/tr/odtu-derlem> adresinden alınmıştır.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (t.y.). ODTÜ metin düzeyinde işaretlenmiş derlem projesi. 29 Eylül 2023 tarihinde <http://medid.ii.metu.edu.tr/index.html> adresinden alınmıştır.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (t.y.). ODTÜ sözlü Türkçe derlemi. 29 Eylül 2023 tarihinde <https://std.metu.edu.tr/> adresinden alınmıştır.

Patton, M. Q. (2014). *Qualitative Research and Evaluation Methods* (4. Baskı). Sage Publications.

Polat, Y., Köse, D., ve Durmuş, A. O. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe ilk kazanımlar için başvuru rehberi: AI öncesi*. Kurmay Yayınevi.

Resmi Crahay, S. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi AI düzeyinde kullanılmak üzere Türkçe konuşurların kullandıkları sözcük ve ifadelerin derlenerek bildirilişim konuları altında sınıflandırılması* (Tez No: 555491) [Yüksek lisans tezi, Başkent Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Richards, J. C. (2001). *Curriculum development in language teaching*. Cambridge University Press.

Richterich, R. (1972). A model for the definition of language needs of adult learning a modern language. Council of Europe.

Richterich, R. ve Chancerel, J. L. (1987). *Identifying the needs of adults learning a foreign language*. Prentice-Hall International.

[https://openlibrary.org/books/OL10088881M/Identifying the Needs of Adults Learning](https://openlibrary.org/books/OL10088881M/Identifying_the_Needs_of_Adults_Learning)

Sarıgül, K. (2021). *Türkçe A1 söz varlığı*. Gece Kitaplığı.

Schmitt, N. (2010). *Researching vocabulary: A vocabulary research manual*. Palgrave Macmillan.

Sinclair, J. McH. ve Renouf, A. (1988). A lexical syllabus for language learning. R. Carter ve M. McCarthy (Ed.), *Vocabulary and language teaching* (s. 140-160) içinde. Routledge.

Sönmez, H. (2019, Ocak 31). An examination of needs analysis research in the language education process, 7(1), 8-17. *International Journal of Education & Literacy Studies*. Australian International Academic Centre. <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.7n.1p.8>

Şimşek, A. (Ed.). (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Anadolu Üniversitesi. <https://ets.anadolu.edu.tr/storage/nfs/ARY101U/ebook/ARY101U-12V1S1-8-0-1-SV1-ebook.pdf>

Tudor, I. (2003, Mart). Learning to live with complexity: towards an ecological perspective on language teaching. *System*, 31 (1), 1-12. https://www.academia.edu/6097301/Ecological_perspective_on_language_teaching

Tunçel, H. (2011). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde sözlü Türkçenin kelime sıklığı ve yaygınlığını belirleme çalışması* (Tez No: 308967) [Yüksek lisans tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Türkçe Ulusal Derlemi (t.y.). TUD hakkında. 29 Eylül 2023 tarihinde <https://v3.tnc.org.tr/tnc/about-tnc> adresinden alınmıştır.

Türkçe Ulusal Derlemi (t.y.). Türkçe ulusal derlemi içerik. 29 Eylül 2023 tarihinde <https://www.tnc.org.tr/tr/derlem-hakkinda/icerik/> adresinden alınmıştır.

Vardar, B. (2002). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. Multilingual Yabancı Dil Yayınları.

Vaughan, E. (2010). How can teachers use a corpus for their own research? A. O’Keeffe, M. McCarthy (Ed.), *The Routledge Handbook of Corpus Linguistics* (s. 471-485) içinde. Routledge.

West, R. (1994, Ocak). Needs analysis in language teaching. *Language Teaching*, 27(1). 1-19. http://journals.cambridge.org/abstract_S0261444800007527

West, R. (1997). Needs analysis: state of the art. R. Howard, G. Brown (Ed.), *Teacher Education for Languages for Specific Purposes* (s. 68-80) içinde. Multilingual Matters.

Wilkins, D. A. (1972). *Linguistics in language teaching*. Massachusetts Institute of Technology Press. https://openlibrary.org/works/OL8001041W/Linguistics_in_language_teaching?edition=key%3A/books/OL21219112M

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. Baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yin, R. K. (2006). Case study methods. J. L. Green, G. Camilli, P. B. Elmore (Ed.), *Handbook of complementary methods in education research* (s. 111-122) içinde. Lawrence Erlbaum Associates,

Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods* (6. Baskı). Sage Publications.

EKLER

EK 1: Yazılı Görüş Formu

GÖRÜŞ FORMU

Araştırmanın amacı, YDT A1 düzeyi için Türkçe kullanıcılarının ihtiyacını belirlemek ve bir sözcük önerisinde bulunmak, sık kullanılan ders kitaplarında önerilen sözcük ve Türkçe konusurlardan elde edilen sözcük sıklığı ve yaygınlığı çalışmaları ile dil kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılaştırarak etkin bir sözcük önerisi sunmaktır.

TARİH: __ / __ / 2024

GİRİŞ

Merhaba, adım İpek Gürçağlar. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dilbilimi Bölümü'nde yüksek lisans öğrencisiyim. Aynı zamanda Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy Şubesi'nde yabancı dil olarak Türkçe okutmanıyım. Yabancı dil olarak Türkçe A1 dil kullanıcılarının sözcük ihtiyacı üzerine bir tez çalışması yapıyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların ders geliştirme materyallerine katkı sağlayacağını ümit ediyorum. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uzun yıllar deneyimli bir uzman olarak sizin görüşlerinizin önemli olduğunu düşünüyorum ve araştırmaya katkılarınız için şimdiden size teşekkür ederim. Bu çalışmada elde edilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Araştırma sonuçlarını yazarken katılımcıların adlarını rapora yansıtmayacağım. Yapılan bu çalışma tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır.

Görüş formunu doldurmaya başlamadan önce sormak istediğiniz soru ya da belirtmek istediğiniz herhangi bir düşünceniz var mı?

Görüş formunu doldurmanızın tahminen 30-40 dakika süreceğini tahmin ediyorum.

Bu araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz için teşekkür ederim.

GİRİŞ SORULARI:

1. Aldığınız eğitimlerden bahseder misiniz?
2. Şu anda yapmakta olduğunuz işi tanımlar mısınız?
3. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ne kadar tecrübeniz var? Lütfen yıl olarak yazınız.

İÇERİK İLE İLGİLİ SORULAR:

4. A1 dil düzeyinde ders verme deneyiminiz hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz?
5. D-AOBM'ye göre belirlenmiş 14 bildirişim konusu; kişi hakkında bilgiler, ev ve çevre, günlük yaşam, boş zaman ve eğlence, gezi, bireyler arası ilişkiler, sağlık ve vücut bakımı, eğitim, alışveriş, yiyecek ve içecekler, kamu hizmetleri, mekanlar, dil ve son olarak hava durumu. Deneyimlerinize dayanarak, A1 ders programında bu konulardan hangilerine öncelik verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz? Niçin?
6. Bu 14 bildirişim konusunun hepsi A1 programında yer almalı mı, sizce? Niçin?
7. Bildirişim konularını tek tek ele alırsak sizce her konu için öncelikli olduğunu düşündüğünüz hedef görevler neler? Niçin?
8. Derslerde gözlemlediğiniz kadarıyla, derste kullandığınız materyallerde olmayan ve öğrencilerinizin sizden örnek istediği konular veya bağlamlar hakkında ne söyleyebilirsiniz?
9. Yine derslerde öğrencilerin size sorduğu sorular arasında sözcük, sözce, deyim ya da söz eylem öğrenme ihtiyaçları özellikle hangi bildirişim konularında ve neler?
10. A1 ders programında mutlaka öğretilmesi gerektiğini düşündüğünüz, öğrenenlerin ihtiyacı olduğunu gözlemlediğiniz ve derslerde mutlaka ek olarak verdiğiniz sözcük ve sözceler varsa nelerdir? Niçin ihtiyaçları olduğunu düşünüyorsunuz?
11. Sizce A1 dil kullanıcılarının sözvarlığı ihtiyaçları ile ilgili sormam gereken ve sormadığım bir soru var mıydı?
12. Son olarak eklemek veya önermek istediğiniz bir şey var mı?

EK 2: Odak Grup Görüşme Soruları

ODAK GRUP GÖRÜŞME SORULARI

Merhaba, ben İpek Gürçağlar. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dilbilim Bölümü'nde yüksek lisans öğrencisiyim. Aynı zamanda Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy Şubesi'nde yabancı dil olarak Türkçe öğretmeniyim. Yabancı dil olarak Türkçe A1 dil kullanıcılarının sözcük ihtiyacı üzerine bir tez çalışması yapıyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların ders geliştirme materyallerine katkı sağlayacağını ümit ediyorum. Yabancı dil olarak Türkçe A1 öğrencilerinin sözcük ihtiyacı bu tezin konusu, bu yüzden sizin ihtiyaçlarınız, istekleriniz ve düşünceleriniz çok önemli, şimdiden size teşekkür ederim.

Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Araştırma sonuçlarını yazarken görüştüğüm bireylerin adlarını rapora yansıtmayacağım. Yapılan bu çalışma tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır.

İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bu şekilde hem zamanı daha iyi kullanabiliriz hem de sorulara vereceğiniz yanıtların kaydını daha ayrıntılı tutma fırsatı elde edebilirim. Bunun sizin için bir sakıncası var mı? Görüşmemize başlamadan önce sormak istediğiniz soru ya da belirtmek istediğiniz herhangi bir düşünceniz var mı? Görüşmeye devam etmek istiyor musunuz?

Bu araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Görüşmenin tahminen 50-70 dakika süreceğini tahmin ediyorum. Her bir konuşmacı kendi adı yerine “Konuşmacı 1” “Konuşmacı 2” şeklinde numaralarını söyledikten sonra sorulara yanıt verecek. İzin verirseniz görüşmeye başlamak istiyorum.

AÇILIŞ SORUSU

1. Kendinizi tanıtır mısınız? Yaşınız, ülkeniz, eğitim durumunuz ve mesleğiniz lütfen.

GİRİŞ SORULARI

2. Türkçe seviyeniz? (A2.1 -Temel 3/ A2.2-Temel 4)

3. Ne kadar zamandır TR öğreniyorsunuz? (Lütfen, ay veya yıl olarak söyleyin)

4. Niçin TR öğreniyorsunuz?

GEÇİŞ SORULARI

5. Türkçe A1 kursunda ders kitapları sizce sözlü iletişimdeki ihtiyaçlarınız için ne kadar yeterli? Neden?

ANAHTAR SORULAR:

6. 14 konu vereceğim ve beraber bu konuların hangileri önemli, hangileri fark etmez, hangileri önemli değil beraber yazalım. Kişi hakkında bilgiler, ev ve çevre, günlük yaşam, boş zaman ve eğlence, gezi, bireyler arası ilişkiler, sağlık ve vücut bakımı, eğitim, alışveriş, yiyecek ve içecekler, kamu hizmetleri, mekânlar, dil ve hava durumu.

7. Günlük aktivitelerinizde en sık hangi konular hakkında konuşuyorsunuz? Nerede, kimlerle, niçin, ne (hakkında) konuşuyorsunuz?

KAPANIŞ SORUSU: Sizce, başka öneriniz var mı?

Hepinize çok teşekkür ederim, zamanınız ve değerli cevaplarınız için.

EK 3: Öğretim Elemanları İçin Onam Formu Örneği

Aydınlatılmış Onam Formu

Sayın gönüllü,

Yüksek Lisans Tezi kapsamında planlanmış olan yukarıda adı yazılı araştırmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunuyorsunuz. Bu araştırmada yer almayı kabul etmeden önce, araştırmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme çerçevesinde özgürce vermeniz gerekmektedir.

Aşağıdaki bilgileri lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınız olursa sorunuz ve açık yanıtlar isteyiniz.

Araştırmanın amacı, Yabancı dil olarak Türkçe A1 düzeyi için Türkçe kullanıcılarının ihtiyacına göre bir sözvarlığı önerisinde bulunmak, sık kullanılan ders kitaplarında önerilen sözvarlığı ve Türkçe konuşurlardan elde edilen sözcük sıklığı ve yaygınlığı çalışmaları ile dil kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılaştırarak etkin bir sözvarlığı önerisi sunmaktır. Bu çalışma için yazılı olarak vereceğiniz yanıtlar ve görüşler araştırmanın temelini oluşturmaya katkı sağlayacaktır. Görüş formunu doldurmanızın tahminen 30-40 dakika süreceği düşünülmektedir. Görüş formunda verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Araştırma sonuçlarını yazarken katılımcıların adlarını rapora yansıtmayacağım. Yapılan bu çalışma tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır.

Bu araştırmada yer almak tümüyle sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Bu araştırmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından araştırmadan çıkarılmanız halinde, sizinle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak veriler bir kez anonimleştikten sonra araştırmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacak, araştırma yayınlandığında da varsa kimlik bilgilerinizin gizliliği korunacaktır.

Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllülere verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum. Eksik kaldığını düşündüğüm konularda sorularımı araştırmacılara sordum ve doyurucu yanıtlar aldım.

Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığım kanısındayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğim konusunda karar vermem için yeterince zaman tanındı.

Bu koşullar altında, araştırma kapsamında elde edilen şahsıma ait bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uyulmak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.

İmza/Tarih

Gönüllünün adı/soyadı
adı/soyadı

İmza/Tarih

Araştırmacının
adı/soyadı

EK 4: Odak Grup Görüşmeleri İçin Onam Formu Örneği

ONAM FORMU

Sayın gönüllü,

Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dilbilim Bölümü Yüksek Lisans öğrencisi, ben İpek Gürçağlar, aynı zamanda Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy Şubesi'nde yabancı dil olarak Türkçe öğretmeniyim. Yabancı dil olarak Türkçe A1 dil kullanıcılarının sözcük ihtiyacı üzerine bir tez çalışması yapıyorum. Bu çalışmada ortaya çıkacak sonuçların ders geliştirme materyallerine katkı sağlayacağını ümit ediyorum. Yabancı dil olarak Türkçe A1 öğrencilerinin sözcük ihtiyacı bu tezin konusu, bu yüzden sizin ihtiyaçlarınız, istekleriniz ve düşünceleriniz çok önemli, şimdiden size teşekkür ederim.

Bu çalışmada yer almak tümüyle sizin isteğinize bağlıdır. Bu çalışma için tarafınıza ödeme yapılmayacaktır ve tarafınızdan ücret talep edilmeyecektir. Bu çalışma için görüşmede yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz.

Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu çalışmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Çalışma sonuçlarını yazarken görüştüğüm bireylerin adlarını rapora yazmayacağım. Çalışmadan çekilirseniz ya da çalışmacı tarafından çalışmadan çıkarılırsanız, sizinle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak veriler bir kez anonimleştikten sonra çalışmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır.

Görüşmenin ses kaydını almak istiyorum. Bu şekilde hem zamanı daha iyi kullanabiliriz hem de sorulara vereceğiniz yanıtların kaydını daha ayrıntılı tutabilirim.

Görüşme tahminen 60-70 dakika sürecek diye tahmin ediyorum.

İşbirliğiniz ve yardımlarınız için çok teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Yukarıda yer alan ve çalışmaya başlanmadan önce gönüllülere verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum. Eksik kaldığını düşündüğüm konularda sorularımı çalışmacılara sordum ve doyurucu yanıtlar aldım.

Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığımı düşünüyorum. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğim konusunda karar vermem için yeterince zaman tanındı.

Bu koşullar altında, vereceğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına göre sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmadan, kendi özgür irademle kabul ediyorum.

İmza/Tarih

Gönüllünün adı/soyadı
adı/soyadı

İmza/Tarih

Araştırmacının
adı/soyadı

EK 5: Odak Grup Görüşmeleri İçin İzlek Örneği

KONUŞMACI 1

1. Lütfen kendinizi kısaca anlatın. (Please introduce yourself with the following information)

Yaşınız (age), ülkeniz (country /nationality), eğitim (education) ve meslek (profession)

2. Türkçe seviyeniz (Your Turkish level) A2.1 (Temel 3)- A2.2 (Temel 4)

3. Türkçe öğrenmeye ne zaman başladınız? Kaç ay oldu? (ay/yıl)

(When did you start learning Turkish? How many months or years has it been?)

4. Niçin Türkçe öğreniyorsunuz? (Why are you learning Turkish?)

DERS KONULARI

ÖNEMLİ- FARK ETMEZ- ÖNEMLİ DEĞİL

1. **KİŞİ HAKKINDA BİLGİLER (personal identification)**
*AD SOYAD, ADRES, E-POSTA SÖYLEMEK SORMAK YA DA AİLE HAKKINDA KONUŞMAK GİBİ
2. **EV VE ÇEVRE (FİZİKSEL ÇEVRE) (house and home, environment)**
* KİRA DA OTURMAK, EV EŞYALARI, ISINMA-İNTERNET HAKKINDA KONUŞMAK GİBİ
3. **GÜNLÜK YAŞAM (HAYAT) (daily life)**
*EV, İŞ, OKUL HAKKINDA KONUŞMAK GİBİ
4. **BOŞ ZAMAN VE EĞLENCE (free time, entertainment)**
* HOBİLER, SPOR, SİNEMA, KONSER HAKKINDA KONUŞMAK GİBİ
5. **GEZİ (travel)**
*ŞEHİR İÇİNDE, ŞEHİR DIŞINDA GEZMEK, TATİLE GİTMEK GİBİ
6. **BİREYLER ARASI İLİŞKİLER (relations with other people)**
* İNSANLARLA KONUŞMA AMACI, BİR ŞEY İSTEMEK, ÖZÜR DİLEMEK GİBİ
7. **SAĞLIK VE VÜCUT BAKIMI (health and body care)**
* DOKTOR İLE KONUŞMAK, KİŞİSEL TEMİZLİK GİBİ
8. **EĞİTİM (education)**
* OKUL HAKKINDA KONUŞMAK, RESİM/DANS KURSUNA GİTMEK GİBİ
9. **ALİŞVERİŞ (shopping)**
* MARKET, MAĞAZA GİBİ YERLERDE ALIŞVERİŞ GİBİ
10. **YİYECEK İÇECEKLER (food and drink)**
*YEME- İÇME İSTEKLERİ HAKKINDA KONUŞMAK, RESTORANDA-KAFEDE DİYALOGLAR GİBİ
11. **KAMU HİZMETLERİ (public services)**
* BÜROKRATİK İŞLER, OTURMA İZNİ (İKAMET) ALMAK, BANKA İŞLERİ GİBİ
12. **MEKANLAR (places)**
* SİNEMA, MÜZE, SPOR SALONU GİBİ YERLERDEKİ DİYALOGLAR
13. **DİL (language)**
* YABANCI DİL BİLMEK, DİL KURSLARI GİBİ
14. **HAVA DURUMU (weather)**
* HAVA DURUMU HAKKINDA KONUŞMAK GİBİ

EK 6: Ankara Üniversitesi TÖMER Bilimsel Araştırma Onayı

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü
Türkçe Koordinatörlüğü

Sayı : E-49578332-622.03-1265426
Konu : (31-33788) İpek Gürçağlar'ın Araştırma
Talebi hk.

14.02.2024

DAĞITIM YERLERİNE

Ankara Üniversitesi Tömer Kadıköy Şubesi idari Kordinatörlüğünün 12.02.2024 tarihli ve E-76242367-622.03-1263565 sayılı yazısıyla müdürlüğümüze iletilen şube Öğretim Görevlilerinden İpek Gürçağlar'ın Ankara Üniversitesi Dilbilim Bölümünde hazırlamakta olduğu yüksek lisans tezinde kullanmak üzere Kadıköy ve Beşiktaş Şubelerinin A2 seviyelerindeki Türkçe öğrencileri ile odak grup görüşmesi yapmak için bilimsel araştırma izni isteğine dair dilekçeli talebi eğitim-öğretim akışını engellemeyecek şekilde yapılmak kaydıyla uygun bulunmuştur.

Gereğini ve Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Timur GÜLTEKİN
Müdür

Dağıtım:

KADIKÖY ŞUBESİ İDARİ
KOORDİNATÖRLÜĞÜNE
BEŞİKTAŞ ŞUBESİ İDARİ
KOORDİNATÖRLÜĞÜNE

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 9C78B8A3-FEFB-4421-9F77-D9C6FC0CD764 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ankara-universitesi-ebys>

Bilgi için: Melike Nur
KORKUT
Sürekli İşçi

EK 7: Çalışkan'dan (2020) Eklenen Birimler

SÖZCÜK VE SÖZCÜKSEL BİRİMLER			
abla (is.)	aç (sf.)	açık (sf.)	açmak (f.)
ad (is.)	adam (is.)	adres (is.)	ağabey / abi (is.)
ağaç (is.)	ağır (sf.)	ağız (is.)	ağrı (is.)
ağrı kesici (is.)	ağırnak (f.)	ağustos	aile (is.)
akşam (zf.)	akşam yemeği (is.)	alfabe (is.)	alışveriş (is.)
alışveriş merkezi (is.)	alışveriş yapmak (f.)	alışverişe çıkmak (f.)	alışverişe gitmek (f.)
almak (f.)	alt (is., sf.)	altı (is., sf.)	altmış (is., sf.)
ama (bağ.)	amca (is.)	anlamak (f.)	anlatmak (f.)
anne (is.)	anneanne (is.)	apartman (is.)	apartman görevlisi (is.)
araba (is.)	aralık (is.)	aramak (f.)	arkadaş (is.)
armut (is.)	asansör (is.)	aşağı (is., sf., zf.)	aşçı (is.)
atmak (f.)	ayak (is.)	ayakkabı (is.)	ayna (is.)
aynı (sf.)	ayran (is.)	az (nic.)	az (sf., zf.)
baba (is.)	babanne (is.)	bacak (is.)	bakmak (f.)
bal (is.)	balık (is.)	balıkçı (is.)	balkon (is.)
banka (is.)	banka kartı (is.)	banyo (is.)	bardak (is.)
basketbol (is.)	baş (is.)	başka (nic.)	başka bir (nic.)
başkent (is.)	başlamak (f.)	batı (is.)	bavul (is.)
bay (sf.)	bayan (sf.)	bazen (zf.)	bazı (nic.)
bebek (is.)	bekar (sf.)	beklemek (f.)	ben (zm.)
berber (is.)	beş (is., sf.)	beyaz (sf.)	bilet (is.)
bilgisayar (is.)	bilmek (f.)	bin (is., sf.)	bina (is.)
binmek (f.)	bir (is., sf.)	bir (nic.)	bir şey (zm.)
biraz (nic., zf.)	biraz önce (zf.)	biraz sonra (zf.)	birçok (nic.)
birçok şey (zm.)	biri (zm.)	birinci (sf.)	birisi (zm.)
birkaç (nic.)	birlikte (zf.)	bisiklet (is.)	bitmek (f.)
biz (zm.)	boğaz (is.)	bol bol (zf.)	boş (sf.)
boş zaman (is.)	boy (is.)	boyun (is.)	bu (işaret sf. ve zm.)
bu akşam (zf.)	bugün (zf.)	bulaşık (is.)	bulaşık makinesi (is.)
bulmaca (is.)	buluşmak (f.)	bulutlu (sf.)	bulutlu (sf.)
bulvar (is.)	bura (zm.)	burası (zm.)	burun (is.)
buzdolabı (is.)	büfe (is.)	büro (is.)	bütün (nic.)
büyük (sf.)	camı (is.)	ceket (is.)	cep telefonu (is.)
cevap (is.)	cevaplamak (f.)	cinsiyet (is.)	cuma (is., zf.)
cumartesi (is., zf.)	cümle (is.)	cüzdan (is.)	çabuk (sf.)
çağırnak (f.)	çalışkan (sf.)	çalışma odası (is.)	çalışmak (f.)
çalmak (f.)	çamaşır (is.)	çamaşır makinesi (is.)	çanta (is.)
çarşamba (is., zf.)	çarşı (is.)	çay (is.)	çay bardağı (is.)
çekmek (f.)	çıkarmak (f.)	çıkarmak (f.)	çiçek (is.)
çikolata (is.)	çizmek (f.)	çocuk (is.)	çocuk parkı (is.)
çok (nic., sf., zf.)	çorba (is.)	çöp (is.)	çünkü (bağ.)
daha (zf.)	daha önce (hiç) (zf.)	daha sonra (zf.)	dans (is.)
dans etmek (f.)	dayı (is.)	dede (is.)	defter (is.)
değişik (sf.)	değiştirmek (f.)	demek (f.)	deniz (is.)
deniz kenarı (is.)	denize girmek (f.)	ders (is.)	ders çalışmak (f.)
devam etmek (f.)	dışarı (is., zf.)	diğer (nic.)	dil (is.) (organ)
dinlemek (f.)	dinlenmek (f.)	dişçi (is.)	dizi (is.)
doğmak (f.)	doğru (is., sf., zf.)	doğu (is.)	doğum tarihi (is.)
doğum yeri (is.)	doksan (is., sf.)	doktor (is.)	dokuz (is., sf.)
dolap (is.)	dolaşmak (f.)	doldurmak (f.)	dolmuş (is.)
dolu (sf.)	domates (is.)	döner (is.)	dönmek (f.)
dört (is., sf.)	durak (is.)	durmak (f.)	duş almak (f.)
duvar (is.)	duymak (f.)	dümdüz (zf.)	dün (zf.)
dünya (is.)	düşünmek (f.)	eczacı (is.)	eczane (is.)
eğlenceli (sf.)	eğlenmek (f.)	ekim (is.)	ekmek (is.)
el (is.)	elbise (is.)	elbise dolabı (is.)	elli (is., sf.)

elma (is.)	e-mail atmak (f.)	emekli (is.)	en (zf.)
erkek (is.)	erkek kardeş (is.)	erken (zf.)	eski (sf.)
eş (is.)	eşya (is.)	et (is.)	etek (is.)
ev (is.)	ev arkadaşı (is.)	ev hanımı (is.)	ev sahibi (is.)
evet (e.)	evli (sf.)	eylül (is.)	fakat (bağ.)
farklı (sf.)	fasulye (is.)	fırçalamak (f.)	fırın (is.)
film (is.)	fincan (is.)	fiyat (is.)	form (is.)
fotoğraf (is.)	fotoğraf çekmek (f.)	fotoğraf makinesi (is.)	fotoğrafçı (is.)
futbol oynamak (f.)	garson (is.)	gazete (is.)	gece (zf.)
geç (zf.)	geç kalmak (f.)	geçen (sf.)	geçirmek (f.)
geçmek (f.)	gelecek (sf.)	gelmek (f.)	genç (is., sf.)
genellikle (zf.)	geniş (sf.)	gerçekten (zf.)	geri (zf.)
geri vermek (f.)	getirmek (f.)	gezi (is.)	gezmek (f.)
gidiş dönüş (is.)	giriş (is.)	girmek (f.)	gitar (is.)
gütmek (f.)	giymek (f.)	gömlek (is.)	görevli (is.)
görmek (f.)	görüşmek (f.)	göstermek (f.)	götürmek (f.)
göz (is.)	gözlük (is.)	gram (is.)	grup (is.)
gülmek (f.)	gün (is.)	gündüz (zf.)	güneş (is.)
güneşli (sf.)	güney (is.)	güneybatı (is.)	güneydoğu (is.)
günlük (is.)	günlük (sf.)	günlük hayat (is.)	güzel (sf.)
haber (is.)	hafif (sf.)	hafta (is.)	hafta içi (is.)
hafta sonu (is.)	haftalık (sf.)	hala (is.)	halı (is.)
hangi (sf.)	harf (is.)	harika (sf.)	harita (is.)
hasta (is.)	hastane (is.)	hava (is.)	havuç (is.)
havuz (is.)	hayat (is.)	hayvan (is.)	hazır (sf.)
hazırlamak (f.)	haziran (is.)	hediye (is.)	hediye etmek (f.)
hemen (zf.)	hemşire (is.)	hep (zf.)	her (nic.)
her şey (zm.)	her yer (zm.)	herkes (zm.)	hızlı (sf.)
hızlı tren (is.)	hiç (nic., zf.)	hiç kimse (zm.)	hiçbir (nic.)
hiçbir şey (zm.)	hobi (is.)	hoca (is.)	hoşlanmak (f.)
ılık (sf.)	ışık (is.)	içecek (is.)	içeri (is., zf.)
içmek (f.)	iki (is., sf.)	ileri (is., zf.)	ilginç (sf.)
ilk (sf.)	ilkbahar (is.)	ilkokul (is.)	imza (is.)
imzalamak (f.)	ince (sf.)	insan (is.)	internet (is.)
isim (is.)	istasyon (is.)	istemek (f.)	iş (is.)
iş arkadaşı (is.)	iş yeri (is.)	iyi (sf.)	izlemek (f.)
kaç (sf.)	kaçıncı (sf.)	kadın (is.)	kafe (is.)
kâğıt (is.)	kahvaltı (is.)	kahvaltı etmek (f.)	kahvaltı yapmak (f.)
kahve (is.)	kahverengi (sf.)	kalabalık (sf.)	kalem (is.)
kalın (sf.)	kalkış saati (is.)	kalkmak (f.)	kalmak (f.)
kantin (is.)	kapalı (sf.)	kapatmak (f.)	kapı (is.)
kar (is.)	kardeş (is.)	karı koca (is.)	karın (is.)
karşı (is., sf.)	kart (is.)	kasa (is.)	kasap (is.)
kasım (is.)	kat (is.)	kazak (is.)	keci (is.)
kek (is.)	kelime (is.)	kırk (is., sf.)	kırmızı (sf.)
kısa (sf.)	kış (is.)	kışın (is.)	kıyafet (is.)
kız (is.)	kız kardeş (is.)	kızmak (f.)	kibar (sf.)
kilo (is.)	kilometre (is.)	kim (zm.)	kimlik (is.)
kimlik kartı (is.)	kimse (zm.)	kitap (is.)	kitaplık (is.)
kol (is.)	koltuk (is.)	komik (is.)	komşu (is.)
konser (is.)	konuşmak (f.)	koridor (is.)	korkmak (f.)
koşmak (f.)	koymak (f.)	köpek (is.)	köşe (is.)
kötü (sf.)	köy (is.)	kredi kartı (is.)	kuaför (is.)
kulak (is.)	kullanmak (f.)	kulüp (is.)	kumanda (is.)
kurs (is.)	kuruş (is.)	kuş (is.)	kutu (is.)
kuzey (is.)	kuzeybatı (is.)	kuzeydoğu (is.)	küçük (sf.)
kütüphane (is.)	lambda (is.)	limon (is.)	Lira (is.)
liste (is.)	litre (is.)	lokanta (is.)	maç (is.)
mağaza (is.)	mahalle (is.)	makarna (is.)	makine (is.)

manav (is.)	marka (is.)	market (is.)	mart (is.)
masa (is.)	mavi (sf.)	mayıs (is.)	mektup (is.)
mesaj (is.)	metin (is.)	metre (is.)	metro (is.)
mevsim (is.)	meyve (is.)	milyar (is., sf.)	milyon (is., sf.)
mutfak (is.)	mutlu (sf.)	muz (is.)	mühendis (is.)
müze (is.)	müzik (is.)	nasıl (sf., zf.)	ne (miktar zf., zm.)
ne kadar (miktar ve soru zf.)	ne zaman (zm.)	neden (zf.)	nehir (is.)
nere (zm.)	nereli (zm.)	neresi (zm.)	neşeli (sf.)
nisan (is.)	no. (is.)	not (is.)	numara (is.)
o (kişi zm., işaret sf. ve zm.)	ocak (is.)	ocak (is.) (ay)	oda (is.)
ofis (is.)	oğul (is.)	okul (is.)	okumak (f.)
olmak (f.)	on (is., sf.)	onlar (zm.)	ora (zm.)
orası (zm.)	otel (is.)	otobüs (is.)	otopark (is.)
oturma odası (is.)	oturmak (f.)	otuz (is., sf.)	oyun oynamak (f.)
oyun oynamak (f.)	ödemek (f.)	ödev (is.)	ödev yapmak (f.)
öğle yemeği (is.)	öğleden önce (is.)	öğleden sonra (is.)	öğlen (zf.)
öğrenci (is.)	öğrenmek (f.)	öğretmek (f.)	öğretmen (is.)
öksürmek (f.)	ölçmek (f.)	önce (zf.)	önemli (sf.)
örnek (is.)	özlemek (f.)	özür dilemek (f.)	pahalı (sf.)
paket (is.)	pantolon (is.)	para (is.)	para çekmek (f.)
para yatırmak (f.)	park (is.)	parmak (f.) (is.)	pasaport (is.)
pasta (is.)	pastane (is.)	patates (is.)	pazar (is.) (II)
pazar (is., zf.) (gün)	pazartesi (is., zf.)	pembe (sf.)	pencere (is.)
perde (is.)	perşembe (is., zf.)	peynir (is.)	pikniğe gitmek (f.)
piknik (is.)	piknik yapmak (f.)	pilav (is.)	piyano (is.)
plan (is.)	plan yapmak (f.)	polis (is.)	portakal (is.)
postane (is.)	program (is.)	puan (is.)	radio (is.)
renk (is.)	renkli (sf.)	resim (is.)	resim yapmak (f.)
restoran (is.)	rüzgâr (is.)	saat (is.)	sabah (zf.)
saç (is.)	sadece (zf.)	sağ (is., sf.)	salam (is.)
salata (is.)	salatalık (is.)	salı (is., zf.)	salon (is.)
sandalye (is.)	santimetre (is.)	sarı (sf.)	satranç (is.)
satranç oynamak (f.)	sayı (is.)	seçenek (is.)	seçmek (f.)
sehpa (is.)	sekiz (is., sf.)	sekreter (is.)	seksen (is., sf.)
sen (zm.)	sene (is.)	sepet (is.)	sevmek (f.)
seyretmek (f.)	sıcak (sf.)	sıfır (is., sf.)	sık sık (zf.)
sıkılmak (f.)	sınav (is.)	sınıf (is.)	sınıf arkadaşı (is.)
sıra (is.) (dizi)	sıra (is.) (mobilya)	sıraya girmek (f.)	silmek (f.)
sinema (is.)	sipariş (is.)	sipariş vermek (f.)	site (is.)
siyah (sf.)	siz (zm.)	soğan (is.)	soğuk (sf.)
sohbet (is.)	sohbet etmek (f.)	sokak (is.)	sol (is., sf.)
son (sf.)	son kullanma tarihi (is.)	sonbahar (is.)	sonra (zf.)
sormak (f.)	soru (is.)	soru sormak (f.)	soyadı (is.)
söylemek (f.)	sözcük (is.)	sözlük (is.)	spor (is.)
spor merkezi (is.)	spor yapmak (f.)	su (is.)	sucuk (is.)
sürmek (f.)	sürpriz yapmak (f.)	süt (is.)	şarj (is.)
şarj etmek (f.)	şarkıcı (is.)	şehir (is.)	şeker (is.)
şimdi (zf.)	şişe (is.)	şişman (sf.)	şoför (is.)
şort (is.)	şu (işaret sf. ve zm.)	şubat (is.)	şura (zm.)
şurası (zm.)	tabak (is.)	tablo (is.)	tahmin etmek (f.)
tahta (is.)	taksi (is.)	tam (sf.)	tanımak (f.)
tanışmak (f.)	tanıtmak (f.)	taramak (f.)	tarif etmek (f.)
tarih (is.)	taşımak (f.)	tatil (is.)	tatile çıkmak (f.)
tatlı (is.)	tavuk (is.)	taze (sf.)	tekrar (zf.)
tekrar etmek (f.)	telefon (is.)	telefon etmek (f.)	telefonu açmak (f.)
telefonu kapatmak (f.)	televizyon (is.)	temiz (sf.)	temmuz (is.)

teneffüs (is.)	tenis (is.)	tereyağı (is.)	terzi (is.)
teyze (is.)	tıraş (is.)	tişört (is.)	tiyatro (is.)
top (is.)	top oynamak (f.)	toplantı (is.)	torun (is.)
tren (is.)	tur (is.)	turist (is.)	tuvalet (is.)
tuz (is.)	tuzlu (sf.)	ucuz (sf.)	uçak (is.)
uyanmak (f.)	uyku (is.)	uyumak (f.)	uzak (sf.)
uzun (sf.)	üç (is., sf.)	ülke (is.)	üniversite (is.)
ünlü (sf.)	üst (is., sf.)	ütü (is.)	üzüm (is.)
varış saati (is.)	varmak (f.)	ve (bağ.)	vermek (f.)
veya (bağ.)	yabancı (is., sf.)	yabancı dil (is.)	yağ (is.)
yağmak (f.)	yağmur (is.)	yağmurlu (sf.)	yakın (sf.)
yalnız (zf.)	yan (is., sf.)	yanlış (sf.)	yapmak (f.)
yardım etmek (f.)	yarım (sf.)	yarın (zf.)	yaşamak (f.)
yaşlı (sf.)	yatak (is.)	yatak odası (is.)	yatmak (f.)
yavaş (zf.)	yaz (is.)	yazın (zf.)	yazlık (sf.)
yazmak (f.)	yedi (is., sf.)	yemek (f.)	yemek (is.)
yemek pişirmek (f.)	yemek yapmak (f.)	yemek yemek (f.)	yemekhane (is.)
yeni (sf.)	yeni yıl (is.)	yer (is.)	yeşil (sf.)
yetmiş (is., sf.)	yıkamak (f.)	yıl (is.)	yirmi (is., sf.)
yiyecek (is.)	yoğurt (is.)	yol (is.)	yorgun (sf.)
yukarı (is., sf.)	yumurta (is.)	yurt (is.)	yurt dışı (is.)
yurt içi (is.)	yürümek (f.)	yürüyüş (is.)	yürüyüş yapmak (f.)
yürüyüş çıkamak (f.)	yüz (is.)	yüz (is., sf.) (sayı)	yüzme (is.)
yüzmek (f.)	zayıf (is.)	zeytin (is.)	zeytinyağı (is.)
ziyaret etmek (f.)	zor (sf.)		

SÖYLEM BİRİMLER

(Başka) bir şey ister misiniz?	(Çok) iyi fikir	(Tanıştığımıza) memnun oldum
Acaba?	Affedersin(iz)	Afiyet olsun.
Alo	Ben de	Beyefendi
Bi(r) dakika lütfen	Bir şey değil	Bir şey sorabilir miyim?
Borcum ne kadar?	Buyurun	Dikkat et
Dikkat!	Efendim	Efendim?
Evet	Geçmiş olsun	Görüşmek üzere
Görüşürüz	Güle güle	Güle güle kullan(ın)
Günaydın	Hanımfendi	Harika
Hayır	Hım	Hocam
Hoş bulduk	Hoş geldin(iz)	Hoşça kal(ın)
İnşallah	İyi akşamlar	İyi dersler
İyi geceler	İyi günler	İyi misin?
İyi seneler	İyi tatiller	İyi uykular
İyilik	Kendine iyi bak	Kızım
Kim o?	Lütfen	Merhaba
Mutlu yıllar	Nasılsın(iz)?	Nasılsın, iyi misin?
Ne (kadar) güzel	Ne dersin(iz)?	Ne haber?
Oğlum	Öğretmenim	Önemli değil
Özür dilerim	Peki	Rica ederim
Saat kaç?	Saat kaçta?	Sağ ol(un)
Sence	Sizce	Sorun değil
Tabii (ki)	Tamam	Tamam mı?
Tebrik ediyorum/ederim	Tebrikler	Teşekkür ediyorum/ederim
Teşekkürler	Üzgünüm	X ^{is.} +In(Iz) kutlu olsun!
X ^{is.} , f.+mAk ister misiniz?	Ya X ^{ad} ?	

SÖZDİZİMSEL BİRİMLER

(Saat) X ^{saat} +A X ^{dakika} kala	(Saat) X ^{saat} +A X ^{dakika} var
(Saat) X ^{saat} +I X ^{dakika} geçe	(Saat) X ^{saat} +I X ^{dakika} geçiyor
(Saat) X ^{sayı} +A çeyrek kala	(Saat) X ^{sayı} +A çeyrek var
(Saat) X ^{sayı} +I çeyrek geçe	(Saat) X ^{sayı} +I çeyrek geçiyor
(Saat) X ^{sayı} buçuk	(Saat) X ^{sayı} buçukta
FiiL+mAk için	X ^{(I)ncl/ilk, son} sayfa

X ay, gün, hafta +DA X ^{Sayı} defa	X ay, gün, hafta +DA X ^{Sayı} kez
X ^{is.} +DAn önce	X ^{is.} +DAn sonra
X ^{is.} +İY. var+ZAMAN+3. kişi	X ^{is.} +İY. yok+ZAMAN+3. kişi
X ^{is.} +ZAMAN+KİŞİ değil	X ^{is.} amca
X ^{is.} hakkında	X ^{is.} için
X ^{is.} ile	X ^{is.} la ilgili
X ^{is.} teyze	X ^{is.} ya da X ^{is.}
X ^{is.} , zm. +A göre	X ^{özel is.} abla
X ^{özel is.} ağabey	X ^{özel is.} Bey
X ^{özel is.} Hanım	X ^{özel is.} Hoca
X ^{Sayı} defa	X ^{Sayı} kez
X ^{Sayı} X ağustos, eylül vd.	X ^{Sayı} X ağustos, eylül vd. +DA
X ^{Sayı} X ağustos, eylül vd. X gün is.	X ^{Sayı} X zaman is. önce
X ^{Sayı} X zaman is. sonra	X ^{Sayı} yaşında(imek)
X ^{yer is.} +DA X ^{is.} var+ZAMAN+3.kişi	X ^{yer is.} +DA Y ^{is.} yok+ZAMAN+3.kişi
X ^{yer, zaman is.} +A kadar	X ^{yer, zaman is.} +DAn X ^{yer, zaman is.} +A kadar
X ^{zm.} +İLGİ hakkında	X ^{zm.} +İLGİ için
X ^{zm.} +İLGİ ile	

EK 8: Sarıgül'den (2021) Eklenen Birimler

SÖZCÜK VE SÖZCÜKSEL BİRİMLER			
daire (is.)	acı (sf.)	adet (is.)	Afrika (is.)
Afrikalı (is.)	ağlamak (f.)	alkol (is.)	altın (is., sf.)
ambulans (is.)	anahtar (is.)	anaokulu (is.)	Antarktika (is.)
ara (is.)	aramak (telefonla) (f.)	arka (is., sf.)	asla (zf.)
Asya (is.)	Asyalı (is.)	aşı (is.)	aşı olmak (f.)
ateş (is.)	atlamak (f.)	Avro (is.)	Avrupa (is.)
Avrupalı (is.)	Avustralya (is.)	Avustralyalı (is.)	az önce (zf.)
az sonra (zf.)	bagaj (is.)	bahçe (is.)	baklava (is.)
bankamatik (ATM) (is.)	banyo yapmak (f.)	bayram (is.)	beğenmek (f.)
beraber (zf.)	beslemek (f.)	bıçak (is.)	bıyık (is.)
biber (is.)	bitirmek (f.)	bol (sf.)	bozdurmak (f.)
bozulmak (f.)	bulmak (f.)	bulut (is.) -S.	büyükanne (is.)
büyükbaba (is.)	cam (is., sf.)	merak etmek (f.)	merdiven (is.)
meşgul (sf.)	meydan (is.)	meyve suyu (is.)	mezun olmak (f.)
mısır (is.)	mikrofon (is.)	mimar (is.)	minibüs (is.)
monitör (is.)	mor (is., sf.)	motosiklet (is.)	muayene etmek (f.)
muayene olmak (f.)	müşteri (is.)	nakit (is.)	nezle (is.)
niçin (zf.)	niye (zf.)	normal (is., sf.)	okumak (okulda vb.)
orman (is.)	öksürük (is.)	ölmek (f.)	ön (is., sf.)
palto (is.)	pansiyon (is.)	para üstü (is.)	park etmek (f.)
parti (is.)	patlıcan (is.)	pilot (is.)	pirinç (is.)
pişmek (f.)	pizza (is.)	plaj (is.)	rahat (sf.)
randevu (is.)	randevu almak (f.)	reçel (is.)	rica etmek (f.)
rüzgarlı (sf.)	sabun (is.)	sahil (is.)	sakal (is.)
sandviç (is.)	satıcı (is.)	satılık (is./ sf.)	satın almak (f.)
satmak (f.)	cevap vermek (f.)	çalmak (f.) (kapı, telefon vb.)	çatal (is.)
çorap (is.)	çöp kovası (is.)	dA (bağ.)	dağ (is.)
dakika (is.)	dar (sf.)	denemek (f.)	derece (is.)
diploma (is.)	diş (is.)	diş fırçası (is.)	diş hekimi (is.)
dizüstü (bilgisayar) (is.)	doğum günü (is.)	Dolar (is.)	dondurma (is.)
döviz bürosu (is.)	duş (is.)	düşmek (f.)	eşarp (is.)
evcil (hayvan) (sf.)	evlenmek (f.)	fakülte (is.)	fatura (is.)
futbol (is.)	gar (is.)	gerek (lazım) (sf.)	gibi (e.)
göl (is.)	göndermek (f.)	gri (sf.)	grip (is.)
güneş gözlüğü (is.)	hasta olmak (f.)	havaalanı (is.)	havlu (is.)
hediye almak (f.)	hediye vermek (f.)	hesap (is.)	hoparlör (is.)
ısınmak (f.)	iç (sf.)	için (e.)	ilaç (is.)
ilaç içmek (f.)	ile (bağ.)	sayfa (is.)	sebze (is.)
serin (sf.)	sert (sf.)	seyahat (is.)	seyahat etmek (f.)
sıkıcı (sf.)	sigara (is.)	sigara içmek (f.)	silgi (is.)
simit (is.)	sinek (is.)	sinirli (sf.)	soğumak (f.)
sis (is.)	spor salonu (is.)	spor salonu (is.)	sulamak (f.)
sürmek (f.) (ders, yol vb.)	şapka (is.)	şarkı söylemek (f.)	şaşırmak (f.)
şemsiye (is.)	şifre (is.)	tablet (is.)	tahta (is., sf.)
takım (is.)	takmak (f.) (gözlük vb.)	taksici (is.)	tamir etmek (f.)
tane (is.)	taşınır bellek/ USB bellek (is.)	tatil yapmak (f.)	tatmak (f.)
tekrarlamak (f.)	tembel (sf.)	temizlemek (f.)	temizlik yapmak (f.)
tencere (is.)	terlik (is.)	teşekkür etmek (f.)	tıklamak (f.)
tok (sf.)	toplamak (f.) (evi vb.)	toplantı yapmak (f.)	tost (is.)
trafik (is.)	turuncu (sf.)	Türk kahvesi (is.)	uçmak (f.)

imza atmak (f.)	indirim (is.)	indirim yapmak (f.)	inmek (f.) (otobüsten vb.)
kafeterya (is.)	kalemlik (is.)	kalemtıraş (is.)	kalp (is.)
kamera (is.)	kanepe (is.)	karar vermek (f.)	kâse (is.)
kasiyer (is.)	kaşık (is.)	kayak yapmak (f.)	kaybetmek (f.) (cüzdan vb.)
kaybetmek (f.) (maçı vb.)	kayıt (is.)	kayıt olmak (f.)	kayıt olmak (f.)
kazanmak (f.) (maçı vb.)	kazanmak (f.) (para vb.)	kemer (is.)	kesmek (f.)
kırılmak (f.)	kırılmak (f.)	kırmak (f.)	kilogram (is.)
kira (is.)	kiracı (is.)	kiralamak (f.)	kirli (sf.)
kişi (is.)	klavye (is.)	kola (is.)	kolay (sf.)
kontrol etmek (f.)	koyu (sf.)	köprü (is.)	kravat (is.)
kulaklık (is.)	kutlamak (f.)	kutu (is.)	lazım (gerek) (sf.)
lezzetli (sf.)	lise (is.)	maç yapmak (is.)	maske takmak (f.)
menü (is.)	un (is.)	unutmak (f.)	usta (is.)
ücret (is.)	üşümek (f.)	üşütmek (f.)	ütü yapmak (f.)
ütülemek (f.)	üye olmak (f.)	üzgün (sf.)	üzülmek (f.)
vahşi (hayvan) (sf.)	vapur (is.)	vazo (is.)	vejetaryen (is.)
voleybol (is.)	ya da (bağ.)	yakışıklı (sf.)	yalan söylemek (f.)
yardımcı (is.)	yastık (is.)	yeğen (is.)	yıldız (is.)
yolcu (is.)	yorulmak (f.)	yönetici (is.)	yumuşak (sf.)
yüksek (sf.)	zaman (is.)	ziyaretçi (is.)	

SÖYLEM BİRİMLER

Aaa!
Ay!
Çok yaşa
Eline sağlık
Eyvah!
Hayırlı olsun
İyi ki doğdun
İyi yolculuklar
Kolay gelsin
Mutluluklar
Ooo!
Sen de gör
Ya!

EK 9: Fidan vd.’den (2020) Eklenen Birimler

SÖZCÜK VE SÖZCÜKSEL BİRİMLER			
ABD (is.)	alerji (is.)	Alman (is.)	Almanca (is.)
Almanya (is.)	alt çizgi () (is.)	Amerikalı (is.)	Amerikan (is.)
Arapça (is.)	atki (is.)	atlet (is)	Azerbaycan (is.)
Azeri (is.)	Azerice (is.)	bahşiş (is.)	bar (is.)
beden (is.)	bere (is.)	bira (is.)	Bosna Hersek (is.)
Boşnak (is.)	Boşnakça (is.)	börek (is.)	cadde (is.)
Çin (is.)	Çince (is.)	Çinli (is.)	deodorant (is.)
diş macunu (is.)	eksi (sf.)	ekşi (sf.)	eldiven (is.)
emlakçı (is.)	festival (is.)	Filistin (is.)	Filistinli (is.)
Fransa (is.)	Fransız (is.)	Fransızca (is.)	gardırop (is.)
Güney Kore (is.)	Güney Koreli (is.)	Gürcistan (is.)	Gürcü (is.)
Gürcüce (is.)	güvenlik görevlisi (is.)	Hindistan (is.)	Hintçe (is.)
Hintli (is.)	İngilizce (is.)	İngiltere (is.)	iskele (is.)
İspanya (is.)	İspanyol (is.)	İspanyolca (is.)	İtalya (is.)
İtalyan (is.)	İtalyanca (is.)	itfaiye (is.)	Japon (is.)
Japonca (is.)	Japonya (is.)	kabin (is.)	kan (is.)
Kazak (is.)	Kazakça (is.)	Kazakistan (is.)	Kenya (is.)
Kenyalı (is.)	kestane (is.)	kısa çizgi (-) (is.)	Korece (is.)
köfte (is.)	kreş (is.)	kuyruklu a (ed) (@) (is.)	külöt (is.)
lahmacun (is.)	Mısır (is.)	Mısırlı (is.)	mont (is.)
müdür (is.)	nefret etmek (f.)	nokta (.) (is.)	ortaokul (is.)
parti yapmak (f.)	rakı (is.)	reçete (is.)	Rus (is.)
Rusça (is.)	Rusya (is.)	sakin (sf.)	sarımsak (is.)
soda (is.)	Suriye (is.)	Suriyeli (is.)	sütyen (is.)
Svahili (is.)	şampuan (is.)	şarap (is.)	taksit (is.)
tırnak (is.)	tire (-) (is.)	Türk (is.)	Türkçe (is.)
Türkiye (is.)	Türkmen (is.)	Türkmence (is.)	Türkmenistan (is.)
Ukrayna (is.)	Ukraynaca (is.)	Ukraynalı (is.)	yılbaşı (is.)
Yunan (is.)	Yunanca (is.)	Yunanistan (is.)	yüzde (%) (is.)

EK 10: Köse ve Özsoy'dan (2022) Eklenen Birimler

SÖYLEM BİRİMLER
Bence de
Bir şey söyleyebilir miyim?
Bu ne demek?
Çok hoş
Çok nazıksiniz ama ...
Çok tatlı
Dur!
Emin değilim
Eminim
Gerçekten mi?
Hayır, teşekkürler/ sağ ol
Hiçbir fikrim yok
İmdat!
İnanmıyorum!
İyi bayramlar
İyi eğlenceler
Kesinlikle
Olabilir
Olmaz
Öyle mi?
Selam
Size de
Size katılıyorum.
Sizi anlamadım
Tekrar lütfen

EK 11: Resmi Crahay'dan (2019) Eklenen Birimler

SÖZCÜK VE SÖZCÜKSEL BİRİMLER			
antibiyotik (is.)	belge (is.)	belki (zf., bağ.)	blok (is.)
bluz (is.)	çıkış (is.)	değişim (is.)	değişim kartı (is.)
değişim yapmak (f.)	dekont (is.)	deri (is., sf.)	dışarı çıkmak (f.)
doğalgaz (is.)	elektrik (is.)	iade (is.)	iade etmek (f.)
internet bağlantısı (is.)	internete girmek (f.)	iptal (is.)	iptal etmek (f.)
kamp yapmak (f.)	kampüs (is.)	kargo (is.)	kesilmek (elektrik/su) (f.)
klima (is.)	kllinik (is.)	krem (is.)	krem sürmek (f.)
laboratuvar (is.)	memur (is.)	oyuncu (is.) (sinema/tiyatro/spor)	öksürük şurubu (is.)
pide (is.)	plastik (is., sf.)	poğaça (is.)	posta kodu (is.)
poşet (is.)	problem (is.)	saç kestirmek (f.)	sade (sf.)
servis (teknik servis) (is.)	taksim (/) (is.)	temassız (sf., zf.)	torba (is.)
vitamin (is.)			
SÖYLEM BİRİMLER			
(burada) inebilir miyim?			
X ^{is.} alabilir miyim?			
Bakar mısınız?			
Başarılar			
Bol şans			
Fark etmez			
Geçebilir miyim?			
İnecek var.			
Müsait bir yerde (lütfen)			
Pardon			
Sanırım			
Tekrar eder misin(iz)?			
Umarım			

EK 12: Yeni Eklèmeler

SÖZCÜK VE SÖZCÜKSEL BİRİMLER
aidat (is.)
c vitamini (is.)
çevirmen (tercüman) (is.)
depozito (is.)
duş jeli (is.)
görüntülü konuşmak (f.)
il (is.)
ilçe (is.)
internete girmek (f.)
kafeinsiz (sf.)
karekod (is.)
kiralık (is. / sf.)
kullanıcı adı (is.)
laktozsuz (sf.)
modem (is.)
onay kodu (is.)
organik (sf.)
parola (is.)
servis (teknik servis) (is.)
simitçi (is.)
sözleşme (kontrat) (is.)
stadyum (is.)
teslim edilmek (f.)
teslimat (is., sf.)
vegan (is.)
yemek söylemek (f.)
SÖYLEM BİRİMLER
(bana) yardım eder misin(iz)?
X ^{is.} getirir misin(iz)?
Düğmeye basar mısın(ız)?

ÖZET

Bu araştırmada, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (D-AOBM) yer alan bildirişim konularına göre yabancı dil olarak Türkçe A1 öğrenenlerin öncelikli sözvarlığı ihtiyacına göre etkin bir sözvarlığı önerisi sunulması amaçlanmıştır. Öznel ihtiyaçlara odaklanan göreve dayalı ihtiyaç analizi çerçevesinde, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. A1 dil kullanıcıları ile dışsal kaynak olan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi vermiş ve vermekte olan alan uzmanlarından oluşan iki grup katılımcı ile çalışılmıştır. İstanbul'da bulunan, Ankara Üniversitesi TÖMER Kadıköy ve Beşiktaş şubelerinde 2024 yılında kayıtlı olan genç-yetişkin ve yetişkin yabancı öğrencilerden A1 düzeyini bitirmiş olan ve A2 düzeyinde kayıtlı 18 kişi örnekleme oluşturmaktadır. Örnekleme yöntemlerinden benzeşik örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın nitel verileri, alan uzmanları olan öğretim elemanlarına uygulanan yazılı görüş formu ve öğrencilere uygulanan odak grup görüşmelerinden elde edilmiştir. Görüş formu ve odak grup görüşme soruları uzman görüşü ve onayı alınarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir. Görüş formu, kişilerin e-posta adreslerine gönderilerek yazılı olarak görüşleri alınmıştır. Odak grup görüşmeleri, öğrencilerin eğitim aldıkları şubelerde yüz yüze olarak Türkçe gerçekleştirilmiştir. Elde edilen nitel veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Görüş formları ve odak grup görüşmelerinden elde edilen bulgular ile A1 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin öncelikli ihtiyaçları üzerine öngörülen hedef görevler ve bu hedef görevler ile uyumlu sözvarlığı önerisi belirlenmiştir. Araştırmada genel olarak, A1 düzeyinde Türkçe öğrenenlerin günlük temel ihtiyaçlarını karşılamak, kendilerini ifade etmek ve sosyalleşmek için gereken sözvarlığına ihtiyaç duydukları sonucu saptanmıştır. Bunun yanı sıra, A1 düzeyindeki öğretimin daha az karmaşık olması gerektiği ve günlük ihtiyaçlarla uyumlu dil yapılarının sınırlı olması nedeniyle, bildirişim konularının öğretim sırası ve içeriği ile ilgili

düzenlemeler yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Katılımcı öğrencilerin Türkçe kullanımlarında en çok ihtiyaç duydukları ve en sık kullandıkları bildirişim konuları ile ilgili en çok görüş bildirdikleri konular; *kişi hakkında bilgiler, ev ve çevre, günlük yaşam, boş zaman ve eğlence, gezi, bireyler arası ilişkiler, sağlık ve vücut bakımı ile kamu hizmetleri* olarak saptanmıştır. Bu bulgular ışığında dilin kullanım alanları olarak dağılımına bakıldığında, önceliğin kamusal alan ve kişisel alan olduğu görülmüştür. Ayrıca, 18 katılımcı öğrencinin de *bireyler arası ilişkiler* bildirişim konusunu önemli olarak belirtmiş olması nedeniyle, görüş birliği oluşturulmuş olmasına dayanarak kültürel ve güncel dil kullanımlarına ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu saptamalardan yapılan değerlendirmeler sonucunda, bireyler arası ilişkiyi sağlayacak söz eylemler için gerekli olan, sık ve yaygın kullanılan sözcelerin dilbilgisi yapısı öğretilmeksizin kalıp ifade olarak yer alması gerektiği düşünülmektedir. Bu araştırmanın sonucunda, öncelikli hedef görevleri belirlemek üzere araştırmaya katılan alan uzmanlarına ve öğrencilere yöneltilen sorulardan elde edilen bulgular sonucundaki değerlendirmeler ve tartışmalar ile her bir bildirişim konusu ile ilgili öncelikli hedef görevler belirlenmiştir. Bu araştırmada, OBM A1 tanımlayıcıları ve bildirişim konularına göre öğrencilerin temel ihtiyaçları dikkate alınarak etkin bir sözvarlığı önerisi oluşturulmuştur. Bu öneri, alan yazındaki Türkçe öğretiminde en yaygın kullanılan ders kitaplarından, sıklık ve derlem çalışmalarından elde edilmiş A1 düzeyindeki sözvarlığı çalışmalarından yararlanılarak bu araştırmada belirlenen hedef görevlerin ışığında düzenlenmiş olup yeni eklemeler ile desteklenerek geliştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yabancı dil olarak Türkçe, A1 düzeyi, ihtiyaç analizi, görev temelli ihtiyaç analizi, sözvarlığı ihtiyaç analizi, sözvarlığı.

ABSTRACT

In this study, it is aimed to present an effective vocabulary proposal based on the primary vocabulary needs of A1 learners of Turkish as a foreign language, according to the communication themes included in the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). The qualitative research method of case study design was used within the framework of a task-based needs analysis focused on subjective needs. The study was conducted with two groups of participants: A1 language users and domain experts who are external sources and have taught or are currently teaching Turkish as a foreign language. The sample consists of 18 young-adult and adult foreign students who had completed level A1 and are registered in level A2 in 2024, at the Kadıköy and Beşiktaş branches of Ankara University TÖMER, located in Istanbul. The homogeneous sampling method was used. The qualitative data of the research were obtained from written opinion forms administered to the lecturers who are domain experts, and focus group interviews conducted with the students. The opinion form and focus group interview questions were prepared by the researcher with expert opinion and approval. The opinion form was sent to the participants' email addresses and their written opinions were obtained. The focus group interviews were conducted face-to-face in Turkish at the branches where the students were receiving their education. The qualitative data obtained was analyzed using content analysis technique. Based on the findings obtained from the opinions expressed in the opinion forms and focus group interviews, target tasks predicted for the primary needs of A1 learners of Turkish as a foreign language, and a vocabulary proposal compatible with these target tasks were determined. In the study, it is generally determined that A1 Turkish learners need vocabulary to meet their daily basic needs, to express themselves, and to socialize. Furthermore, it is concluded that due to the limited language structures aligned with daily needs, adjustments should be made to the sequence

and content of communication themes in teaching at the A1 level. The communication themes most frequently reported by the participant students as their most needed and frequently used topics in their use of Turkish is identified as information about *personal identification, house-home and environment, daily life, free time and entertainment, travel, relations with other people, health and body care, and public services*. In light of these findings, when considering the distribution of domains, it is observed that the priority lies in public and personal domains. In addition, it is concluded that due to the significant emphasis placed by the 18 participant students on the communication theme *of relations with other people*, indicating a consensus, there is a need for cultural and contemporary language use. Based on these determinations, it is considered that frequently and commonly used utterances necessary for speech acts facilitating interpersonal relationships should be included as fixed expressions without teaching the grammatical structure. As a result of this study, priority target tasks related to each communication theme have been determined through evaluations and discussions of the findings obtained from the questions directed to the domain experts and students participating in the research. In this study, an efficient vocabulary proposal has been developed based on the CEFR A1 descriptors and communication themes, taking the basic needs of learners into account. This proposal has been developed in alignment with the target tasks identified in this research, drawing upon A1 level vocabulary studies obtained from the most commonly used textbooks in Turkish as a foreign language teaching, frequency and corpus studies in the academic literature, and supplemented with new additions.

Keywords: Turkish as a foreign language, A1 level, needs analysis, task-based needs analysis, vocabulary needs analysis, vocabulary.